

Begroting 2026

25 september 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
Hoofdpijnen	7
Inleiding	8
Opbouw financieel beeld	9
Vertrekpunt Begroting	10
Heroverwegingen en nieuwe ontwikkelingen	11
Maatregelenpakketten uitgewerkt	14
Aanvullende dekking	17
Structureel sluitend	18
Financiële positie	19
Leeswijzer	20
Programma 1 Voor en van iedereen	22
1.1. Gezondheid	23
1.2. Sport & bewegen	24
1.3. Welzijn	26
1.4. Maatschappelijke & culturele voorzieningen	28
Programma 2 Kansrijk opgroeien	31
2.1. Jeugdbeleid	32
2.2. Jeugdzorg	34
2.3. Onderwijs & onderwijshuisvesting	36
Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving	41
3.1. Wonen	42
3.2. Buitenruimte & leefomgeving	43
3.3. Duurzaamheid	45
3.4. Ruimtelijke ontwikkeling	48
Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar	54
4.1. Economie	55
4.2. Toerisme & cultureel erfgoed	56
4.3. Werk & inkomen	57
4.4. Mobiliteit	58

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening	62
5.1. Dienstverlening & communicatie	63
5.2. Veiligheid & handhaving	65
5.3. Bestuur & organisatie	66
5.4. Bestuurlijke samenwerking	67
Programma 6 Financieel gezond	70
6.1. Financiën	71
6.2. Vastgoed	72
6.3. Grondbeleid	73
6.4. Belastingen	74
Financiële begroting	77
Financiële recapitulatie programma's	78
Overzicht incidentele baten en lasten	80
Balans	85
Financiële positie	91
Paragrafen	92
Paragraaf Lokale heffingen	93
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	103
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	113
Paragraaf Financiering	121
Paragraaf Bedrijfsvoering	126
Paragraaf Verbonden partijen	130
Paragraaf Grondbeleid	148
Bijlagen	151
Bijlage 1 Overzicht investeringen	152
Bijlage 2 Taakvelden	173
Bijlage 3 Indicatoren	177

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de conceptbegroting 2026. De vierde en laatste begroting van dit college; volgend jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen.

De afgelopen 4 jaar stonden in het teken van het coalitieakkoord 'Gooise Meren op koers' en de uitwerking van dit akkoord in het college uitvoeringsprogramma.

Op alle domeinen - sociaal, fysiek en dienstverlening - zijn mooie resultaten geboekt. We hebben oog voor de kwetsbare inwoners, we hebben gezorgd voor een vitale gemeente met een goede dienstverlening op verschillende terreinen. We zijn een fijne gemeente om in te wonen, werken en recreëren en willen dat graag zo houden.

We willen dat de volgende raad hierop kan voortborduren, maar we zien ook dat we verhoudingsgewijs minder middelen krijgen van het rijk om dit te realiseren. Deze financiële uitdaging vraagt om scherpe keuzes.

De begroting die wij u aanbieden houdt zoveel als mogelijk vast aan de ingezette koers. Maar om die koers overeind te houden zijn maatregelen uitgewerkt die voor inwoners en ondernemers zowel positief als negatief voelbaar zijn. Deze keuzes zijn gemaakt na de inbreng van de adviezen van de raad en inwoners. Wij denken zo een evenwicht te hebben gevonden en dat we nog steeds een fijne gemeente kunnen zijn ondanks met minder middelen.

Alleen als we bereid zijn dit samen te doen kunnen we die mooie gemeente blijven waar we allemaal zo trots op zijn.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
Mark Marshall
Wethouder Financiën

Hoofdpijnen

Inleiding

Inleiding

Omschrijving (toelichting)

In deze begroting presenteren we een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029. Om daar te komen zijn de keuzes uit de Perspectiefnota uitgewerkt, aangescherpt en deels heroverwogen. Daarnaast zijn nieuwe noodzakelijke ontwikkelingen meegenomen en aanvullende maatregelen uitgewerkt.

Het was een complex, intensief en tijdrovend proces. Hierbij is geluisterd naar de raadpleging onder inwoners en ondernemers, de inbreng van raadsleden en de aangenomen moties. Zo is er gekeken welke taak wettelijk en/of niet wettelijk is en wat daarbinnen de speelruimte is. Keuzes hebben vaak gevolgen voor andere taken, daarom is ook gekeken naar de maatschappelijke effecten die met de keuzes zijn gemoeid.

De financiële moties bij de Perspectiefnota 2026 hebben geleid tot enige heroverweging dan wel prioritering van activiteiten en investeringen.

Het afwegen en prioriteren van belangrijke thema's is moeilijk. Verschillende opdrachten van de raad staan hierbij soms op gespannen voet met elkaar. Uiteindelijk is een aantal pijnlijke keuzes gemaakt. Sommige voornemens worden niet of minder uitgevoerd. Bij andere voornemens willen we nog steeds het resultaat behalen, maar zorgen de gemaakte keuzes ervoor dat dit later wordt bereikt of dat de effecten in de komende jaren minder groot zijn.

Samengevat is voor een structureel sluitende begroting opnieuw gekeken naar mogelijkheden om ontwikkelingen anders in te vullen, naar de haalbaarheid van de maatregelenpakketten en ten slotte de OZB als sluitpost. Omdat we daarmee nog niet tot het gewenste resultaat kwamen kiezen we er aanvullend voor om de opbouw van de reservering voor de toekomstige kapitaallasten van het IHP enigszins te vertragen. Daarmee kiezen we voor de korte termijn kiezen we voor de reële, lagere kapitaallasten. Dit vraagt op termijn om aanvullende dekkingsmiddelen.

In de volgende paragraaf gaan we wat concreter in op de gemaakte keuzes. Voor de meer gedetailleerde toelichting, waaronder de maatschappelijke effecten van die keuzes, verwijzen we u naar de programma's zelf.

Opbouw financieel beeld

Opbouw financieel beeld

Omschrijving (toelichting)

Op 2 juli is de Perspectiefnota 2026 vastgesteld door de raad. De keuzes die daarin zijn gemaakt vormen het uitgangspunt voor de Begroting 2026. In deze paragraaf is stapsgewijs aangegeven langs welke weg, van perspectiefnota tot een sluitend financieel beeld, de begroting tot stand is gekomen.

In tabel 1 starten we met het financieel beeld uit de Perspectiefnota 2026, aangevuld met de financieel technische ontwikkelingen bij het uitwerken van de begroting. Dit is het vertrekpunt van de Begroting 2026-2029.

In tabel 2 voegen we daar ontwikkelingen aan toe, zowel nieuwe als heroverwegingen, mede ingegeven door de aangenomen moties bij de Perspectiefnota 2026, alsmede 'realistisch ramen Jeugd'.

In tabel 3 laten we zien wat het uiteindelijke effect is van de inzet van de 8 maatregelenpakketten.

In tabel 4 geven we aan welke aanvullende dekkingsrichtingen worden voorgesteld om tot een reëel en structureel sluitende begroting te komen.

In tabel 5 tonen we ten slotte het structurele begrotingssaldo. Dit is het saldo waarop de provincie, als toezichthouder, het structurele en reële evenwicht van de begroting toetst

Excel-tabel

Vertrekpunt Begroting

Vertrekpunt Begroting

Tabel 1: Vertrekpunt Begroting 2026 bedragen in € x 1.000		Struct / inc	2026	2027	2028	2029
	I		1.322 N	2.210 N	34 N	489 V
	S		1.454 V	3.165 V	960 V	182 V
Saldo Perspectiefnota 2026-2029			132 V	955 V	926 V	671 V
Financieel-technische mutaties			937 V	833 V	647 V	2.620 V
Meicirculaire 2025	S		996 V	1.034 V	790 V	1.866 V
Overige mutaties			192 V	61 N	21 N	876 V
2e Voortgangverslag 2025-2; structurele doorwerking	I		19 N	9 N		
2e Voortgangverslag 2025-2; structurele doorwerking	S		232 N	131 N	122 N	122 N
	I		1.341 N	2.219 N	34 N	489 V
	S		2.410 V	4.007 V	1.607 V	2.802 V
Vertrekpunt Begroting 2026-2029			1.069 V	1.788 V	1.573 V	3.291 V

Met raadsmededeling 1357787 van 16 juni 2025 is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2025. Deze laat positieve saldi zien voor alle jaren. Wel moet hierbij worden aangetekend dat vanaf 2028 de Jeugdmiddelen fors omlaag gaan. Het Rijk gaat ervan uit dat de Hervormingsagenda dan leidt tot minder uitgaven en verlaagt daarom de bijdrage aan het gemeentefonds.

Zoals gebruikelijk zijn we bij de totstandkoming van de begroting geconfronteerd met diverse administratief technische effecten, zoals het verwerken van de salarisburygrotung en mutaties in verband met de kostendeckendheid van afval en riolering. Vanaf 2029 ontstaat een extra voordeel; dan vallen de kosten weg van het project Krijgsman, dat naar verwachting in 2028 zal zijn opgeleverd.

Heroverwegingen en nieuwe ontwikkelingen

Heroverwegingen en nieuwe ontwikkelingen

Excel-tabel

Tabel 2: Ontwikkelingen Begroting 2026 bedragen in € x 1.000		Struct / inc	2026	2027	2028	2029
		I	1.341 N	2.219 N	34 N	489 V
		S	2.410 V	4.007 V	1.607 V	2.802 V
Vertretpunt Begroting 2026-2029			1.069 V	1.788 V	1.573 V	3.291 V
Heroverwegingen en nieuwe ontwikkelingen			703 N	1.783 N	555 V	2.395 V
Heroverwegingen						
Vervallen formatieuitbreidingen Wmo	S		89 V	211 V	211 V	211 V
Vervallen beleidsformatie Energietransitie	S		360 V	360 V	360 V	360 V
Vervallen formatieuitbreidingen Participatie	S		60 V	60 V	60 V	60 V
Vervallen formatieuitbreiding wijkadviseurs	S		123 V	123 V	123 V	123 V
Geen aanvullende inzet voor dementerenden	S		50 V	50 V	50 V	50 V
Minder budget ramen voor beleidsontwikkeling Jeugd en Wmo	S		30 V	30 V	30 V	30 V
Schrappen incidenteel budget voor ontmoetingsruimtes	I		50 V			
Regievoering gestapelde en zwaardere zorg	S		40 V	40 V	40 V	40 V
Vervallen struct aanvulling subs St. Gerben Struik	I			25 V	10 V	
Uitbreiding inzet POH Jeugd	S			210 N	60 N	240 V
Structurele kosten beëindigen erfpacht aula's Muiden en Muiderberg	S			18 V	18 V	18 V
MRA- en Doorfietsroutes en aanpalende fietsvoorzieningen.	S		36 V	36 V	36 V	36 V
Brug Muiden Noordwest (subsidie toegevoegd; kapitaallasten)	S			100 V	100 V	100 V
Mobiliteit: fietsroutes, abri's, fietsparkeren (subsidies toegevoegd; kapitaallasten)	S			50 V	50 V	50 V
Toekomstgerichte organisatie (geactualiseerd)	S		300 V	600 V	1.250 V	1.250 V
Actualisatie/herprioritering investeringen PB26 (kapitaallasten)	S		68 V	196 V	450 V	811 V
ICT kosten	S		57 V	57 V	57 V	57 V
Opbrengst woningbouw Veldweg (2 jaar doorschuiven)	I			1.400 N		1.400 V
Nieuwe ontwikkelingen						
Herijking minimabeleid: Bestaanszekerheid en inkomensondersteuning in GM	S		100 N	100 N	100 N	100 N
Uitvoering geven aan regie bij Wmo	S		60 N	60 N	60 N	60 N
Kansrijke Start	I			103 N		
Reëel begroten Jeugd	S		1.800 N	1.800 N	1.800 N	1.800 N
Extra groenbudget/onkruidbestrijding	S			350 N	350 N	350 N
Dekking groenbudget via hergebruik materialen (herinrichting kap lasten)	S			350 V	350 V	350 V
Kwaliteitszorgsysteem burgerzaken (BUZ framework)	S		9 N	9 N	9 N	9 N
CRM systeem (CMS Powerapp)	S		10 N	10 N	10 N	10 N
Huisvesting consultatiebureau Muiden (inv.: € 250K; kap lasten)	S			9 N	9 N	9 N
Nieuwe school Muiden (Inv. € 8,3 mln.; kap lasten)	S			36 N	116 N	329 N
Herinrichting Weesperweg (inv. € 3,5 mln.; kap lasten)	S		13 V	3 N	125 N	124 N
		I	1.291 N	3.697 N	24 N	1.889 V
		S	1.657 V	3.702 V	2.152 V	3.797 V
Begroting 2026-2029, incl. ontwikkelingen			366 V	5 V	2.128 V	5.686 V

Omschrijving (toelichting)

Heroverwegingen

Een meerderheid van de raad heeft bij het vaststellen van de Perspectiefnota via moties gevraagd (motie M25-66: Eerst stoppen en temporiseren, dan pas OZB verhogen) om OZB verhoging in te zetten als sluitstuk. Deze motie heeft ertoe geleid dat het college maatregelen heeft heroverwogen. Hiermee bedoelen we het opnieuw beoordelen van maatregelen uit de Perspectiefnota 2026 en zoeken naar extra besparende maatregelen.

Dit heeft ertoe geleid dat we op het gebied van Wmo, energietransitie, participatie en wijkadviseurs minder (extra) formatie gaan bijramen. Daarmee accepteren we dat wachtlijsten verder oplopen, dat we voor de Wmo niet inzetten op kwaliteitsverbetering en mogelijk niet aan alle wettelijke vereisten (kunnen) voldoen. Op het gebied van energietransitie en wijkadviseurs lopen geplande ontwikkelingen vertraging op. De extra uren voor het Regionaal Werkcentrum worden zoveel mogelijk binnen de huidige formatie opgevangen.

Bepaalde budgetten zijn nogmaals beoordeeld op noodzaak en effectiviteit, wat heeft geleid tot kleine positieve bijstellingen. Ook is geconstateerd dat de POH Jeugd positieve resultaten laat zien. Daarom willen we die taak uitbreiden met 3 fte's. Die verdienen zichzelf op korte termijn terug en leveren daarna een bijdrage aan het terugdringen van benodigd budget.

De toekomstgerichte organisatie is als onderdeel van de voorbereiding van de begroting nader uitgewerkt. De financiële impact is significant naar beneden bijgesteld.

Diverse investeringen zijn qua prioritering bijgesteld (zie bijlage 1) en er zijn inkomsten toegevoegd aan de projecten waarbij we subsidies verwachten. Dit leidt tot een significante verlaging van de kapitaallasten.

Nieuwe ontwikkelingen

Er is nog een aantal ontwikkelingen toegevoegd, soms omdat activiteiten ten tijde van de Perspectiefnota 2026 nog onvoldoende waren uitgewerkt.

De belangrijkste toevoeging betreft het reëel begroten van het jeugdbudget. Zoals in eerdere jaren al geconstateerd moeten we elk jaar via de voortgangsverslagen de tekorten aanvullen. We hebben de uitgaven van de afgelopen 4 jaar tegen het licht gehouden en constateren dat sprake is van structurele tekorten. We gaan de budgetten in deze begroting daarom op het niveau van de uitgaven 2024 brengen. Daartoe is de in de tabel genoemde € 1,8 miljoen noodzakelijk.

We verwachten dat het tekort nog verder kan gaan oplopen, mede door de afname van de rijksmiddelen vanaf 2028. We kiezen er echter voor om de € 1,8 miljoen nu constant te houden. Dit doen we omdat we de effecten afwachten van de activiteiten uit de Hervormingsagenda. Die moeten er immers toe leiden dat de uitgaven gaan teruglopen. Als blijkt dat dit niet leidt tot een afname van de uitgaven, moet het budget wederom worden bijgesteld.

Herijking minimabeleid is een ontwikkeling die het gevolg is van het amendement van de raad (A25-46) om de inkomensgrens voor minimabeleid vast te stellen op 130% van het wettelijk sociaal minimum. Gelet op ons voorstel om de grens vast te stellen op 120% (zie hiervoor de maatregel genoemd bij maatregelpakketten op blz. 10) wordt deze extra last weer teruggedraaid.

We gaan extra aandacht besteden aan onkruidbestrijding. Hiertoe voeren we een extra budget op. De dekking hiervan gaan we vinden door lagere kosten voor onze herinrichtingsprojecten door hergebruik van materialen.

Maatregelenpakketten uitgewerkt

Maatregelenpakketten uitgewerkt

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

We hebben op diverse momenten de 8 maatregelenpakketten gepresenteerd. De laatste presentatie vond plaats op een verdiepingsavond met de raad op 28 augustus jl. We hebben toen laten zien dat bij bepaalde pakketten de opbrengst lager uitvalt dan eerder bij de Perspectiefnota 2026 gedacht. Hieronder lichten we toe hoe de pakketten er nu uitzien.

Excel-tabel

Tabel 3: Mutaties maatregelenpakketten Begroting 2026 bedragen in € x 1.000		Struct / inc	2026	2027	2028	2029
	I		1.291 N	3.697 N	24 N	1.889 V
	S		1.657 V	3.702 V	2.152 V	3.797 V
Begroting 2026-2029, incl. ontwikkelingen			366 V	5 V	2.128 V	5.686 V
Mutaties maatregelenpakketten			6.840 N	7.390 N	7.340 N	7.176 N
Pakket A: Dienstverlening primair digitaal	S		418 N	123 N	123 N	123 N
Pakket B: Autonome ambities versoberen	S		598 N	351 N	301 N	137 N
Pakket C: Subsidiëring versoberen	S			830 N	830 N	830 N
Pakket D: Minder beleidsvorming	S			262 N	262 N	262 N
Pakket E: Interne flexibiliteit verminderen	S		238 N	238 N	238 N	238 N
Pakket F: Ingezette besparing volledig inboeken	S		1.317 N	1.317 N	1.317 N	1.317 N
Pakket G: Inkomsten (excl. OZB) vergroten	S		230 V	230 V	230 V	230 V
Pakket H: OZB verhogen	S		4.500 N	4.500 N	4.500 N	4.500 N
	I		1.291 N	3.697 N	24 N	1.889 V
	S		5.183 N	3.688 N	5.188 N	3.379 N
Begroting 2026-2029, incl. ontwikkelingen en maatregelenpakketten			6.474 N	7.385 N	5.212 N	1.490 N

Omschrijving (toelichting)

Pakketten toegelicht

Onze dienstverlening verloopt zoveel mogelijk digitaal. Dit betekent dat afspraken voor de publieksbalie en meldingen openbare ruimte primair digitaal worden aangeboden. Onze p&c producten bieden we alleen digitaal aan en we verzenden alleen fysieke poststukken als dit echt noodzakelijk is. We halveren de gemeentepagina en leggen ook hier de nadruk op digitaal publiceren. Het gemeentehuis is op vrijdag gesloten voor iedereen; de fysieke diensten zijn op andere dagen op afspraak beschikbaar. Inwoners kunnen hun fysieke afspraken op maandag tot en met donderdag inplannen.

We gaan er daarbij van uit dat de meeste inwoners digitaal vaardig zijn, waardoor we hen de dienstverlening primair digitaal kunnen aanbieden. Zij die niet digitaal vaardig zijn, of dit niet digitaal willen, leveren we

dienstverlening via andere kanalen; mogelijk wel met een lagere servicenorm. Op deze manier blijft onze dienstverlening adequaat.

We zien ons genoodzaakt om onze ambities te versoberen. Dit doen we door minder in te zetten op duurzaamheid, wijkgericht werken, re-integratie en cultuurstimulering. Hierdoor is inzet op deze beleidsonderdelen minder effectief en gaan we onze doelen waarschijnlijk later behalen. Daarnaast richten we onze groenstructuren arbeidsarm in. Ons groenareaal blijft in stand, maar kwalitatief wordt het soberder en minder biodivers. We verlagen de geharmoniseerde grens om voor minimaregelingen in aanmerkingen te komen van 130% naar 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm). Hiermee wordt ook de inkomensgrens van de Individuele Inkomenstoeslag teruggebracht naar 120% van het wsm. Dit heeft een negatief effect op het verhogen van de kansengelijkheid van huishoudens met een lager inkomen. Ook sturen we op de te leveren diensten bij de verbonden partijen, om zo een bezuiniging te bewerkstelligen.

De gemeente is voor een groot bedrag subsidieverstrekker aan derden. Deze subsidies willen we verlagen. Met het versoberen van de subsidies blijven de na te streven maatschappelijke effecten in stand. Wij zullen hier echter minder effectief op zijn, waardoor het te bereiken effect mogelijk vertraagt.

Omdat we voor de bibliotheek het meest per inwoner betalen van alle deelnemende gemeenten willen we hierop bezuinigen. Bij de andere grote subsidieontvangers willen we kijken of we de subsidie kunnen verlagen door naar de activiteiten te kijken die minder goed aansluiten bij onze prioriteiten. Bij de vele kleine subsidies gaan we kritisch kijken of deze aansluiten bij de beoogde maatschappelijke effecten die de gemeente wil bereiken.

Bij het stoppen of verlagen van een subsidie houden we rekening met een afbouwperiode. Met de bibliotheek willen we in gesprek blijven over de taakstellingen, om zo te zorgen dat de belangrijkste taken voor onze inwoners in stand blijven.

We beperken beleidsvorming op niet wettelijke taken. We verminderen de beschikbare capaciteit voor onze eigen ambities op de volgende terreinen: duurzaamheid, inwoners- en jeugdparticipatie, inclusie, stadsecologie, RO/stedenbouw, accounthouderschap bedrijven, MRA-advisering landschap, beleidsadvies en strategie. Concreet heeft dit tot gevolg dat we hier minder beleid op zullen maken en dat we minder capaciteit hebben om deze beleidsdoelen bij partners, andere overheden en burgers aan te jagen. Ook verminderen we capaciteit op communicatie, BOA's en bouwtoezicht.

De kleine, flexibele budgetten om onvoorziene zaken te kunnen regelen worden gehalveerd. We kunnen hierdoor minder flexibel opdrachten geven (voor bijvoorbeeld kleine onderzoeken) en minder snel knelpunten oplossen. Als er toch meer budget nodig is, moet dit apart worden aangevraagd.

We boeken een besparing in voor de versnelde route Wmo. Door het werkproces te versimpelen en te versnellen kost het ons minder tijd en is de doorlooptijd korter.

De inkomsten verhogen we binnen de wettelijke mogelijkheden en met oog voor vergelijkbare tarieven in de regio. Dit houdt in dat de tweede parkeervergunning voor een bewoner in prijs stijgt en dat de tarieven voor parkeren op straat voor Bussum en Muiden worden gelijkgetrokken naar € 2 per uur (voor de eerste twee uur). Om te voorkomen dat langparkeerders plekken de hele dag bezet houden en de mogelijkheden voor winkelend publiek beperken, kiezen we ervoor een progressief parkeertarief te hanteren. Langparkeerders worden hierdoor meer geweerd uit de centra. Kort parkeren wordt dus relatief goedkoper. Dit stimuleert de bedrijvigheid. De tarieven voor huwelijksvoltrekkingen en toeristenbelasting stijgen. Een aantal afspraken van inkomsten uit vastgoed en pacht wordt aangepast.

Andere uitkomst dan in Perspectiefnota

De belangrijkste verschillen tussen de opbrengst van de maatregelenpakketten uit de perspectiefnota en de opbrengst zoals we deze nu presenteren zijn terug te zien bij de versobering van subsidies, het inboeken van ingezette besparing, de overige inkomsten en de verhoging OZB.

De subsidies hebben een belangrijk aandeel in het bereiken van onze maatschappelijke doelen. Het verder terugdringen van die budgetten zou een averechts effect opleveren en daarom is ervoor gekozen dit niet te doen.

Wat betreft de ingezette besparingen: bij de perspectiefnota is uitgegaan van besparingen die niet kunnen worden doorgevoerd in de begroting. Een daarvan is de aanpassing in de eigen bijdrage Wmo. Deze maatregel is uitgesteld door het kabinet waardoor deze geraamde inkomsten wegvallen. Daarnaast valt de verwachte besparing door verplaatsing van de inkoop van zorg naar de Regio weg; er blijkt geen significant

schaalvoordeel te zijn.

Bij de overige inkomsten is een extra bedrag voor inkomsten parkeren toegevoegd. door een tweede parkeervergunning duurder te maken en de parkeertarieven aan te passen.

De raad heeft via een motie opgeroepen om de OZB als absolute sluitpost te benaderen. Daar komen we bij de volgende stap op terug.

Aanvullende dekking

Aanvullende dekking

Excel-tabel

Tabel 4: aanvullende dekkingsvoorstellen Begroting 2026 bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2026	2027	2028	2029
	I	1.291 N	3.697 N	24 N	1.889 V
	S	5.183 N	3.688 N	5.188 N	3.379 N
Begroting 2026-2029, incl. ontwikkelingen en maatregelenpakketten		6.474 N	7.385 N	5.212 N	1.490 N
Aanvullende dekkingsvoorstellen		6.500 V	7.500 V	5.300 V	1.600 V
Minder reservering ter dekking kapitaallasten IHP na 2029	S	2.500 V	2.000 V	1.500 V	1.000 V
Sluitpost: OZB verhogen	S	2.700 V	2.700 V	3.700 V	3.700 V
Mutatie Algemene Reserve (dekking incidentele posten)	I	1.300 V	2.800 V	100 V	3.100 N
	I	9 V	897 N	76 V	1.211 N
	S	17 V	1.012 V	12 V	1.321 V
Begroting 2026-2029		26 V	115 V	88 V	110 V

Omschrijving (toelichting)

De raad heeft aangegeven dat een OZB verhoging voor woningeigenaren van € 4,5 miljoen niet acceptabel is en dat we moeten zoeken naar alternatieven via de ontwikkelingen en andere maatregelenpakketten. Die zoektocht heeft geleid tot het financieel beeld in tabel 3 met een structureel nadelig saldo tussen de € 3,5 en € 5 miljoen. Dit zou betekenen dat we de OZB toch met € 5 miljoen moeten verhogen.

We hebben daarom gezocht naar alternatieve dekkingsmiddelen. We stellen voor om de reservering voor de aanzienlijk stijgende kapitaallasten in latere jaren van het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) uit te stellen. De eerste jaren zullen de kapitaallasten nog fors lager uitvallen dan wat, gebaseerd op het gemiddelde voor de komende twintig jaar, is opgenomen in de begroting. Door de komende 4 jaar een lager budget te ramen zal de periode waarbij de kapitaallasten gedekt zijn teruglopen van 20 jaar naar ongeveer 15 jaar. Dit vraagt op termijn wel aanvullende dekkingsmiddelen. Afhankelijk van hoe de begroting er dan voorstaat moet dekking worden gevonden door nieuwe bezuinigingen of het verhogen van de inkomsten.

Met deze aanvullende dekking ontkomen we er nog steeds niet aan om nu een OZB verhoging door te voeren.

We willen immers een gemeente blijven waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Bovenstaande keuzes zorgen ervoor dat dit zo veel mogelijk het geval blijft. Mede gelet op de raadpleging onder inwoners verwachten we hiervoor begrip van hen. Zij gaven in de raadpleging aan dat ze, naast bezuinigingen en het verhogen van parkeertarieven, het verhogen van de OZB zien als noodzakelijk kwaad. We gaan de verhoging in twee stappen ophogen met respectievelijk € 10 per maand in 2026 en 2027 en ruim € 13 per maand vanaf 2028 bij een gemiddelde woningwaarde van € 700.000.

Voor een sluitende begroting zijn extra onttrekkingen nodig uit de Algemene reserve. De bedragen in tabel 4 betreffen de aanvulling op de perspectiefnota. Per saldo betekent dit dat er in 2026 € 3,8 miljoen moet worden onttrokken en in 2028 € 100.000. In 2028 en 2029 kunnen we dan € 0,2 miljoen en € 2,6 miljoen terugstorten.

Structureel sluitend

Structureel sluitend

Excel-tabel

Tabel 5: Structureel begrotingssaldo 2026-2029 bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2026	2027	2028	2029
Begroting 2026-2029		26 V	115 V	88 V	110 V
Waarvan incidenteel	I	9 V	897 N	76 V	1.211 N
Structureel begrotingssaldo 2026-2029	S	17 V	1.012 V	12 V	1.321 V

Omschrijving (toelichting)

We presenteren ook het structurele begrotingssaldo. Dit is het saldo waarop door de provincie als toezichthouder het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt getoetst om te bepalen of deze voldoet aan de criteria om het repressief toezichtregime te hanteren in plaats van preventief toezicht. De provincie eist dat minimaal het eerste begrotingsjaar (nu 2026) structureel en reël in evenwicht is om in aanmerking te (blijven) komen voor repressief toezicht. In haar kaderbrief geeft de provincie aan dat het toezicht is bedoeld om een gezonde financiële positie bij gemeenten te bevorderen. Belangrijk daarbij is het reël ramen van budgetten en de daarbij behorende taken.

Repressief toezicht geeft meer armslag, omdat bij preventief toezicht alle begrotingswijzigingen vooraf moeten worden geaccordeerd door de toezichthouder.

In het overzicht van tabel 5 is het begrotingssaldo ontdaan van de incidentele effecten (zie voor details het overzicht van incidentele baten en lasten in de financiële begroting). Dit overzicht laat het structurele begrotingssaldo zien waar de provincie op toetst. Dit saldo is voor alle jaren structureel en reël in evenwicht

Financiële positie

Financiële positie

Een financieel gezonde gemeente wordt niet alleen bepaald door het begrotingssaldo. Naast financiële resultaten is het ook van belang om te kijken naar ons weerstandsvermogen en de financiële kengetallen. Voor deze laatste baseren we ons op de door de raad vastgestelde nota beoordeling kengetallen, waarin de uitgangspunten zijn geformuleerd.

Zoals bij het financieel beeld aangegeven zien we in 2026 een (incidenteel) begrotingstekort dat wordt gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve. Dit heeft tot gevolg dat de kengetallen schuldquote en solvabiliteit, alsmede de ratio weerstandsvermogen dalen ten opzichte van eerdere rapportagemomenten. Voor de bijbehorende tabellen verwijzen we uw raad naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bepaalt of we als gemeente in staat zijn om incidentele dan wel structurele risico's binnen onze begroting op te vangen.

De ratio van Gooise Meren (3,5 in 2026) valt voor zowel incidenteel (3,0) als structureel (4,7) in klasse A (>2,0). Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. De ratio zal tot 2029 licht afnemen door de onttrekking aan de Algemene reserve in 2026.

Kengetallen

De nota beoordeling kengetallen geeft aan hoe de afzonderlijke financiële kengetallen in samenhang gebracht en beoordeeld kunnen worden middels een rapportcijfer met een streefwaarde (7,0) en een minimumwaarde (6,0). Voor 2026 zien we een rapportcijfer van 6,9 gelijk aan de verwachting in de vorige begroting. Dit rapportcijfer verandert vanaf 2027 in een 5,9. Dit is met name te relateren aan de prognose van het investeringsvolume. Dit vertaalt zich in een hogere schuldquote.

Leeswijzer

Leeswijzer

Algemeen

De tabellen in de hoofdlijnen laten de veranderingen zien ten opzichte van de ontwikkelingen en de maatregelenpakketten uit de Perspectiefnota 2026 door herprioriteringen en heroverwegingen. In de programma's worden de uiteindelijke ontwikkelingen en activiteiten die plaatsvinden in 2026 toegelicht. De maatregelenpakketten en onderliggende onderwerpen, zoals hierboven in de hoofdlijnen toegelicht, komen niet terug in de afzonderlijke programma's.

Maatschappelijke effecten en beleidsnota's

Ieder programma begint met de maatschappelijke effecten waar het programma zich op richt, gevolgd door een lijst met beleidsnota's. Hiermee is een verbinding gelegd tussen het door de raad vastgestelde beleid en de gewenste maatschappelijke effecten per programma.

Vier W-vragen

In de programma's vindt u antwoord op de zogenaamde drie W-vragen. Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? En wat mag het kosten? Met behulp van verbinding tussen doelen uit het College-uitvoeringsprogramma en activiteiten is een en ander inzichtelijk gemaakt. Een vierde W-vraag is toegevoegd: Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken? Hier is aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van het programma. Informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen.

Verplichte indicatoren en eigen indicatoren

Met de raad is afgesproken om in de begroting zoveel mogelijk programma's te voorzien van eigen indicatoren, die informatie geven over de effectiviteit van het beleid en daarmee sturingsmogelijkheden geven. De vanuit de regelgeving verplichte indicatoren per programma, die over het algemeen onvoldoende zeggen over de effectiviteit van het beleid, zijn opgenomen in bijlage 3.

Financiële toelichting per programma

Aan het einde van elk programma vindt u de toelichting op de belangrijkste financiële verschillen tussen de Programmabegroting 2025 en 2024, zoals wettelijk vastgelegd in het BBV. De toelichting op deze verschillen kan ook betrekking hebben op (incidentele) uitgaven en inkomsten in 2025 die in 2026 niet meer voorkomen. Deze worden wel gemeld maar niet uitgebreid toegelicht. Ook de loon- en prijsontwikkeling wordt bij deze toelichting buiten beschouwing gelaten.

Financiële begroting

Na programma 6 wordt de financiële begroting gepresenteerd, waaronder de financiële recapitulatie, het overzicht van incidentele baten en lasten inclusief het structurele begrotingssaldo, de financiële positie en de balansontwikkeling, waaronder het overzicht met het EMU-saldo en de staat van Reserves en Voorzieningen. Deze laatste bevat belangrijke input voor de paragraaf Weerstandsvermogen.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een specifieke invalshoek. U vindt hier de informatie over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Meerjareninvesteringsplan en verplichte taakvelden

In bijlage 1 in deze begroting is het meerjareninvesteringsplan opgenomen. Voor enkele investeringen wordt direct bij vaststelling van deze begroting goedkeuring door de raad gevraagd. De bovengrens hiervoor ligt, conform de financiële verordening, bij € 250.000. Voor investeringen in de bedrijfsvoering (tractie en automatisering) alsmede voorbereidingskredieten ligt die grens bij € 500.000. Bij de besluitvorming over de Begroting 2026-2029 stellen wij voor om deze grenzen te verhogen tot € 300.000, respectievelijk € 600.000, in afwijking van de Financiële Verordening 2023. Voor investeringen boven de grenzen worden separate raadsvoorstellen aan uw raad ter goedkeuring voorgelegd.

Ook de verplichte taakvelden, die de nieuwe BBV-regeling voorschrijft, om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling te versterken, zijn in bijlage 2 opgenomen.

Technische uitgangspunten bij Programmabegroting 2026-2029

1. De raming van de uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2025. De cijfers zijn

gebaseerd op constante prijzen.

2. Voor het jaar 2026 is, zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2026, uitgegaan van onderstaande verwachte indexaties, incl. nacalculatie 2025:

- a. voor de loonstijging is rekening gehouden met de vastgestelde CAO voor gemeente ambtenaren;
- b. voor goederen en diensten een inflatie van 3,15%. Dit geldt ook voor de onderhoudsvoorzieningen en investeringen;
- d. inflatie van de tarieven en belastingen van 3,15%;
- e. voor de jaren na 2026 zijn alle baten en lasten (incl. loon en prijzen) gebaseerd op het basisjaar 2026

en

is geen meerjarige indexatie verwerkt.

3. Een interne rekenrente van 2%.

Programma 1 Voor en van iedereen

Maatschappelijke effecten

De inwoners van Gooise Meren leven gezond en prettig in onze gemeente.

De inwoners van Gooise Meren kunnen een leven lang meedoen in onze samenleving.

Beleidsnota's

Beleidsplan sociaal domein Gooise Meren 2022 "Blijven bouwen aan een krachtige samenleving"

Nota en actieplan Mantelzorgondersteuning Gooise Meren "Mantelzorg(er): onzichtbaar en onmisbaar, goud waard"

Beleidsplan Bescherming en Opvang Gooi en Vechtstreek 2022-2025 "Herstel de verbinding"

Actieplan inclusie Gooise Meren 2022-2025 "Iedereen doet mee"

Cultuurvisie Gooise Meren "Natuurlijk cultuur"

Beleidskader financiering zorg, welzijn, cultuur en toerisme Gooise Meren 2018

Nota Publieke Gezondheid

1.1. Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Als gemeente stimuleren we dat inwoners gezond leven. We zetten in op preventie, vroegsignalering en communicatie. We werken hierbij samen met relevante partners. We kijken bij gezondheid niet alleen naar individuele fysieke en mentale beperkingen, maar ook naar hoe iemand ermee omgaat en welke mogelijkheden de omgeving biedt voor de inwoners om passende keuzes te maken.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- preventieve voorzieningen in de leefomgeving.
- een betere luchtkwaliteit en aan het verminderen van geluidsoverlast.
- een goed regionaal zorgcentrum en streven ernaar om in samenwerking met partners de zorg – formeel en informeel – anders te organiseren, bijvoorbeeld door andere woonvormen ('wonen met zorg') en zorgondersteuning op wijkniveau.

Huisvesting consultatiebureau in Muiden

Het consultatiebureau speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen door middel van preventieve gezondheidszorg en laagdrempelige opvoedingsondersteuning. Er is een grote vraag in Muiden voor een consultatiebureau functie. De dichtstbijzijnde locatie is nu gelegen in buurtcentrum De Rijver in Muiderberg. Met de komst van de wijk Krijgsman is het aantal jonge kinderen in Muiden enorm gegroeid. Inmiddels is het ruime merendeel (79%) van de bezoekers aan het consultatiebureau in De Rijver uit Muiden afkomstig. Dat zwaartepunt komt de komende jaren alleen nog maar meer in Muiden te liggen, terwijl het aantal bezoekers vanuit Muiderberg stagneert. Ons beleid is erop gericht het aanbod daar te brengen waar de vraag is. Daarmee zorgen we voor een effectieve en efficiënte ondersteuning van onze inwoners. Daarom willen we in 2026 het consultatiebureau verhuizen van Buurtcentrum De Rijver in Muiderberg naar een nader te bepalen locatie in Muiden. We zijn hierover momenteel met partijen in gesprek.

Maatregel Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voortzetten

Kansrijke Start conform verplichting met de Regio GV uitvoeren

Kansrijke Start is een landelijke ketenaanpak die bestaat uit verschillende interventies. Voor de uitvoering ervan is Gooise Meren in september 2024 een verplichting aangegaan met de organisatie Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek. Er was voor de uitvoering gerekend op voldoende GALA-middelen, maar die blijken in 2026 niet toereikend.

Bestaande bemensing STIP door Gooise Meren Beweegt, Versa Welzijn en MEE in stand houden

STIP's zijn laagdrempelig inlooppunten op plekken waar inwoners vaak komen (Leefstijlpunten). Inwoners kunnen er terecht met vragen over (mentale) gezondheid, sport, cultuur of welzijn en worden doorverwezen naar aanbod in het voorveld. Deze ontwikkeling past binnen de transitie zoals beoogd door het Integraal Zorgakkoord (IZA). De gemeente hecht belang aan het voortbestaan van de STIP's vanwege de preventieve werking en de rol die zij spelen in het vroegtijdig signaleren van hulp- en ondersteuningsvragen. Er was gerekend op voldoende GALA-middelen in 2026, maar die blijken niet toereikend. Na 2026 zijn er geen incidentele GALA-middelen meer. We kiezen ervoor om in 2026 de STIP's voort te zetten.

Nota Publieke Gezondheid actualiseren

De huidige Nota Publieke Gezondheid (vastgesteld in 2022) wordt in 2026 geactualiseerd. Conform de Wet publieke gezondheid stelt de gemeente iedere vier jaar een nieuw lokaal gezondheidsbeleid vast. Bij deze actualisatie worden verbeterpunten, nieuwe inzichten en recente ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid verwerkt.

1.2. Sport & bewegen

Wat willen we bereiken?

Als gemeente zorgen wij dat iedereen toegang heeft tot sport- en beweegmogelijkheden, zowel binnen als buiten in de openbare ruimte. Wij stimuleren het gebruik hiervan. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met deze voorzieningen. Ook kijken we naar de mogelijkheid van het gebruik van sportaccommodaties voor meerdere doeleinden. De komende vier jaar leggen we de nadruk op bewegen in de openbare ruimte en op de toegankelijkheid van sport voor inwoners voor wie sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- meer plekken in onze gemeente waar inwoners kunnen bewegen.
- het meer toegankelijk maken van sport en het stimuleren van doorstroming naar verenigingen, o.a. door inzet van de buurtsportcoaches.
- het bevorderen dat iedereen zoveel mogelijk deel kan nemen aan de sport naar eigen keuze.
- het streven naar de realisatie van een nieuwe zwemvoorziening in het Naarderheem, waarna het zwembad De Lunet gesloten kan worden.
- goede sportaccommodaties met multifunctioneel gebruik.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Bezuiniging Lunet terugdraaien

Bij de eerdere besluitvorming over de begroting is op sportcentrum De Lunet een bezuiniging van € 250.000 ingeboekt vanaf 2026. Deze bezuiniging moet voor 2026 worden teruggedraaid, omdat sluiting van De Lunet waarschijnlijk per 2027 plaatsvindt in plaats van in 2026. Naar verwachting is het nieuwe bad nog niet gereed in 2026 en er moet een contractuele opzegtermijn in acht genomen worden. Dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 250.000 in 2026.

Ledverlichting bij HCN en NVC realiseren

De huidige halogeenarmaturen die nog bij een aantal sportverenigingen hangen (HCN en NVC), zorgen voor een hoog energieverbruik, veel CO₂-uitstoot en een hoge energierekening. Door halogeen sportveldverlichting te vervangen voor ledverlichting dragen we bij aan de duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente. De huidige armaturen zijn in 2029 en 2032 aan vervanging toe volgens onze investeringsplanning. De huidige verlichting hebben geen boekwaarde meer, dus bij vervroegde vervanging is er geen sprake van versnelde afschrijving. Het gaat om een totaalinvestering van € 210.000.

Nieuw clubhuis en kleedkamers voor BFC - verbeterde verkeersveiligheid realiseren

De gemeente faciliteert sporten voor inwoners door te investeren in sportvelden en kleedkamers. Het clubgebouw van BFC is afgeschreven, bevat asbest en voldoet niet meer aan de eisen. Daarnaast kampt de vereniging met een tekort aan kleedkamers. De vereniging wil een nieuw clubgebouw realiseren. Daarnaast is men voornemens, vanwege de onveilige verkeerssituatie aan de Meerweg, het parkeerterrein en de minivelden te verplaatsen. De minivelden worden aangelegd buiten de hekken van sportvereniging BFC, zodat ze ook buiten openingstijden van BFC toegankelijk zijn voor omwonenden om te kunnen sporten en bewegen.

Nieuw zwembad Naarden financiële impuls geven

We onderzoeken momenteel de haalbaarheid en beoogde invulling van een nieuwe zwemvoorziening bij Naarderheem ter vervanging van zwembad de Lunet. Uitgangspunt van Gooise Meren en Vivium is dat de ontwikkeling, het eigendom, beheer & exploitatie bij een marktpartij worden belegd, zonder jaarlijkse gemeentelijke exploitatiebijdrage.

Er heeft inmiddels een marktonderzoek plaatsgevonden (marktoriëntatie). Ook is door een onafhankelijke partij een businesscase opgesteld. Hieruit komt naar voren dat jaarlijks een negatief resultaat verwacht wordt. Op basis van deze gegevens is het aannemelijk dat er geen interesse vanuit marktpartijen bestaat om het zwembad te realiseren c.q. te exploiteren. Een eenmalige subsidie van de gemeente aan de voorziening kan bijdragen aan de haalbaarheid van het project.

Twee tennisbanen TV Naarden renoveren

Bij tennisvereniging Naarden is de gemeente eigenaar van twee tennisbanen. Deze tennisbanen zijn afgeschreven en dusdanig versleten dat zij niet door een volgende keuring van de KNTB zullen komen. Voor de renovatie van deze twee tennisbanen is een investering van € 60.000 benodigd.

1.3. Welzijn

Wat willen we bereiken?

Als gemeente ondersteunen we de kwetsbaren met als doel dat zij (weer) zo veel mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen aan onze samenleving (zie ook 4.3 Werk en inkomen). We werken aan het voorkomen van armoede. We zien eenzaamheid en isolatie als een serieus maatschappelijk vraagstuk.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de effecten van armoede op kinderen en ouderen.
- eenzaamheid en isolement.
- de minimaregelingen waar we niet op gaan bezuinigen, en gaan onderzoeken of we onze voorzieningen bereikbaar moeten maken voor een grotere groep huishoudens met een smalle beurs om zo de armoede te bestrijden.
- preventie, zorg en advies. We hebben daarbij extra aandacht voor vroegsignalering. We voeren de recent aangepaste en uitgebreide aanpak van schuldhulpverlening uit. Daarbij sluiten we aan bij landelijke initiatieven.
- een meer effectieve aanpak in het bestrijden van analfabetisme en digibetisme, die we lokaal gaan inbedden, onder andere via de bibliotheek.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Bereik van minimabeleid Bestaanszekerheid en inkomensondersteuning vergroten

In 2026 zetten we in op het vergroten van het bereik en de harmonisatie van de inkomensondersteunende regelingen, onder andere bij ouderen. We willen dat meer kwetsbare huishoudens met een laag inkomen kunnen participeren in de samenleving. Daarom stellen wij een communicatieplan vast om samen met de maatschappelijke partners de doelgroep beter te bereiken. Ook gaan we onze aanvraagprocedures vereenvoudigen.

Budget collectieve voorzieningen ophogen

Er is een structureel tekort op het budget subsidies voor verenigingen en stichtingen en dergelijke. Enerzijds is het tekort veroorzaakt door de overgang naar een nieuw financieel systeem waardoor er enige tijd geen actueel totaaloverzicht geweest van alle subsidietoekenningen. Anderzijds bleek dat er incidenteel budget ingezet te zijn voor structurele uitgaven en waren er daarnaast incidentele noodzakelijke uitgaven. Voorheen was er een overschot voor geraamde uitgaven voor (te ontwikkelen) beleidsthema's waardoor dit tekort kon worden gecompenseerd. Naar verwachting is er in 2026 e.v. geen sprake meer van een overschot. Bovendien is het voormalige Innovatiefonds (ook wel 'Verdere transformatie' genoemd) van € 125.000 (jeugd) en € 125.000 (Wmo) per 2025 afgeschaft.

Mantelzorgondersteuning voortzetten

Mantelzorgondersteuning is een wettelijke taak vanuit de Wmo. Wij pakken dit op vanuit een regionale samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners. De coördinatie en primaire uitvoering van mantelzorgondersteuning in Gooise Meren is sinds 2025 belegd bij Mantelzorg Gooi en Vechtstreek (conform het actieplan bij de Nota Mantelzorgondersteuning). Hiervoor is het huidige budget niet toereikend. Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van het collectieve ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers (Zorgoppas voor ouders met kinderen met een beperking). In de Perspectiefnota 2026 is daarom een budget opgenomen van € 170.000 voor 2026. Er wordt in 2026 geëvalueerd of dit budget nog toereikend is.

Regie bij Wmo uitvoeren

In de PN 2026 is 0,5 fte aangevraagd. Het betreft een werkwijze bedoeld om meer inhoud te geven aan de monitorfunctie (regie) waarbij een inwoner intensief wordt gevolgd en één vast contactpersoon krijgt, waardoor passende hulp geborgd en effectiever wordt. Deze werkwijze vraagt meer inzet van consultants. Bovendien sluit het aan bij de landelijke opgave Regievoering (onder andere vanuit de Hervormingsagenda).

Schuldregelen en budgetbeheer vanaf 2026 vormgeven en voortzetten

Schuldregelen en budgetbeheer vanaf 2026 vormgeven en voortzetten

Per 1 juli 2026 eindigt de samenwerking met onze huidige partner voor de uitvoering van schuldregelingen en budgetbeheer. We staan daarom voor de keuze om schuldregelingen zelf uit te voeren of om dit uit te besteden. We verwachten dat de kosten hierna zullen stijgen, zowel bij zelf uitvoeren als bij uitbesteden. Uitbesteden van deze taak brengt met zich mee dat wij een aanbesteding moeten starten. In de huidige markt is het vinden van een passende samenwerkingspartner een uitdaging. Externe partijen zijn gericht op productie in plaats van op kwaliteit van de dienstverlening. Dit leidt tot minder persoonlijke begeleiding waardoor we het zicht op kwetsbare inwoners verliezen, wat uiteindelijk de effectiviteit van schuldhulpverlening beperkt.

Het zelfstandig uitvoeren van schuldregelingen biedt kwalitatieve voordelen: (1) beter controle over het gehele proces, (2) een kleiner risico op problemen in de uitvoering en (3) onze kosten zijn stabiel op de lange termijn. We reserveren middelen voor alle taken van schuldhulpverlening, inclusief een formatie-uitbreiding van 1,1 fte.

Team Schuldhulpverlening en Geldzorgen uitbreiden

Het team Geldzorgen werkt momenteel met 6,0 fte. Dat is onvoldoende om alle taken goed uit te voeren. Nieuwe (wettelijke) verplichtingen, zoals de Basisdienstverlening Schuldhulpverlening en de ondersteuning van slachtoffers van de Toeslagenaffaire, vragen extra inzet. Wettelijke taken, zoals vroegsignalering van schulden en het financieel ontzorgen van inburgeraars krijgen te weinig aandacht. Hierdoor ontstaan wachtlijsten bij schuldhulp en budgetcoaching en kunnen we inwoners niet altijd tijdig ondersteunen. Een uitbreiding met 1,8 fte – ook genoemd in de begroting 2025 – is nodig om de dienstverlening op peil te brengen.

Team TMZ met 1,56 fte uitbreiden

Vanwege verhoogde instroom en toename complexiteit van casuïstiek verzoeken we om uitbreiding van het team maatschappelijke zorg (TMZ). Het grote tekort aan betaalbare woningen heeft geleid tot een verdubbeling van dak- en thuisloosheid. De uitstroom van mensen die een briefadres ontvangen wegens thuisloosheid stagneert. Langdurige thuisloosheid leidt tot een neerwaartse spiraal, afglijden en maatschappelijke uitval. Niet alleen de casuïstiek neemt dus toe (van ca. 30 naar bijna 70 actieve casussen) maar ook de complexiteit van deze casuïstiek. Wat we zien in de laatste twee jaar is een stijging van wettelijke taken. We kregen bijvoorbeeld 205 meer Wmo-meldingen dit bedraagt een stijging van 75% t.o.v. 2022. Daarnaast zijn we ook actiever bezig met het onderhouden van contacten met netwerkpartners (politie, wonincorporaties) om de complexe casuïstiek en toename van agressie en zorg/veiligheidsproblematiek gezamenlijk te kunnen aanpakken.

1.4. Maatschappelijke & culturele voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Het aanbod aan maatschappelijke en culturele voorzieningen vormt het sociale hart van Gooise Meren voor iedereen. Daar waar initiatieven uit de samenleving komen, worden deze ondersteund.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- een sterk lokaal netwerk. Daarom vragen we van welzijnsorganisaties dat zij van lokale verenigingen gebruikmaken of hierop aansluiten.
- het versterken van het lokale netwerk, aan het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan verbinding en ontwikkeling.
- met partners werken aan laagdrempelige ontmoetingsplekken voor iedereen, zoals de Plataan. Hierbij leggen we de nadruk op cultuur en creativiteit.
- met cultuurregisseurs bevorderen dat inwoners, met name jongeren, in aanraking komen met cultuur.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het beleid dat eerder is vastgesteld om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Voor dit onderwerp is geen aanvullend budget opgenomen in de begroting.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 1:

- Regio Gooi en Vechtstreek

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Excel-tabel

Voor en van iedereen	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Gezondheid	3.352	3.734	4.058	3.760	3.657	3.657
Sport en Bewegen	4.053	4.563	4.202	4.166	4.164	4.160
Welzijn	19.510	23.115	23.722	23.137	23.227	23.397
Maatschappelijke en culturele voorzieningen	3.191	3.726	3.321	2.969	2.919	2.919
Totaal lasten	30.105	35.137	35.304	34.031	33.966	34.133
Baten						
Gezondheid	457-	357-	280-	39	39	39
Sport en Bewegen	830-	894-	901-	854-	854-	854-
Welzijn	2.996-	2.975-	2.837-	3.365-	3.365-	3.365-
Maatschappelijke en culturele voorzieningen	74-	55-	55-	55-	55-	55-
Totaal baten	4.357-	4.281-	4.073-	4.234-	4.234-	4.234-
Resultaat voor bestemming	25.748	30.856	31.231	29.798	29.733	29.899
Ottrekkingen reserves						
Collectieve voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Sport en Bewegen	141-	140-	139-	65-	46-	15-
Totaal ottrekkingen reserves	141-	140-	139-	65-	46-	15-
Saldo reserves	141-	140-	139-	65-	46-	15-
Resultaat na bestemming	25.607	30.716	31.092	29.733	29.687	29.884

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 376K nadelig, met name bestaande uit:

We verhogen de grens voor het minimale bedrag van 100% naar 120% (€ 250K N).

We versterken de schuldhelpverlening (€ 269K N).

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investerings

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in sportvelden en kleedkamers. Daarnaast zijn investeringen gepland voor de vervanging van speeltoestellen. De totale investeringsuitgaven bedragen € 5 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren

Indicatoren Gezondheid

nr.	Omschrijving indicator	2020	2022	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Middelengebruik roken	17,9%	18,5%	18,6%	n.v.t.	Gezondheidsmonitor GGD
2.	Middelengebruik alcohol	87,6%	85,2%	83,9%	n.v.t.	Gezondheidsmonitor GGD
3.	Algemeen ervaren gezondheid	85,5%	82,6%	81,2%	n.v.t.	Gezondheidsmonitor GGD

Toelichting:

1. Percentage volwassen inwoners dat rookt.
2. Percentage volwassen inwoners dat 2 of meer glazen alcohol drinkt per week. In Gezondheidsmonitor GGD Gooi Vecht 2024 is alleen terug te vinden: drinkt soms (andere aanduidingen zijn zwaar of overmatig)
3. Percentage volwassen inwoners dat hun gezondheid als goed tot zeer goed ervaart.

Indicatoren

Welzijn

nr.	Omschrijving indicator	2020	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Percentage inwoners met een Wmo maatwerkarrangement	5%		6%	6%	6%	n.v.t.	waarstaatjegemeente.nl
2.	Stapeling maatwerkvoorzieningen	80		113	75	79	n.v.t.	waarstaatjegemeente.nl
3.	Eenzaamheid	21,3%	n.v.t.	28,5%	n.v.t.	26,6%	n.v.t.	Gezondheidsmonitor GGD

Toelichting:

1. Percentage inwoners met een Wmo maatwerkarrangement.
2. Aantal huishoudens met meer dan 1 voorziening uit het sociaal domein. (per 1.000 huishoudens)
3. Percentage inwoners dat aangeeft sociaal eenzaam te zijn.

Programma 2 Kansrijk opgroeien

Maatschappelijke effecten

Alle kinderen in Gooise Meren groeien kansrijk op.

De gemeente Gooise Meren faciliteert de onderwijsinstanties in het uitvoeren van hun taak en draagt zorg voor voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting.

Daarnaast zet de gemeente zich in voor het laagdrempelig toegankelijk maken van mogelijkheden voor talentontwikkeling, zoals sport, muziek- en cultuuronderwijs.

Beleidsnota's

Beleidsplan sociaal domein 2022

Integraal beleidsplan jeugd Gooise Meren april 2024

Uitvoeringsprogramma jeugd Gooise Meren 2026-2027

Beleidskader onderwijskansen Gooise Meren

Visie Onderwijshuisvesting Gooise Meren 2024

Integraal Huisvestingsplan onderwijs Gooise Meren 2024

2.1. Jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

Gooise Meren is met haar ligging en voorzieningen een prachtige gemeente om in op te groeien. Als gemeente willen wij dat alle kinderen de mogelijkheid krijgen dit kansrijk te doen, waarbij wij voorwaardenscheppend, stimulerend en toegankelijk zijn. We dragen bij aan de brede ontwikkeling van jeugdigen door een breed en inclusief aanbod aan onderwijs, opvang, sport, speelgelegenheid en kunst/cultuur. Zo is het staand beleid dat we speelplekken op verzoek inclusief toegankelijk maken, dat we jongeren ondersteunen bij initiatieven en de toegang tot sport en cultuur stimuleren.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we voeren de nota integraal jeugdbeleid uit op basis van het uitvoeringsprogramma.
- we betrekken jeugd steeds bij ons beleid en de keuze voor voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Beleidsvorming algemeen

Huisvesting consultatiebureau in Muiden

Het consultatiebureau speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen door middel van preventieve gezondheidszorg en laagdrempelige opvoedingsondersteuning. Er is een grote vraag in Muiden voor een consultatiebureau functie. De dichtstbijzijnde locatie is nu gelegen in buurtcentrum De Rijver in Muiderberg. Met de komst van de wijk Krijgsman is het aantal jonge kinderen in Muiden enorm gegroeid. Inmiddels is het ruime merendeel (79%) van de bezoekers aan het consultatiebureau in De Rijver uit Muiden afkomstig. Dat zwaartepunt komt de komende jaren alleen nog maar meer in Muiden te liggen, terwijl het aantal bezoekers vanuit Muiderberg stagneert. Ons beleid is erop gericht het aanbod daar te brengen waar de vraag is. Daarmee zorgen we voor een effectieve en efficiënte ondersteuning van onze inwoners. Daarom willen we in 2026 het consultatiebureau verhuizen van Buurtcentrum De Rijver in Muiderberg naar een nader te bepalen locatie in Muiden. We zijn hierover momenteel met partijen in gesprek.

Kansrijke Start structureel maken

Kansrijke Start draagt, met name bij gezinnen in kwetsbare situaties, bij aan een goede start. Juist omdat de ontwikkeling van een kind in de eerste 1000 dagen razendsnel gaat, is het van fundamenteel belang dat deze goed verloopt: er is maar één kans op een goede start. Als de ontwikkeling niet goed gaat, moet een kind de rest van zijn of haar leven knokken om met die achterstand om te gaan. Een kind met een goede start heeft meer kansen op een goede fysieke en psychische gezondheid. En op het ontwikkelen van talenten en zelfontplooiing, deelname aan onderwijs en participatie op de arbeidsmarkt en meedoen in de samenleving. Dit heeft daarmee ook effect op toekomstige generaties.

Vanuit deze landelijke ketenaanpak voeren wij vier bewezen effectieve en wetenschappelijk onderbouwde interventies uit. Het gaat om Nu Niet Zwanger (NNZ), Stevig Ouderschap en Stevig Ouderschap Prenataal en de Workshop Aanstaaende Ouders (WAS). Preventie is vaak moeilijk te kwantificeren, maar voor Kansrijke Start zijn, bijvoorbeeld bij het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), verschillende rekenmodellen ontwikkeld die de kosten en baten inzichtelijk maken. Daaruit weten we dat een goede start voor ieder kind de ultieme vorm van preventie is. Uitvoering van de verschillende interventies van Kansrijke Start (juist ook de bovenwettelijke) heeft een direct verband met het beperken van de instroom in de jeugdzorg.

De genoemde interventies worden momenteel uitgevoerd op regionale pilotbasis (NNZ) en op basis van een

tijdelijke dienstverleningsovereenkomst (SO, SO Prenataal, WAS) die eind 2026 afloopt. De tijdelijke DVO wordt t/m 2026 bekostigd vanuit de GALA middelen (zie programma 1.1 Gezondheid). Deze middelen zijn echter niet toereikend; er is een aanvulling van €20.000 nodig voor 2026. Vervolgens willen we de bekostiging van deze interventies structureel maken, omdat ze van grote invloed zijn op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties.

Uitbreiding jeugdparticipatie met 0,5 fte

Het college heeft veel ambitie ten aanzien van jeugd- en kinderopparticipatie. Afgelopen jaar zijn we gestart met de kinderraad en werken we momenteel aan nieuwe vormen van jeugdparticipatie. Gebleken is dat de hiervoor beschikbaar gestelde capaciteit krap is. We voorzien dan ook dat er voor het goed opzetten en uitvoeren van jeugdparticipatie meer capaciteit nodig is dan reeds beschikbaar (= 0,2 fte) is gesteld. De inschatting is dat er 0,5 fte extra nodig is voor de ambities m.b.t. jeugdparticipatie.

2.2. Jeugdzorg

Wat willen we bereiken?

In ons aandeel voor de zorg voor onze jeugd stimuleren we een snelle en adequate hulpverlening. Door instroom te verlagen en doorstroom en uitstroom te bevorderen willen we dat er minder kinderen in de jeugdzorg zitten. We investeren gericht in preventie en zetten in op preventie en zetten in op normaliseren en de-medicaliseren. Zo waarborgen wij dat zorg beschikbaar blijft voor die kinderen die het echt nodig hebben.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we investeren in collectieve voorzieningen die preventief werken, zoals zorg voor passende hulp voor jeugdigen bij ingrijpende keuzes.
- we kijken o.a. bij verlengingen telkens kritisch of specifieke jeugdzorg nog steeds de beste oplossing is voor jeugdigen en gezinnen.
- we zorgen voor versterking van het gemeentelijk jeugdteam, zodat er meer tijd is om tot een op maat gesneden toeleiding te komen en de hulptrajecten te kunnen volgen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Actualisering verordening jeugdhulp

De van kracht zijnde Verordening jeugdhulp uit 2019 bevat verouderde bepalingen. Gelet op de jurisprudentie en een aantal wijzigingen in de Jeugdwet, dient deze verordening te worden geactualiseerd. We bieden de raad daarom een geactualiseerde Verordening jeugdhulp ter vaststelling aan, uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026.

Beleidsvorming algemeen

Regievoering gestapelde en zwaardere zorg

De gemeente maakt een analyse o.b.v. data van de casuïstiek met de hoogste kosten. Deze analyse bespreekt de gemeente met alle betrokken partijen, w.o. het gezin. Op basis van de analyse en de gesprekken zet de gemeente op casusniveau in op voorkomen c.q. verminderen van stapelingen en dubbelingen in de hulp en ondersteuning. Dit vraagt extra capaciteit maar betekent op termijn beter passende hulp en ondersteuning tegen lagere kosten. De jeugdzorgkosten groeien hierdoor minder hard en aan de betrokken gezinnen kan beter passende zorg worden geboden van betere kwaliteit.

Uitbreiding inzet POH Jeugd

Afgelopen jaar zijn we gestart met de pilot Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd). De POH Jeugd is in dienst bij de gemeente en maakt deel uit van ons jeugdteam. Al in de pilotfase zien we dat deze brugfunctie tussen gemeente en huisartsen zijn vruchten afwerpt. Bij vragen rond opvoeden en opgroeien is niet altijd een zorgantwoord nodig. De POH Jeugd kijkt ook primair naar hulp en ondersteuning in de directe omgeving van jeugdigen en ouders. De POH Jeugd brengt kennis over de sociale kaart bij de deelnemende huisartsenpraktijken, en vervult een consultatie- en adviesfunctie. Ten aanzien van normaliseren en de-medicaliseren heeft de POH Jeugd al meermaals de vraag van een inwoner kunnen terugbrengen van een initiële diagnostiekvraag (traject binnen de specialistische jeugdhulp) naar het kunnen volstaan met een aantal gesprekken met de POH Jeugd (en bijbehorende handvatten die daarin werden geboden). Waar mogelijk

biedt de POH Jeugd laagdrempelige kortdurende hulp, waarmee jeugdigen en ouders zo snel mogelijk op eigen kracht zelf weer verder kunnen. Er wordt, in samenspraak met de huisartsen, kritischer gekeken of en hoe jeugdhulp wordt ingezet.

In 2026 willen we meer huisartsenpraktijken in onze gemeente faciliteren met een POH Jeugd, door deze functie met 3 fte uit te breiden, waarvan 2,5 fte uitvoerende medewerkers en 0,5 fte beleidscapaciteit. Wij verwachten dat de instroom naar jeugdzorg hiermee verminderd en dat de jeugdzorgkosten beheersbaarder worden.

Uitbreiding team Jeugd met 1 fte consulent basishulp

Wij willen gezinnen nog meer versterken, zodat jeugdigen gezond, veilig en kansrijk op kunnen opgroeien. Volgens de Hervormingsagenda Jeugd moeten gezinnen daarvoor o.a. laagdrempelig toegang hebben tot lokale teams die basishulp bieden. Het verlenen van basishulp is een nieuwe taak voor het gemeentelijk jeugdteam. Om het verlenen van basishulp te implementeren in het jeugdteam en uit te laten voeren door dit team, is uitbreiding van het gemeentelijk jeugdteam nodig.

Daarnaast willen we dat medewerkers uit het gemeentelijk jeugdteam zich inzetten voor de projecten uit het 'Programma Verbeteren van Instroom, Doorstroom en Uitstroom' (IDU) van de Regio Gooi en Vechtstreek. De resultaten van IDU zullen waarschijnlijk leiden tot een structurele uitbreiding van taken in het jeugdteam, zoals intensievere samenwerking met scholen en ketenpartners.

Wij verwachten dat door het zelf verlenen van basishulp en de uitvoering van IDU op lange termijn, minder dure, ingekochte jeugdhulp nodig zal zijn.

Zonder uitbreiding kunnen we niet optimaal participeren in landelijke en regionale ontwikkelingen. Gelet op het risico dat de kosten van jeugdzorg in de toekomst nog verder zullen toenemen, is dat echter essentieel. Door uitbreiding van het gemeentelijk jeugdteam komen de volgende concrete taken niet onder druk te staan:

- Uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd op het gebied van basishulp.
- Deelname aan regionale IDU-projecten.
- Invloed op de resultaten van IDU-pilots.

2.3. Onderwijs & onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen vrije keuzes en gelijke kansen en behandeling krijgen in het onderwijs. We werken hierbij actief samen met de onderwijsinstanties. **Het Integraal Huisvestingsplan (IHP)** is het richtsnoer voor onderwijshuisvesting. De arbeidskrapte en de stijging van de bouwkosten vragen om scherpere prioritering in de tijd. We kijken naar multifunctioneel gebruik van de huisvesting voor zowel onderwijs als voor activiteiten buiten schooltijd.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we stimuleren gelijke kansen voor alle kinderen bij de aanmeldprocedures voor scholen (PO & VO).
- het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is het richtsnoer voor onderwijshuisvesting.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Beleidsvorming algemeen

Heroverwegen investeringsplanning

Onderwijsachterstandenbeleid alleen inzet budget rijk

Uitvoeringsplan integraal huisvestingsplan 2027-2028 opstellen

We stellen met de betreffende schoolbesturen het uitvoeringsplan IHP voor 2027 en 2028 op. Hierin worden de specifieke bouwplannen die voor 2027 en 2028 gepland staan nader uitgewerkt.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 2:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Kansrijk opgroeien	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Jeugdbeleid	1.722	-	-	-	-	-
Jeugdzorg	19.562	16.406	20.095	19.917	17.567	17.343
Onderwijs en onderwijshuisvesting	4.541	10.993	9.632	10.143	10.643	11.153
Totaal lasten	25.826	27.399	29.726	30.061	28.211	28.495
Baten						
Jeugdbeleid	118-	-	-	-	-	-
Jeugdzorg	745-	20-	20-	20-	585-	588-
Onderwijs en onderwijshuisvesting	281-	228-	110-	110-	110-	110-
Totaal baten	1.144-	248-	130-	130-	695-	699-
Resultaat voor bestemming	24.682	27.151	29.596	29.930	27.515	27.797
Onttrekkingen reserves						
Jeugdbeleid	26-	26-	26-	26-	26-	26-
Onderwijs en onderwijshuisvesting	603-	309-	309-	309-	309-	309-
Totaal onttrekkingen reserves	628-	335-	335-	335-	335-	335-
Saldo reserves	628-	335-	335-	335-	335-	335-
Resultaat na bestemming	24.053	26.816	29.261	29.596	27.181	27.462

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 2,4 mln. nadelig, met name bestaande uit:

We verhogen de raming van het Jeugdbudget tot het niveau van 2024 (€ 1,8 mln. N) en verwerken de effecten uit de meicirculaire (€ 1,4 mln. N).

De kapitaallasten van de onderwijshuisvesting nemen enerzijds toe op basis van de realisatie van renovatie resp. nieuwbouwprojecten (€ 1,7 mln. N). Daartegenover staat een verlaging van de raming van de kapitaallasten tot het feitelijk verwachte niveau en daardoor het verwachte overschot niet te storten in een reserve (€ 2,5 mln. V)

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investerings

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in Onderwijshuisvesting (IHP). De totale investeringsuitgaven bedragen € 10,8 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Indicatoren

Indicatoren

Jeugdbeleid

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022 *	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Middelengebruik						Gezondheidsmonitor Jeugd, GGD'en en RIVM
1.1	Het percentage jeugdigen dat 5 of meer drankjes bij één gelegenheid heeft gedronken in de afgelopen vier weken	30,8		27,1	heeft alcohol gedronken: 27,6 is dronken geweest: 18,8	18,2 (landelijk gemiddelde)	
1.2	Het percentage jeugdigen dat wekelijks rookt	9,8		10,1	9,2	6,2 (landelijk gemiddelde)	
1.3	Het percentage jeugdigen dat wekelijks vapet			8,4	10,8	9,1 (landelijk gemiddelde)	
1.4	Het percentage jeugdigen dat ooit wiet/hasj heeft gebruikt	17,3		14,9	12,5	9,1 (landelijk gemiddelde)	

* De gegevens van de Gezondheidsmonitor zijn eens per 2 jaar beschikbaar en kunnen variëren in uitgevraagde thema's, waardoor niet ieder jaar dezelfde data beschikbaar zijn. Hierdoor zijn voor de indicatoren Jeugdbeleid in 2022 geen waarden ingevuld.

Toelichting:

1. Het middelengebruik onder jeugdigen daalt, met als uiteindelijk streven daling tot het landelijk gemiddelde op alle vormen van middelengebruik.

Indicatoren
Jeugdzorg

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Geïndiceerde jeugdhulp en gedwongen jeugdhulp						CBS Statline, Waarstaatjegemeente.nl
1.1	Het percentage jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	10,8	11,2	13,4	13,0	13,5 (landelijk gemiddelde)	
1.2	Het percentage jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,7	0,9	0,7	0,7	0,7	
1.3	Het percentage jongeren met jeugdreclassering (van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,1	0,1	0,1	0	0,1	

Toelichting:

1. Het aantal jeugdigen met geïndiceerde jeugdhulp ligt iets onder het landelijk gemiddelde. De verwachting is dat de inzet van de POH Jeugd en het verlenen van basishulp door het lokale team een mogelijke daling van geïndiceerde jeugdhulp ondersteunt. Deze interventies sluiten aan op de uitvoering van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

Voor jeugdbescherming ligt het landelijk gemiddelde op 1 en voor jeugdreclassering op 1,3. Wij streven ernaar dat onze score op ons huidige, lagere niveau blijft of verder daalt.

Indicatoren
Onderwijs &
Onderwijshuisvesting

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Achterstandsscore gemeente	9,35	74,98	292,93	280,69		CBS
2.	Gebouwen met voldoende ruimte, technische kwaliteit, functionaliteit en binnenklimaat			<50% van de schoolgebouwen	<50% van de schoolgebouwen	100% van de schoolgebouwen in 2039 is gerenoveerd of nieuwgebouwd en te beoordelen als goed op de genoemde aspecten.	IHP 2024
3.	Gebouwen die een zo klein mogelijk ecologische footprint hebben			WEii-metingen gedaan voor 50% van de gebouwen, waarvan slechts 1 als Paris Proof* beoordeeld	WEii-metingen gedaan voor 50% van de gebouwen, waarvan slechts 1 als Paris Proof* beoordeeld	100% van de schoolgebouwen in 2039 zijn gemeten en verduurzaamd, waardoor bij de WEii-metingen voor alle gebouwen de klasse zuinig of hoger wordt behaald.	IHP 2024

Toelichting:

- Het CBS meet op basis van risico-indicatoren onderwijsachterstanden. Dat kan door met de indicator de onderwijsscores per peuter (2,5 tot 4 jaar) en basisschoolleerling te berekenen en die met een bepaalde formule op te tellen tot achterstandsscores per gemeente. Deze scores drukken dan de verwachte onderwijsachterstand per gemeente uit, op basis waarvan OCW het onderwijsachterstandenbudget over gemeenten kan verdelen. Achterstandsscores worden op individueel niveau gemeten aan de hand van risico indicatoren. Deze worden ook per school bekeken. In Gooise Meren hebben enkele scholen een hoge achterstandsscore.

	2021	2022	2023	2024	2025
St. Vitusschool	269,49	263,09	220,08	175,23	210,87
Zonnewijzer	287,36	281,72	404,61	358,52	374,15
Tweemaster	110,49	90,48	81,77	126,9	126,9
Comeniuschool			44,7	47,86	67,1
Julianaschool					26,46
Kwartellaan					

- Het geven van onderwijs is goed mogelijk als gebouwen voldoen aan een aantal aspecten. Deze gebouwen zijn ruim genoeg, hebben een goede technische kwaliteit, een goede functionaliteit en goed binnenklimaat.
 - Gebouwen die een zo klein mogelijke ecologische footprint hebben dragen bij aan een leefbare omgeving voor alle inwoners. Ze scoren goed op duurzaamheid en circulariteit. In 2023 is de WEii indicatie van de helft van de schoolgebouwen gemeten (van zeer onzuinig, via onzuinig, gemiddeld, zuinig, zeer zuinig, Paris Proof naar WENG - Werkelijk Energie Neutraal). Van deze gebouwen werd 56% beoordeeld als zuinig of beter, met Paris Proof als hoogste beoordeling voor slechts 1 gebouw.
- * De klasse Paris Proof is gebaseerd op de door Dutch Green Building Council opgestelde doelwaarden voor het realiseren van de 2050-doelstelling van het akkoord van Parijs. Werkelijk energieneutraal (WENG) staat voor een gebouw dat per jaar evenveel energie produceert als het gebruikt.

Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving

Maatschappelijke effecten

Gooise Meren biedt passende woonruimte.

De gemeente Gooise Meren is duurzaam, leefbaar en toekomstgericht.

De gemeente Gooise Meren groeit met behoud van de kwaliteit van de groene en veilige leefomgeving.

Beleidsnota's

Diverse beheerplannen

Visie Aan de Gooise Kust 2020-2040

Begraven in Gooise Meren

Nota bodembeheer gemeente Gooise Meren

Woonvisie Gooise Meren 2017-2025

Regionale woonvisie Gooi- en Vechtstreek 2016-2030

Woonakkoord Regio Gooi- en Vechtstreek 2021

Welstandsnota Gooise Meren 2019

Groennota Bussum

Nota Structuurvisie Naarden en Bussum

Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden

Visie agrarische sector Muiden

Ruimtelijke visie Muiderberg

Gemeentelijk rioleringsplan 2023-2026

Visie Buitenruimte

Actieplan Samen Sneller Duurzaam Gooise Meren

Transitievisie warmte Gooise Meren

Omgevingsvisie Gooise Meren

Waardevolle bomen Gooise Meren

Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid

Beleidsnota Energietransitie gemeente Gooise Meren

Beleidskader Duurzaamheid

Beleidsnota Een Circulaire Samenleving

Beleidsnota Voedseltransitie Gooise Meren

3.1. Wonen

Wat willen we bereiken?

We hebben belangrijke stappen gezet om de ambities op Wonen te halen, en blijven scherp sturen op de vervulling van de woningbouwopgaven. In 2024 is de nieuwe woonvisie 2025-2030 vastgesteld. En in 2025 is het daarbij horende uitvoeringsprogramma vastgesteld. Zo stellen we kaders en voorwaarden voor ontwikkelaars en woningcorporaties. Op hun beurt kunnen zij dan zorgen dat woningzoekenden binnen onze gemeente een passende woning kunnen vinden. De tekorten aan geschikte woningen gelden met name voor de lagere- en middeninkomensgroepen en voor spoedzoekers, jongeren, ouderen en mensen met een zorgbehoefte.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Prestatieafspraken 2025-2028 uitvoeren

In 2024 hebben we samen met de woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen nieuwe prestatieafspraken gemaakt. Met deze afspraken geven de gemeente, de woningcorporaties en de huurdersbelangenverenigingen invulling aan de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgave voor onze inwoners, zoals beschreven in de woonvisie 2025-2030. De prestatieafspraken hebben een looptijd van 2025 tot en met 2028.

We blijven de acties die zijn gestart in 2025 uitvoeren en starten in 2026 met de uitvoering van de afspraken die voor het jaar 2026 zijn opgenomen. Het gaat hier onder andere om het maken van afspraken over het aanpakken van woonoverlast, het inventariseren van complexen voor geclusterde woonvormen en kennisuitwisseling over het vergroenen van de buitenruimte.

Woonvisie 2025 – 2030 voor dit jaar uitvoeren

In 2025 heeft het college van B&W het uitvoeringsprogramma bij de woonvisie 2025-2030 vastgesteld. Hierin maken we onze visie, ambities en doelen concreet: we beschrijven hoe we in de komende jaren hieraan werken, wat daarvoor nodig is, wie we daarbij betrekken en de fasering van de activiteiten. In 2026 starten we met de uitvoering van de acties die bij het jaar 2026 zijn opgenomen, overeenkomstig het uitvoeringsprogramma.

Woonzorgvisie uitvoeren

In 2023 heeft de gemeente haar woonzorgvisie met het bijbehorende uitvoeringsplan opgesteld. De woonzorgvisie draagt bij aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026. Het college heeft daarin benoemd extra in te zetten op het bevorderen van zelfstandig wonen met zorg. Daarom blijven we werken aan de acties uit het uitvoeringsprogramma, waaronder het stimulerings- en bewustwordingsprogramma levensloopbestendig wonen..

3.2. Buitenruimte & leefomgeving

Wat willen we bereiken?

De inrichting en het onderhoud van onze openbare ruimte zijn erop gericht dat deze groen, schoon en veilig is, bestand is tegen de effecten van de klimaatverandering en bijdraagt aan de biodiversiteit. We betrekken inwoners hierbij en stimuleren actieve bijdragen vanuit de samenleving. Zorg voor dierenwelzijn is voor ons een kwestie van beschaving. Organisaties die wettelijke taken uitvoeren bij het inzetten voor dierenwelzijn moeten structureel ondersteund worden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we realiseren en versterken natuurverbindingen, beschermen bomen en parken (door middel van een algemene kapvergunning) en voegen meetbaar groen en bomen toe.
- natuurhistorische parken krijgen onderscheidend aandacht bij het beheer en onderhoud van groen. Zo wordt in parkgebied het Mouwtje en Bilderdijkpark het groen gerenoveerd. Waarbij het originele ontwerp wordt hersteld rekening houdend met klimaatbestendigheid en het beheer van het cultuurhistorisch groen aangepast zodat het karakter duurzaam behouden blijft.
- we voeren het Biodiversiteitsplan uit en hebben speciale aandacht voor het verminderen van verharde, stenen ondergrond.
- we evalueren na twee jaar het effect van de keuze voor het huidige onderhoudsniveau en besluiten dan of het niveau omhoog moet.
- we zetten ons in om de faciliteiten voor opvang en het bevorderen van dierenwelzijn in samenwerking met gemeenten in de regio structureel te regelen en tevens dat de dierenopvang naar Crailo terugkeert.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Actualisatie beheerplannen

In de actualisatie van de beheerplannen worden de kaders gegeven en wordt beschreven langs welke mechanismen en op basis van welke inspectiemethoden we regie houden op het dagelijks en groot onderhoud. Per jaarsnede (en zo mogelijk vaker) zal worden voorgelegd hoe voldaan is aan de prestaties, waar risico's en knelpunten ontstaan en hoe die worden opgelost en voor welke zaken mogelijk een verandering van kaders nodig is. Dat wordt dan gericht en in brede context aan uw raad voorgelegd. Dit kan dus ook leiden tot begrotingswijzigingen die worden voorgelegd.

Biodiversiteitsactieplan verder uitvoeren

In Gooise Meren hebben we de opgave om de biodiversiteit te versterken. In 2026 geven we verdere uitvoering aan de maatregelen uit het Programma Biodiversiteit (uitgewerkt in het Biodiversiteitsactieplan Gooise Meren). Deze maatregelen bestaan uit o.a. de omvorming van gazondelen en aanvullen opgaande beplanting ter verbetering van ecologische verbindingen door het stedelijk gebied. We monitoren de insecten en vlinders in verschillende bermen langjarig om de effecten van de maatregelen te kunnen volgen en te bepalen of bijsturing in beheer nodig is.

Gemeentewerven herinrichten

De gemeente Gooise Meren heeft na de fusie drie gemeentewerven en een wijkpost in haar portefeuille. Een van de drie werven, Muiderberg, is afgestoten. De medewerkers, het materiaal en het materieel zijn ondergebracht op de overgebleven locaties.

Dit heeft geleid tot ruimtegebrek, wat een negatief effect heeft op de bedrijfsvoering. Een herinrichting van de locaties is noodzakelijk om de bedrijfsvoering op verantwoorde wijze te kunnen blijven uitvoeren.

De focus ligt op de werf in Bussum. Een grote renovatie of nieuwbouw is noodzakelijk. De werf in Naarden en de wijkpost op de begraafplaats in Bussum worden ook meegenomen in dit project. Hier ligt de aandacht vooral op herinrichting, een update van de werkplekken en de opslagmogelijkheden. Alle locaties komen hiermee weer op hetzelfde niveau en zijn toekomstbestendig.

Herinrichting Weesperweg

De entree De entree toegangsweg naar de kern van Muiden, de Weesperweg, is dringend aan vervanging toe. De wegingdeling is verkeersonveilig en de asfaltrijweg met de vrij liggende fietspaden zijn einde levensduur. Dit komt voort vanuit de inspectieresultaten. Om de veiligheid van de weggebruiker te waarborgen, is er vanuit verkeerskundig oogpunt een andere weginrichting gewenst en vervanging van de bestaande verhardingsmaterialen noodzakelijk.

Onderzoek natuurvriendelijke oevers uitvoeren

We onderzoeken welke watergangen binnen de gemeente geschikt zijn om de harde oevers te vervangen door een natuurvriendelijke oever. Dit heeft positieve effecten op de waterkwaliteit en biodiversiteit.

Openbare ruimte klimaatbestendig maken

De omgeving moet voorbereid zijn op de te verwachte effecten van klimaatverandering. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de hoeveelheid openbare verharding in de gemeente. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kunnen we bepalen welke maatregelen uitgevoerd kunnen worden, om de risico's op onder andere wateroverlast te beperken op locaties waar dit risico hoog is. Deze maatregelen kunnen onder andere bestaan uit het vervangen van verharding door groen, en het verlagen van bermen zodat een teveel aan hemelwater tijdelijk opgevangen kan worden in het ontstane bassin.

Prinses Irenebrug

De constructie en de aandrijving van de prinses Irenebrug is toe aan groot onderhoud. De originele aandrijving stamt uit 1957 en is nog nooit vervangen. De afschrijvingstermijn hiervan is normaliter 20 jaar. Ook de constructie is nog in originele staat. Er zijn een aantal tijdelijke maatregelen genomen om de brug in gebruik te houden, echter groot onderhoud en vervanging is noodzakelijk om de bereikbaarheid over de weg en over water te kunnen garanderen. Het vervangen van systeemonderdelen van de brug is een investering.

3.3. Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

De gemeente Gooise Meren onderschrijft de landelijke klimaatdoelstellingen om in 2050 volledig duurzaam, energieneutraal en circulair zijn.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we geven prioriteit aan waarbij wij als gemeente het hoogste klimaat- en/of milieurendement kunnen realiseren gegeven de beperkte middelen.
- duurzaamheid is niet alleen een zaak van de overheid. Daarom stimuleren we dat iedereen mee kan doen en dat ook doet. We werken samen met lokale partijen en stimuleren particuliere initiatieven.
- we zetten in op energieneutraliteit en de klimaatdoelen door de nadruk te leggen op isolatie voor alle huizen, opwek door zonnepanelen op daken, kiezen voor vergroening (van openbare gebouwen, bedrijfsterreinen en van onze centra) en bevorderen meervoudig ruimtegebruik.
- we betrekken ook onze monumenten bij de verduurzamingopgave, mede met het oog op het behoud ervan.
- we zijn tegen een biomassacentrale in Diemen.
- bij de herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met klimaatverandering (opwarming, hittestress, langdurige droogte en meer regen in korte tijd).
- we geven uitvoering aan de vastgestelde Transitievisie Warmte en aan onze ambities in het kader van Regionale Energiestrategie (RES).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Beleidscapaciteit Duurzaamheid niet uitbreiden en uitvoering circulaire economie temporiseren

Voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma Circulaire samenleving en het continueren van onze inspanningen op de andere thema's binnen het duurzaamheidsbeleid is uitbreiding van de huidige capaciteit noodzakelijk. Gezien de huidige financiële situatie wordt deze capaciteit momenteel niet uitgebreid. Dit betekent dat er slechts een minimale inspanning wordt geleverd om het door de gemeenteraad vastgestelde beleid rondom Circulaire Samenleving te kunnen uitvoeren. Het temporiseren van de uitvoering heeft directe gevolgen voor de gestelde doelen voor 2030 en 2050.

Duurzaamheidslening evalueren

Sinds 2023 is de pot voor Duurzaamheidsleningen in Gooise Meren leeg en kunnen inwoners niet langer een duurzaamheidslening bij de gemeente aanvragen. In de loop van 2026 is door afbetalingen weer voldoende geld beschikbaar om nieuwe aanvragen in behandeling te kunnen nemen. De verordening Duurzaamheidsleningen Gooise Meren stamt uit 2018. Sinds die tijd is er veel veranderd. Daarom gaan we de verordening Duurzaamheidsleningen Gooise Meren evalueren en onderzoeken op welke wijze deze regeling aangepast moet worden om aan te sluiten bij de huidige behoeften van onze minder draagkrachtige inwoners.

Op basis van deze evaluatie en de daarbij behorende aanbevelingen wordt een gewijzigde verordening aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

Subsidie Stichting Gerben Struik herzien

De Stichting Gerben Struik (SGS) spant zich in om een bijdrage te leveren aan een duurzame en circulaire transitie en daarmee de uitvoering van het gemeentelijke en regionale beleid. Het gaat om projecten en initiatieven voor het opzetten, verkennen of verder uitbouwen van o.a. circulaire activiteiten, voedseltransitie, afvalreductie, circulaire economie, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Door te investeren in fondswerving door de stichting hoopt de gemeente in de komende jaren steeds meer uitvoeringsactiviteiten te kunnen laten betalen uit deze door de stichting geworven fondsen.

Om deze subsidie te kunnen bekostigen zetten we de middelen in die in de afgelopen jaren zijn benut voor de inhuur van diverse kwartiermakers op het gebied van duurzaamheid. Deze subsidie bouwen we in de komende jaren af. Vanaf 2029 dient de stichting alle activiteiten zelf te bekostigen. Hiermee leggen we de verantwoordelijkheid voor het bekostigen van activiteiten rondom circulaire samenleving en voedseltransitie in zijn geheel bij de stichting.

Subsidieafspraken Energiecoöperatie Wattnu

De gewenste doorontwikkeling van Wattnu als vrijwilligersorganisatie naar een volwaardige energiegemeenschap vraagt om nieuwe afspraken tussen gemeente en Wattnu. De activiteiten van Wattnu als uitvoeringspartner in de energietransitie worden omvangrijker. Een grotere verantwoordelijkheid vraagt ook om een professionelere organisatie waarvan de continuïteit geborgd is.

Naast de inzet van energiecoaches en andere vrijwilligers heeft Wattnu ook een aantal coördinatoren en projectleiders aan zich gebonden. Dit zijn lokale mensen die op basis van maatschappelijke tarieven worden ingehuurd door Wattnu. Daarmee draagt Wattnu een steeds grotere verantwoordelijkheid.

Om dit te kunnen blijven doen is het van belang dat Wattnu meerjarig financiële zekerheid heeft. Op dit moment zijn we daarvoor nog te veel afhankelijk van subsidies die wij ontvangen van het rijk en de provincie. Dit geeft onzekerheid voor de nabije toekomst en staat een doorontwikkeling van Wattnu naar een volwaardige energiegemeenschap in de weg. Daarom ondersteunen wij Wattnu financieel.

Uitvoeringscapaciteit Energietransitie aanpassen

Via de Tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor de Uitvoering van het Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) heeft het rijk de afgelopen jaren SPUK-gelden beschikbaar gesteld aan gemeenten. Voor 2026 en verder zal deze SPUK niet meer beschikbaar zijn. De reeds toegezegde middelen zullen via het gemeentefonds aan de gemeente worden vertrekt. Daarbij is door het rijk een korting van 10% aangekondigd.

Wij zetten de beschikbare middelen gericht in op capaciteit in de eigen organisatie en inhuur van expertise voor de uitvoering van de energietransitie zoals beschreven in de beleidsnota Energietransitie 2024-2030. De beschikbare middelen bepalen de mogelijkheden voor inzet van uitvoeringscapaciteit en daarmee het tempo van de transitie in onze gemeente. Zo leveren we binnen de mogelijkheden die we hebben een zo groot mogelijke bijdrage aan de landelijke klimaatdoelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn.

Voedseltransitie uitvoeren

Een van de pijlers van het duurzaamheidskader is de voedseltransitie. Vooralsnog zetten we voor de periode na 2025 in op het zoveel mogelijk 'meenemen' van voedsel in bestaande activiteiten. Met onze uitvoeringspartners en andere stakeholders zetten we in op het zoveel mogelijk ondersteunen van lokale initiatieven. Daarnaast stellen we een uitvoeringsprogramma op, om meer inzicht te geven over de benodigde inzet voor de langere termijn.

Warmteprogramma opstellen

Gemeente Gooise Meren werkt aan de opgave om de warmtetransitie vorm te geven, in lijn met de nationale klimaatdoelstellingen. De eerste stap hierin was het opstellen van de Transitievisie Warmte (TVW) in 2021 en 2022. Dit beleidsdocument beschrijft op grond van de kennis van 2021 hoe en wanneer buurten aardgasvrij kunnen worden en hoe de gemeente deze processen regisseert.

De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw), die begin 2026 in werking treedt, verplicht gemeenten om elke vijf jaar een Warmteprogramma vast te stellen, voor het eerst uiterlijk eind 2026. Dit programma concretiseert de visie, de aanpak en de prioritering die zijn beschreven in de TVW, en doet dat voor een periode van tien jaar: het tijdvak 2026–2035.

In 2026 werken we de TVW uit in het Warmteprogramma. Belangrijk is dat bewoners en andere

belanghebbenden input kunnen leveren. Hoewel het opstellen en vaststellen van het Warmteprogramma een collegebevoegdheid is, zal het college de gemeenteraad hier nauw bij betrekken.

3.4. Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

In Gooise Meren benutten we de beperkte ruimte voor groei optimaal. Binnen onze schaarse ruimte kiezen we voor duurzame ontwikkeling, met oog voor de natuur, de historische waarde en de leefbaarheid in de bestaande woongebieden. We groeien, waar mogelijk, om in woningbehoefte te voorzien en zorgen dat het aanbod van bedrijfsruimte niet afneemt. We onderzoeken, samen met de betreffende bedrijven, of overlast gevende bedrijvigheid uit de kernen verplaatst kan worden en plaats kan maken voor andere bedrijvigheid of woningbouw. Bij nieuwbouw kijken we ook naar de voorzieningen en bij (her)inrichting van de openbare ruimte kijken we of er kansen zijn voor buitensport of spel.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we nemen de huidige parkeernormen en -richtlijnen opnieuw onder de loep en werken aan een transparant kader waarin maatwerk mogelijk is. Deze normen en richtlijnen hangen nauw samen met de binnenstedelijke ontwikkeling en zijn nauw gerelateerd aan de kwaliteit van de leefomgeving.
- we blijven zoeken naar locaties voor woningen en bedrijven. We bouwen niet in de natuur en breiden, als dat past, wel in. Op inbreilocaties worden uiterlijk en massa goed afgestemd op de omgeving.
- we passen de rol van de commissie ruimtelijke kwaliteit aan in het licht van de Omgevingswet.
- voortvarende ontwikkeling en (verdere) uitvoering van lopende ruimtelijke projecten, zoals BOR gronden, Naarderheem, Crailo, Krijgsman en Hocras.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Inpassing van nieuwe brug Muiden Noordwest

In december 2024 is het Masterplan voor Muiden Noordwest door de gemeenteraad vastgesteld. Dit Masterplan geeft een perspectief voor de toekomst en creëert de kaders waarbinnen de wijk zich kan ontwikkelen tot een toekomstbestendige en gezonde woonbuurt voor jong en oud.

Met betrekking tot mobiliteit is een nieuwe extra brug opgenomen om de toekomstbestendige herontwikkeling van de wijk Muiden Noordwest mogelijk te maken. Deze is nodig voor de verkeersbewegingen en de evenwichtige afwikkeling daarvan. De nieuwe brug dient tevens als bypass voor de Amsterdamsepoortbrug en waarborgt de bereikbaarheid voor alle gebruikers (inclusief hulpdiensten). Het lagere bedrag (dan eerder genoemd) is het gevolg van een herziening van de uitvoering nu met een veel kortere en meer recht overstekende brug.

Op dit moment is er inzet op bijdragen aan de brug vanuit de gebiedsontwikkeling, waaronder ook subsidies. Vanuit de gereserveerde provinciale subsidie verwachten we een bijdrage van € 1 miljoen voor de aanleg van de brug. Daarnaast verwachten we een rijksbijdrage van minimaal € 1 miljoen.

Integrale actualisatie van de Omgevingsvisie starten

Onze omgevingsvisie geeft aan waar we met de fysieke leefomgeving van Gooise Meren naar toe willen. We hebben afgesproken dat we de Omgevingsvisie elke twee jaar actualiseren.

Aansluitend op de eerste – meer technische – actualisatie die we in 2026 afronden, starten we in 2026 aansluitend met de tweede integrale herziening van de Omgevingsvisie. Gericht op een meer integrale actualisatie op onze ruimtelijke strategie en keuzes, met specifiekere aandacht voor de gebiedsgerichte vertaling. Dat betekent een herijking op samenhang, keuzes en doorwerking van de ruimtelijke keuzes. Inclusief daarbij horende participatie.

Deze tweede actualisatie wordt in 2027 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Leges omgevingsvergunningen bijstellen

Op basis van een doorkijk naar alle (grote) projecten in de komende vier jaar is het realistisch de legesinkomsten en uitgaven naar boven bij te stellen.

Mede gelet op de (landelijke) woningopgave verwachten we dat de hoeveelheid projecten de komende jaren vrij stabiel zal blijven, waardoor ingezet moet worden op voldoende capaciteit op het gebied van vergunningverlening, zowel in de structurele formatie als in de flexibele schil.

Omgevingsplan stapsgewijs opbouwen

Uiterlijk 1 januari 2032 dient het tijdelijke Omgevingsplan van de gemeente Gooise Meren omgezet te zijn naar het integraal Omgevingsplan. Op basis van de startnotitie die in 2025 in de raad is behandeld, werken we aan de stapsgewijze opbouw van het Omgevingsplan. Dat doen we op basis van een aantal bouwstenen (zoals een transitieplan en aangescherpt handboek). We starten met een eerste wijziging van het omgevingsplan met de kern Muiderberg, waarmee concrete werkervaring wordt opgedaan met de nieuwe systematiek en werkwijze. Dit plan wordt in 2026 in procedure gebracht.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 3:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek
- Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.
- Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer
- Stichting Goois Natuurreservaat
- GEM Crailo BV

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Passend wonen in een groene omgeving	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Wonen	15	-	172	163	153	153
Buitenruimte en leefomgeving	34.833	37.370	39.380	37.037	36.987	36.928
Duurzaamheid	2.651	3.059	661	609	609	495
Ruimtelijke ontwikkeling	14.545	6.640	5.499	4.975	4.975	4.138
Totaal lasten	52.044	47.069	45.712	42.783	42.724	41.714
Baten						
Wonen	-	-	-	-	-	-
Buitenruimte en leefomgeving	19.409-	18.994-	20.843-	20.218-	20.218-	20.218-
Duurzaamheid	1.781-	1.596-	-	-	-	-
Ruimtelijke ontwikkeling	9.475-	5.806-	3.860-	3.860-	3.860-	5.020-
Totaal baten	30.665-	26.396-	24.703-	24.078-	24.078-	25.238-
Resultaat voor ebstemming	21.379	20.673	21.009	18.706	18.646	16.476
Toevoegingen reserves						
Buitenruimte en leefomgeving	-	-	-	-	-	-
Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen reserves	-	-	-	-	-	-
Ottrekkingen reserves						
Buitenruimte en leefomgeving	342-	331-	320-	309-	298-	287-
Ruimtelijke ontwikkeling	109-	109-	109-	109-	109-	109-
Totaal onttrekkingen reserves	451-	440-	429-	418-	407-	396-
Saldo reserves	451-	440-	429-	418-	407-	396-
Resultaat na bestemming	20.927	20.233	20.580	18.287	18.239	16.080

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 347K nadelig, met name bestaande uit:

We verwachten grote projecten met hogere leges omgevingsvergunningen; hiertegenover staat wel een noodzakelijke uitbreiding van formatie (saldo € 360K V).

We versterken de rol van WattNu met een structurele subsidie (€ 125K N).

Diverse budgetten duurzaamheid en in de openbare ruimte zijn incidenteel geraamd (o.a. vanuit budgetoverheveling 2024) in 2025 (V € 1,5 mln.).

In 2025 is gerekend met de opbrengst van de verkoop Jan ter Gouwweg (€ 2,2 mln. N)

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investerings

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in de openbare ruimte (herinrichtingen, wegen, riolering, groen, openbare verlichting). De totale investeringsuitgaven bedragen € 14 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Indicatoren

Indicatoren Wonen

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarden	Bron
1.	Aantal geclusterde woonvormen GM totaal	-	-	1.018	1.058	2026: 1.246 2028: 1.336 2040: 2.750	gegevens van woningcorporaties gemeente Gooise Meren gemeente Gooise Meren
2.	Aantal Netto opgeleverde sociale huurwoningen van woningcorporaties (nieuwbouw – verkoop/liberalisatie)	-	-	20	-23	2025 - 2028: 576	gegevens van woningcorporaties. De streefwaarde komt voort uit de prestatieafspraken
3.	Aantal opgeleverde middendure huurwoningen	-	-	0	0	2025 - 2030: 965	gemeente Gooise Meren, BAG-registratie

Toelichting:

- Aantal geclusterde woningen GM van woningcorporaties in 2023 + nieuwbouw in 2024.
Keverdijk 40 geclusterde appartementen van Dudok Wonen: opgeleverd januari 2024.
Totaal tot en met aug 2024 is $1.018 + 40 = 1.058$
- Het aantal netto opgeleverde sociale huurwoningen van corporaties ten opzichte van het voorgaande jaar. De streefwaarde is de totaal netto toevoeging ten opzichte van 31-12-2024, zoals opgenomen in de prestatieafspraken 2025-2028.
- Het aantal opleveringen/toevoegingen is een benadering: hierbij geldt het voorbehoud dat na de BAG-registratie de verhuurprijs nog kan wijzigen. Dit is de streefwaarde zoals opgenomen in de Woonvisie 2025-2030, voor middendure huur- en koopwoningen samen. Er is daarin dus geen onderscheid gemaakt.
In 2023 en 2024 zijn er vooralsnog geen nieuwe middendure huurwoningen opgeleverd.

Indicatoren

Duurzaamheid

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	% woningen met geregisteerde zonnepanelen op het dak	12,0%	13,2%	14,0%	25,0%	n.v.t.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
2.	% circulaire inkoop (euro's) ten opzichte van totale inkoop door eigen organisatie	zilver	goud	zilver		2025: goud 2028: platinum 2030: zo dicht mogelijk bij 100%	Spend Analyse, contractregistratie, afd. Inkoop
3.	CO ₂ Footprint eigen organisatie		412,6 ton CO ₂	n.n.b.	n.n.b.	2050: energieneutraal	Milieubarometer
4.	Groenindex	0,516	0,499	0,557	0,539	minimaal 0,5	zie toelichting

Toelichting:

- Hiermee wordt aangegeven welk percentage van de woningen voorzien is van geregisteerde zonnepanelen. De cijfers worden jaarlijks geüpdatet via luchtskans op zonnedakje.nl.
- De meetmethodiek van de MRA is dusdanig opgezet dat gewerkt wordt met bandbreedtes:
Zilver: tussen 20 en 49% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.
Goud: tussen 50 en 79% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.
De verrassende score in 2022 voor Circulair inkopen en opdrachtgeverschap was Goud (50-79% circulair). Vorig jaar hebben we niet gemeten.
We zien dat de toename afneemt. Dit is niet verwonderlijk. Om toch de 80% circulair in 2028 te realiseren voert de gemeente een drempel in voor de organisatie. Vanaf 1-1-2026 is een (college)besluit nodig om af te wijken op dit aspect.
- De CO₂ footprint geeft aan de hand van een aantal thema's inzicht in de CO₂ uitstoot van de gemeentelijke organisatie. De cijfers over 2023 en 2024 zijn bij het opstellen van de begroting 2026 nog niet beschikbaar. In 2050 moet de eigen organisatie energieneutraal zijn.
- Gebaseerd op satellietbeelden en afhankelijk van klimatologische omstandigheden. Bosperceel = 1.0; een versteende wijk zonder groen en tuinen = 0,0.
Met als toelichting:
De gemiddelde groenheid in Gooise Meren in 2024 is iets lager dan in 2023 (0,539 in 2024 versus 0,557 in 2023). Dit verschil is grotendeels te verklaren door het (te natte) weer in het eerste half jaar van 2024; daar waar het in 2023 erg groeizaam weer was, met genoeg regen en normale (niet extreem hoge) temperaturen. De groenindex waarde van 2024 ligt in lijn met het langjarig gemiddelde van 0,56 tussen 2016 en 2023.

Kengetallen

Cijfers van de klimaatmonitor zijn bij het opstellen van de begroting 2026 beschikbaar tot en met 2023. Waarden voor 2024 zijn daarom niet overal ingevuld.

Kengetallen**Duurzaamheid**

nr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Totaal elektriciteitsgebruik woningen (kWh)	78,8 mln. kWh	74,3 mln. kWh	71,6 mln. kWh	n.n.b.	n.v.t.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
2.	Totaal aardgasverbruik woningen (m3) (temperatuur gecorrigeerd)	41,6 mln. m3	37,3 mln. m3	31 mln. m3	n.n.b.	2050 aardgasvrij	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
3.	Opbrengst zonneprojecten Wattnu	146.197 kWh	218.015 kWh	384.498 kWh	552.746 kWh	n.v.t.	Wattnu
4.	Aantal duurzaamheidsleningen	24	61	48	0	n.v.t.	Afdeling M&O

Toelichting:

1. Dit cijfer geeft het totaal elektriciteitsgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In werkelijkheid is het elektriciteitsverbruik hoger, omdat stroom geleverd door zonnepanelen op het dak niet zijn meegerekend.
2. Dit cijfer geeft het totaal aardgasgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In de cijfers is rekening gehouden met de invloed van temperatuurschommelingen. Het daadwerkelijke gasverbruik ligt dus hoger of lager, omdat in een jaar veel meer koude dagen heeft geteld. Of juist heel weinig aantal koude dagen telt.
3. Dit betreft de werkelijke opwekopbrengst in 2024 van de coöperatieve daken van energiecoöperatie Wattnu.
4. Duurzaamheidsleningen: geen leningen verstrekt in 2024. Vanaf de start van de lening in 2020 zijn in totaal 188 leningen verstrekt.

Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar

Maatschappelijke effecten

De werkgelegenheid en het voorzieningenniveau voor onze bedrijven en inwoners blijven in stand.

Wij zetten onze natuur en ons culturele erfgoed in om onze economie te versterken.

De gemeente Gooise Meren stimuleert de arbeidsparticipatie in deze krappe arbeidsmarkt.

Inwoners en ondernemers kunnen veilig op weg in een goed bereikbaar én leefbaar Gooise Meren.

Beleidsnota's

Mobiliteits- en Parkeervisie Gooise Meren 2040

Parkeerverordening gemeente Gooise Meren 2023

Verordening parkeerbelastingen 2026

Parkeerbeleid Gooise Meren

Economische visie Gooise Meren 2040

4.1. Economie

Wat willen we bereiken?

We stimuleren de bedrijvigheid en levensvatbaarheid van onze winkelgebieden en bedrijfsterreinen en houden daarmee ook ons voorzieningenniveau op peil.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we zorgen dat de winkelgebieden en bedrijventerreinen goed bereikbaar, veilig, groen en toegankelijk zijn en blijven. Er blijft voldoende bedrijfsruimte beschikbaar om de werkgelegenheid op peil te houden.
- we vergroten onze economische mogelijkheden door samen te werken in de Regio Gooi en Vechtstreek en in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dat is in gang gezet met onze regionale samenwerkingsagenda (RSA) en MRA-agenda. Binnen onze netwerken maken we ons met name sterk voor mobiliteit, duurzaamheid en economie.
- we streven naar een circulaire economie. We besteden lokaal aan binnen wat wettelijk mogelijk is.
- we zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers.
- we stimuleren innovatief ondernemerschap en zien kansen in de zorgsector om werkgelegenheid te creëren. Eventuele nieuwe vormen van ondernemen kunnen in onze gemeente een plek krijgen mits ze op een geschikte en veilige manier kunnen worden ingepast.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het beleid dat eerder is vastgesteld om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Voor dit onderwerp is geen aanvullend budget opgenomen in de begroting.

4.2. Toerisme & cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

We koesteren het erfgoed en bevorderen toerisme en recreatie die zorgen voor economische activiteiten en voorzieningen in onze gemeente. Zo blijven we aantrekkelijk voor onze eigen inwoners en bezoekers van buiten. En zo blijft onze gemeente fijn om in te wonen en te recreëren en zorgen recreanten en toerisme voor extra werkgelegenheid in onze gemeente.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we benutten de belevingswaarde van cultureel erfgoed beter door bestemmingen aantrekkelijker te maken door ze te verbinden en te promoten bij doelgroepen die daar meest ontvankelijk voor zijn, zoals bijvoorbeeld natuur- en cultuurliefhebbers, wandelaars en fietsers.
- we werken hiervoor als gemeente proactief samen binnen de MRA. We positioneren ons als groene, culturele en open ruimte binnen de regio en spelen in op de toenemende behoefte aan recreatie als gevolg van de toenemende verstedelijking om ons heen. Vanwege leefbaarheid, natuurwaarde, recreatie en cultuurhistorie streven wij ernaar dat nieuwe verbindingswegen ondergronds worden aangelegd, vooral bij een eventuele extra verbinding naar Flevoland.
- we zorgen samen met onze partners dat de toename van het toerisme en recreatie niet leidt tot schade aan onze natuur en ons erfgoed.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het beleid dat eerder is vastgesteld om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Voor dit onderwerp is geen aanvullend budget opgenomen in de begroting.

4.3. Werk & inkomen

Wat willen we bereiken?

Met de huidige druk op de arbeidsmarkt ondersteunen wij inwoners en ondernemers om een match te maken tussen werkgelegenheid en arbeidsparticipatie. We hebben aandacht voor minima en doelgroepen en zijn goed toegankelijk voor hen die hulp nodig hebben (zie ook 1.3 Welzijn). We zetten in (boven)regionaal verband actief in op het aantrekken van werkgelegenheid.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- in samenwerking met het bedrijfsleven willen we ervoor zorgen dat vacatures vervuld worden en arbeidsparticipatie toeneemt als harde noodzaak bij de huidige arbeidsmarkt.
- we vergroten de inzet op van-werk-naar-werk, van-onderwijs-naar-werk en van-uitkering-naar-werk.
- we zorgen dat het ondernemersloket goed vindbaar is, ook voor startende ondernemers.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Handhaving Sociaal Domein in de regiogemeenten uitvoeren

We voeren handhaving binnen het Sociaal Domein uit voor de gemeenten Hilversum en Wijdmeren. Vanaf het 4e kwartaal 2026 gaan we handhaving naar verwachting ook uitvoeren voor de H-BEL gemeenten (Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren). Voor Gooise Meren heeft het uitvoeren van handhaving in de regio geen budgettaire consequenties omdat de gemeenten zelf de kosten dragen.

Team participatie met 0,67 fte teamleider uitbreiden

De werkdruk is hoog bij de verschillende managers van de afdeling USD. Om deze werkdruk te verminderen en de effectiviteit te verhogen, worden taken anders verdeeld en er komt een teamleider participatie bij. De aanleiding is de groei van taken en de toename van het aantal inwoners met problematiek. Door de teams Minima en Inkomen samen te voegen, wordt de overlap in werkzaamheden beter benut, wat de efficiëntie verhoogt.

4.4. Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Samen met de inwoners en ondernemers houden we onze gemeente verkeersveilig en goed bereikbaar per fiets, openbaar vervoer en auto. De kernen van onze gemeente willen we leefbaar houden, door negatieve effecten van parkeren, uitstoot en geluid van (vracht)auto's en sluipverkeer te verminderen.

Het samen verbeteren van de verkeersveiligheid rond scholen en specifieke punten, zoals sportverenigingen en gevaarlijke oversteken, heeft prioriteit. We zorgen voor ruimte voor OV en (snel)fietsverkeer en ook fietsparkeren. Het openbaar vervoer en voorzieningen zijn toegankelijk, ook voor ouderen en mindervaliden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- een actuele uitvoeringsagenda waarin veilige schoolzones en schoolroutes, het autoluw maken van de (vesting)kernen, het realiseren van een fietsroutenetwerk en de verkeersveiligheid prioriteit heeft. Verbetering van verkeerssituaties wegen we integraal af en prioriteren we waar mogelijk.
- een slim en modern parkeerbeleid waar (technologische) voorzieningen bij aansluiten. Binnen het beleid moet maatwerk mogelijk zijn in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Waarbij de auto niet vanzelfsprekend het eerste recht op een plek in de openbare ruimte heeft.
- in de (boven) regionale samenwerking onderzoeken we mogelijkheden om de bereikbaarheid van de gemeente te vergroten door te kijken naar de Gooicorridor, de flessenhals A1 en het openbaar vervoer in het algemeen. Bij de uitbreiding van Almere zetten wij in op een ondergrondse verbinding naar Noord-Holland. Bovenregionaal is een besluit tot het verdiepen van het spoor niet actueel. We willen daarom deze periode een besluit nemen of we de reservering voor het verdiept spoor met een (tijdelijke) functie willen blijven invullen.
- verbeteren van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van onze kernen. Samen met de inzet van de inwoners onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om de gaten op te vullen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Campagneplan verkeersveiligheid uitvoeren

We benaderen actief scholen, sportverenigingen en ouderenorganisaties om de deelname aan verkeerseducatieprogramma's te vergroten. We ondersteunen verkeerseducatiecampagnes, met name door zichtbaarheid te genereren.

Fietsparkeren P+R Muiden resp. station Bussum Zuid en omstreken verbeteren

P+R Muiden

De P+R Muiden heeft een belangrijke functie als 'Corridorhub'. Het aantal fietsparkeerplaatsen moet fors groeien tot ca. 1.000 plekken. De provincie Noord-Holland doet onderzoek naar de uitbreiding van deze hub. Vooruitlopend op de groei voeren Rijkswaterstaat, de provincie en de gemeente Gooise Meren in 2026 quick-wins uit. De provincie subsidieert de uitvoering voor 100%, voor onder andere de aanbreng van extra verlichting langs het fietspad en fietsbewegwijzing.

Bussum-Zuid

In de regionale hubstrategie wordt aan station Bussum-Zuid de functie 'verstedelijkingshub' toegekend. Het aantal fietsparkeerplaatsen zou uiteindelijk moeten groeien naar meer dan 2.000. Op korte termijn is het noodzakelijk om het aantal fietsparkeerplaatsen al uit te breiden. Vooralsnog gaan wij uit van een uitbreiding met 300 fietsparkeerplaatsen met een overdekte voorziening tot een totaal van 900. In 2026 voeren wij gezamenlijk met ProRail en NS de aanleg uit van de extra fietsparkeerplaatsen.

Fietsroutes

Overheden werken samen om fietsgebruik te stimuleren door aanleg van regionale fietsroutenetwerken (doorfietsroutes), waaronder in Gooi en Vechtstreek. Dit draagt bij aan de bereikbaarheid van de regio en aan de onderlinge bereikbaarheid van onze kernen. In 2024 heeft de raad de tracés van de doorfietsroutes grotendeels vastgesteld. In 2025 is een aantal deeltrajecten van Hilversum-Amsterdam uitgewerkt.

In 2026 wordt gewerkt aan het tracé Hilversum-Amsterdam:

- Afronden participatieproces deeltraject Thorbeckelaan.
- Start uitvoering van een aantal deeltrajecten waaronder Lindelaan, Slochterenlaan, Graaf Willem de Oudelaan en Cort van der Lindenlaan.
- Voor het deeltraject Muiden wordt besluitvorming voorbereid nu ook de provincie Noord-Holland instemt met een route buiten de kern om.

Verder wordt het tracé Bussum-Huizen nader uitgewerkt.

Parkeerketen moderniseren en het parkeerbeleid stapsgewijs invoeren

Het project modernisering parkeerketen wordt in de loop van 2026 verder uitgevoerd. Het parkeerbeleid dat medio 2025 is vastgesteld wordt nader in uitvoerende beleidstukken uitgevoerd. De huidige parkeerautomaten worden vervangen. Ook start in 2026 de voorbereidingen op het fiscaliseren van vergunningsgebieden (beleid, parkeertarieven en techniek – parkeerautomaten).

Verkeersveiligheid Laarderweg vergroten

In 2026 stellen we een startnotitie op voor de ontwikkeling van een nieuw wegontwerp voor de Laarderweg. De Laarderweg is een hoog-risicolocatie in het uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid Noord-Holland. Door de (mede-)ondertekening van dit programma heeft de gemeente een inspanningsverplichting om de Laarderweg (tussen de Prinsenstraat en Ceintuurbaan) verkeersveiliger in te richten. De provincie houdt in haar subsidieprogramma rekening met uitvoering van dit project in 2027.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 4:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Werkvoorzieningschap Tomingroep
- Metropoolregio Amsterdam

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Economisch vitaal en bereikbaar	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Economie	1.973	2.440	2.016	1.858	1.849	1.836
Toerisme en cultureel erfgoed	847	980	1.020	1.016	1.016	1.014
Werk en inkomen	41.322	35.182	20.175	20.388	20.393	20.380
Mobiliteit	3.342	3.665	3.626	3.546	3.546	3.531
Totaal lasten	47.484	42.267	26.836	26.808	26.804	26.761
Baten						
Economie	861	1.012	1.012	1.012	1.012	1.012
Toerisme en cultureel erfgoed	255	192	291	291	291	291
Werk en inkomen	33.896	29.429	14.030	14.423	14.423	14.423
Mobiliteit	3.504	3.678	3.998	3.998	3.998	3.998
Totaal baten	38.517	34.311	19.331	19.725	19.725	19.725
Resultaat voor bestemming	8.967	7.956	7.505	7.084	7.080	7.036
Onttrekkingen reserves						
Werk en inkomen	-	-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	8.967	7.956	7.505	7.084	7.080	7.036

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 451K voordelig, met name bestaande uit:

Zowel baten als lasten effect Oekraïne in 2025 (ca. € 15 miljoen), neutraal.

Voor de verkennen cultuurstip is in 2025 incidenteel budget geraamd (€ 250K V)

We verhogen de tarieven voor 2e parkeervergunningen en de tarieven straatparkeren voor de kernen Bussum en Muiden worden gelijkgetrokken (€ 360k V)

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investerings

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in gebiedsontwikkeling, parkeren en mobiliteit (verkeersveiligheid en fietsroutes). De totale investeringsuitgaven bedragen € 10,1 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Indicatoren

Indicatoren Werk en Inkomen

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Het percentage klanten dat gedurende het poortproces 'afgevangen' wordt (van melding tot start inkomen)	-	33,5%	34,0%	26,0%	31,0%	administratie USD
2.	Uitstroom naar betaald werk of opleiding als percentage van het aantal te bemiddelen personen	25%	12%	10%	21%	17%	administratie USD

Toelichting:

- Deze indicator (preventiequota) heeft als doel om zoveel mogelijk cliënten gedurende het poortproces aan het werk te krijgen.
- Deze indicator toont de uitstroom uit de uitkering naar betaald werk en opleiding (dat is het doel van re-integratie activiteiten). Andere uitstroomredenen, zoals verhuizing of overlijden, worden niet meegenomen in dit percentage.

Kengetallen

Kengetallen Werk en Inkomen

nr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Bron
1.	Beroepsbevolking	31.000	32.000	33.000	33.000	CBS (databank Statline)
2.	Klanten Participatiewet	795	884	873	912	Administratie USD
3.	Klanten WSW	62	55	45	42	Tominggroep
4.	Inwoners met een WW-uitkering	630	515	627	683	UWV
5.	Aantal huishoudens dat gebruik maakt van een minimaregeling	819	825	880	901	Administratie USD
6.	Aantal meldingen inzake 'vroegsignalering'	171	1.344	2.088	2.529	Administratie USD
7.	Aantal personen dat een financiële hulpvraag heeft gesteld aan de gemeente.	50	107	140	263	Administratie USD
8.	Aantal personen dat voor een schuldregeling is doorverwezen.		56	48	55	Administratie USD
9.	Aantal voorzieningen/trajecten dat is afgerond	496	441	474	511	Administratie USD

Toelichting:

- Dit kengetal toont het aantal personen met een Participatiewet-uitkering.
- Dit kengetal toont het aantal personen dat binnen een WSW-dienstverband werkt.
- Dit kengetal toont het aantal personen met een WW-uitkering (verstrekt door het UWV).
- Aantal meldingen dat de gemeente ontvangt over achterstallige betalingen (van o.a. nutsbedrijven). Hieraan nemen woningcorporaties (nog) geen deel.
- Dit kengetal toont het aantal afgeronde voorzieningen gericht op re-integratie. Het betreft re-integratietrajecten en ook (randvoorwaardelijke) voorzieningen zoals sociaal-medische adviezen, loonwaardemetingen, reiskosten en kinderopvang. Het kan zijn dat aan 1 cliënt meerdere voorzieningen worden toegekend.

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening

Maatschappelijke effecten

De dienstverlening aan onze inwoners is adequaat.

Onze inwoners kunnen rekenen op een toegankelijk, duidelijk en transparant bestuur en de bijbehorende organisatie.

Onze inwoners kunnen veilig in onze gemeente leven.

De gemeente Gooise Meren werkt effectief samen en is daarmee slagvaardig.

5.1. Dienstverlening & communicatie

Wat willen we bereiken?

De inwoner staat centraal bij de gemeentelijke dienstverlening. De gemeente doet wat ze zegt, zegt wat ze doet en legt dit ook uit. De gemeente is persoonlijk, toegankelijk en (actief) communicatief en zoekt naar oplossingen. Uitgangspunt is digitaal waar kan, persoonlijk/fysiek waar moet. De gemeente informeert inwoners in een vroegtijdig stadium en is transparant.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we zijn dienstbaar, oplossingsgericht en duidelijk en passen waar nodig onze communicatie daarop aan. We zorgen voor een duidelijke terugkoppeling bij meldingen en actieve uitleg bij vertraagde processen.
- de vraag van inwoners, ondernemers en instellingen staat centraal in ons handelen. We willen de kwaliteit van onze dienstverlening verbeteren door nog persoonlijker en directer te communiceren. We willen onze medewerkers hiervoor meer ruimte geven en waar nodig onze processen aanpassen.
- de digitalisering wordt uitgebouwd. Persoonlijk contact en het maken van (spoed) afspraken blijven mogelijk en onze gemeenteloketten blijven open.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Doorontwikkelen 'Mijn Gooise Meren'

Voor inwoners/ ondernemers die een aanvraag hebben gedaan is het vaak lastig om te weten wat de status is van hun aanvraag voor een product of dienst. Daarom gaan we ervoor zorgen dat inwoners en ondernemers voor steeds meer producten de aanvraag makkelijk kunnen volgen. Via een speciale omgeving op onze website genaamd "Mijn Gooise Meren" hebben inwoners en ondernemers altijd toegang tot de afhandeling van hun vraag of verzoek.

Gemeenteraadsverkiezingen organiseren

De ambtstermijn van de gemeenteraadsleden stopt in maart 2026. Op woensdag 18 maart organiseren wij de gemeenteraadsverkiezing. Door het correct volgen van procedures die voorgeschreven worden door de Kieswet leveren wij een kwalitatief goede uitslag op waarmee nieuwe raadsleden benoemd kunnen worden.

Kwaliteitszorgsysteem burgerzaken implementeren

Er worden hoge kwaliteitseisen gesteld aan de wijze waarop de processen bij Burgerzaken zijn ingericht en worden uitgevoerd. Deze kwaliteitseisen zijn afkomstig uit o.a. privacy wetgeving, de Wet Basisregistratie Persoonsgegevens, de Paspoortwet, normenkaders (o.a. BIO) en verantwoordingskaders (o.a. de wettelijke kwaliteitsmonitor BRP en reisdocumenten en de ENSIA. Door het implementeren van een kwaliteitszorgsysteem zal het kwaliteitsniveau van de Basisregistratie persoonsgegevens worden verhoogd en is er een structurele controle op de processen zoals die zijn vastgesteld in het beveiligingsplan reisdocumenten. Daarnaast kunnen eenvoudig en overzichtelijk verantwoordingsrapportages opgesteld worden

Stemhulp organiseren

In 2026 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Gebleken is dat burgers meer dan ooit bij verkiezingen gebruikmaken van een 'stemhulp' (bv. Stemwijzer of Kieskompas) om informatie te krijgen over de deelnemende politieke partijen en om hulp te krijgen bij hun keuze. Door de communicatie rond de stemhulp zijn ook meer burgers zich bewust van het feit dat er verkiezingen zijn en kan daarmee de opkomst vergroot

worden. Ook wil de gemeente voorzien in voorlichting over het gebruik van kunstmatige intelligentie bij het voorbereiden op de verkiezingen.

5.2. Veiligheid & handhaving

Wat willen we bereiken?

De gemeente draagt bij aan de veiligheid in Gooise Meren en werkt hierbij integraal samen met relevante partners. De gemeente draagt zorg voor het voldoen aan de geldende regelgeving door middel van handhaving.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de aanpak van ondermijning.
- het verstevigen van de samenwerking met bewoners en ondernemers om buurten veiliger te maken (buurtpreventie) en focussen op het verminderen van de drugdealoverlast op verschillende plekken in onze gemeente. We maken het melden van overlast en criminaliteit makkelijk en toegankelijk.
- het leggen van nadruk op het weerbaarder maken van onze inwoners tegen digitale criminaliteit door middel van actieve communicatiecampagnes.
- we zetten onze boa's effectiever in met minder nadruk op het handhaven van parkeren en meer op handhaving van de openbare orde en veiligheid (waaronder ook verkeersveiligheid).

Wat gaan we er voor doen in 2026?

Integraal veiligheidsplan 2027-2030 opstellen

Wij evalueren het integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 en stellen een nieuw integraal veiligheidsplan 2027-2030 op

Integrale en thematische aanpakken Zorg en Veiligheid doorontwikkelen

In de gemeente Gooise Meren, net als elders in het land, spelen maatschappelijke vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid. Het gaat bijvoorbeeld om ondermijning in de zorg, personen met verward gedrag en de nazorg aan ex-gedetineerden.

Deze onderwerpen zijn complex en raken meerdere domeinen. We constateren dat er behoefte is aan meer inzicht in hoe we als gemeente, samen met partners, integraal kunnen omgaan met deze ontwikkelingen. Daarom pakken we deze thematiek de komende periode verder op: verkennend, onderzoekend en met ruimte om te leren en bij te sturen.

5.3. Bestuur & organisatie

Wat willen we bereiken?

Inwoners worden uitgenodigd om initiatieven in te brengen en worden actief betrokken bij gemeentelijk beleid en gemeentelijke projecten. De gemeentelijke organisatie is kwalitatief en kwantitatief wendbaar, is toekomstgericht en in staat om flexibel op de maatschappelijke ontwikkelingen in te spelen.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- we passen onze participatievisie aan op basis van opgedane ervaring en de inwerkingtreding van de Omgevingswet/visie en de daarbij behorende participatieverordening. We willen de discussies over beleidsontwikkeling of projecten tussen de raad, het college en de inwoners verbeteren, waarbij iedereen tijdig en goed wordt betrokken en er adequate verslaglegging is.
- we blijven investeren in wijkagenda's en zorgen dat wijkagenda's, gebiedsvisies en centrumplannen op elkaar aansluiten.
- wijkplatforms en -raden zijn waardevolle instrumenten. We willen de kring van belanghebbenden uitbreiden. Zo komen de algemene afwegingen die de gemeente moet maken beter in beeld door de bredere betrokkenheid. We gaan hiervoor ook nieuwe vormen van participatie onderzoeken en het burgerpanel actiever inzetten, waarbij de gemeente de regie voert.
- we investeren in onze organisatie. We moeten zorgen dat de hoeveelheid werk in overeenstemming met de capaciteit is. Daarnaast zorgen we dat er ruimte is om het potentieel te benutten en toekomstbestendig te worden met elkaar.
- we investeren in strategische personeelsplanning.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

CRM systeem implementeren

Het CRM-systeem wordt ingezet ter ondersteuning van de werkprocessen rondom ondernemerscontacten. Door gebruik te maken van dit systeem kunnen we efficiënter werken, informatie gestructureerd vastleggen en sneller inzicht krijgen in gemaakte afspraken en lopende trajecten.

Instrument wijkagenda's evalueren

We evalueren aan het eind van de periode het instrument wijkagenda. Tussentijdse inzichten en ervaringen worden meegenomen tijdens het opstellen van de wijkagenda's. Het gaat hier om een brede evaluatie over de inzet, werking en resultaat van het instrument. Op basis van de evaluatie doen we een voorstel voor de verdere inzet van het instrument wijkagenda.

Toekomstgerichte organisatie realiseren

In 2026 zetten we de eerste stap om het functiehuis van de organisatie aan te passen op de gemeentegrootte van 60.000+ inwoners om deze zo toekomstgericht te maken. Hierbij willen wij onze medewerkers passend betalen voor het werk dat zijn doen, en tegelijkertijd rekening houden met de financiële positie van de gemeente.

5.4. Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

Als regiogemeenten versterken we elkaar door effectief samen te werken op de onderwerpen waar dat nodig is.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de gemeente wil op voor ons belangrijke onderwerpen een voortrekkersrol nemen in de regionale samenwerking.
- het uitgangspunt is 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. Hierbij blijft de gemeente de inhoudelijke lijn bepalen. Nieuwe samenwerkingen komen enkel op initiatief van de gemeente(n) tot stand. Samenwerking wordt altijd getoetst aan kwaliteit, kosten en een aantoonbare meerwaarde voor inwoners. Hiervoor biedt de nota verbonden partijen een kader.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Nota Verbonden partijen evalueren

We evalueren de Nota Verbonden partijen en passen deze aan, afhankelijk van nieuwe inzichten.

Uitvoeren motie Verbonden Partijen

De Motie verbonden partijen roept op tot sturen op besparingen en temporiseren van verdere ambities bij onze verbonden partijen. Op deze manier kan de bijdrage aan onze verbonden partijen mogelijk afnemen/minder toenemen.

De Regio Gooi en Vechtstreek is de Verbonden Partij met het meest uitvoerige takenpakket, waar ook de meeste gemeentelijke middelen naar toe gaan. De Regio is in lijn met de financiële opgaven van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar, een traject gestart om mogelijke bezuinigingen te onderzoeken die gerealiseerd kunnen worden in de Regiobegroting. De verschillende gemeenteraden worden hierbij nauw betrokken en kunnen zienswijzen indienen op de ombuigingsvoorstellen.

Ook de MRA komt de MRA-deelnemers tegemoet door de inwonersbijdrage (die Gooise Meren betaalt via de Regio Gooi en Vechtstreek), de komende vier jaar niet te indexeren. Deze is vastgesteld op € 1,62 per inwoner. Dat betekent de facto een bezuiniging ten bedrage van de jaarlijkse prijsontwikkeling.

Door de OFGV wordt ook gekeken op welke wijze aan de motie tegemoet gekomen kan worden, ondanks de nieuwe eisen en taken die daarbij belegd zijn. Het OFGV-bestuur blijft kritisch op de kosten van de OFGV en stelt waar mogelijk kostenbesparingen voor. Het halveren van de huisvesting en het schrappen van de functie van opleidingscoördinator na de overgang naar de ODNL-academie zijn daarvan de meest recente voorbeelden.

Ook met de overige verbonden partijen gaat de gemeente de komende periode kritisch in gesprek over mogelijke ombuigingen.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 5:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
- Metropool Regio Amsterdam

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Duidelijke en transparante dienstverlening	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Dienstverlening en communicatie	3.375	2.998	3.332	3.394	3.177	2.767
Veiligheid en handhaving	7.275	8.414	8.734	8.453	8.448	8.437
Bestuur en organisatie	4.436	3.935	3.274	3.329	3.329	3.328
Bestuurlijke samenwerking	769	801	801	897	801	801
Totaal lasten	15.855	16.148	16.141	16.073	15.755	15.332
Baten						
Dienstverlening en communicatie	1.568-	1.272-	1.431-	1.606-	1.420-	941-
Veiligheid en handhaving	160-	103-	103-	103-	103-	103-
Bestuur en organisatie	9-	-	-	-	-	-
Bestuurlijke samenwerking	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	1.737-	1.375-	1.534-	1.709-	1.523-	1.044-
Resultaat voor bestemming	14.118	14.773	14.607	14.364	14.232	14.288
Resultaat na bestemming	14.118	14.773	14.607	14.364	14.232	14.288

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 166K voordelig, met name bestaande uit:

Hogere baten paspoorten, lagere kosten verkiezingen in 2025 en teamleider burgerzaken (saldo € 200K N).

De bijdrage aan de Veiligheidsregio en de Regio Gooi en Vechtstreek nemen in 2026 toe (€ 200K N).

In 2025 heeft een storting plaatsgevonden in de voorziening pensioenen wethouders (€ 0,8 mln. V)

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investeringsen

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in automatisering en kantoormeubilair e.d. De totale investeringsuitgaven bedragen € 2,4 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Indicatoren

Indicatoren

Indicatoren

Dienstverlening

nr.	Omschrijving indicator	2022	2023	2024	2025	begroot 2026	Streefwaarde	Bron
1.	Percentage inkomende telefoontjes dat binnen 30 seconden wordt opgenomen	66%	72%	59%	64%	70%	70%	Telefooncentrale
2.	90% van de baliebezoekers wordt binnen 5 minuten na afspraaktijd geholpen	90%	89%	92%	94%	94%	90%	Klantbegeleidingssysteem JCC
3.	80% van de Burgerzaken producten wordt digitaal aangevraagd	80%	87%	85%	89%	89%	85%	I-Burgerzaken
4.	Waardering van inwoners over de dienstverlening aan de balie	8,6	8,4	8,7	8,7	8,5	cijfer 7,5	KCM survey
5.	Waardering van inwoners over de telefonische dienstverlening	-	7,1	7,2	7	7	cijfer 7	KCM survey
6.	Percentage telefoontjes dat opgenomen wordt	90%	93%	93%	95%	95%	93%	Telefooncentrale
7.	Percentage terugbelverzoeken waarbij binnen 2 werkdagen wordt teruggebeld	-	-	80%	82%	85%	85%	Zaaksysteem
8.	Percentage vragen via de website dat binnen 5 werkdagen wordt beantwoord	-	-	76%	80%	85%	85%	Zaaksysteem

Indicatoren

Veiligheid

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Percentage inwoners dat zich 's avonds onveilig voelt	1,0%	-	-	-	daling ten opzichte van voorgaand jaar	Veiligheidsmonitor
2.	Percentage inwoners dat sociale overlast ervaart	10,0%	-	-	-	daling ten opzichte van voorgaand jaar	Veiligheidsmonitor
3.	Totaal aantal geregistreerde misdrijven Gooise Meren	2.499	2.362	2.618	2.499	daling ten opzichte van voorgaand jaar	RVS - politie

In 2023 en 2024 heeft Gooise Meren niet aan de twee jaarlijkse Veiligheidsmonitor deelgenomen. Om deze reden zijn voor indicatoren veiligheid alleen waarden ingevuld in 2021. In 2025 neemt Gooise Meren weer deel aan de Veiligheidsmonitor.

Programma 6 Financieel gezond

Maatschappelijke effecten

De gemeente is financieel gezond.

6.1. Financiën

Wat willen we bereiken?

Als gemeente gaan we bewust met ons geld om en zorgen we dat we op korte en lange termijn financieel gezond blijven. We gaan daarbij moeilijke keuzes niet uit de weg.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de gemeente streeft naar een solide financieel beleid. Wanneer er bezuinigd moet worden wordt nadrukkelijk gekeken naar de effecten op langere termijn. Andersom moet bij investeringen ook verder gekeken worden naar de opbrengst op langere termijn.
- de uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder en leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waar geld aan is besteed en welk effect is bereikt. De Algemene Reserve houden we op een verantwoord niveau.
- we onderzoeken of we moeten investeren in een domein overstijgende subsidiespecialist die kan helpen om interessante subsidies voor de gemeente binnen te halen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Bijdrage OFGV corrigeren

De bijdrage aan de OFGV wordt conform de begroting 2026 van de OFGV opgenomen. In 2026 zijn de uitgaven alleen verhoogd met loon- en prijsinflatie en de inbreng van de basistaken. Het financiële beeld voor Gooise Meren is per saldo positief, omdat er ten tijde van het maken van de begroting 2025 en verder nog veel onduidelijkheid was over de kosten(verdeling) van de inbreng van die basistaken. Er is toen een inschatting gemaakt die nu iets te hoog blijkt te zijn geweest, waardoor we een klein voordeel kunnen inboeken.

Loon- en prijsontwikkeling doorvoeren

We houden jaarlijks rekening met een loon- en prijsontwikkeling, gebaseerd op de in het voorjaar gepubliceerde inschattingen in het Centraal Economisch Plan (CEP). Inmiddels is er een nieuw cao-akkoord voor gemeenten tot 2027. Hierdoor is nu een reële inschatting gemaakt van de financiële effecten van de loonontwikkeling in onze meerjarenbegroting vanaf 2026. De prijsontwikkeling bedraagt circa 3%.

Ontwikkeling uitkering Gemeentefonds verwerken

De Voorjaarsnota van het kabinet heeft geleid tot enige demping van het ravijnjaar en er zijn (meerjarig incidenteel) extra middelen toegekend voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast is in de meicirculaire 2025 sprake van loon- en prijsbijstellingen. Dit leidt tot een positief structureel effect vanaf 2026.

6.2. Vastgoed

Wat willen we bereiken?

Vastgoed is een belangrijk instrument voor de gemeente voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en het bereiken van doelstellingen bijvoorbeeld op het gebied van sport, onderwijs, cultuur en toerisme en in het sociaal domein. We investeren op natuurlijke momenten in duurzaamheidsmaatregelen.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- het uitvoeren van de vastgestelde vastgoedstrategie.
- we gaan verder met het verduurzamen van ons eigen vastgoed.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Gemeentelijk vastgoed verduurzamen

We hebben een opgave om ons eigen vastgoed de komende jaren verder te verduurzamen. In 2025 is voor een substantieel deel van ons vastgoed in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn en wat de te verwachten kosten en baten voor verduurzaming zijn. Op basis van de uitkomsten hiervan werken we een concreter voorstel uit voor de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed, inclusief benodigde investeringen. Dit voorstel wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Kosten vastgoed doorbelasten

Wij zetten ons vastgoed in voor het realiseren van verschillende beleidsdoelstellingen. Dit vastgoed wordt veelal gebruikt door andere partijen. Het ingevoerde vastgoed managementsysteem geeft inzicht in het vastgoed en de afspraken die wij daarover hebben gemaakt met huurders en gebruikers. Het is voor verschillende locaties wenselijk en nodig om deze afspraken opnieuw te maken of aan te passen op gewijzigde omstandigheden en wet- en regelgeving. Dit gaan wij stapsgewijs per dossier aanpakken.

6.3. Grondbeleid

Wat willen we bereiken?

We hanteren een grondbeleid dat concrete richting geeft aan hoe de gemeente omgaat met haar rol en positie in de ruimtelijke ontwikkeling. Het is een middel voor het faciliteren en sturen van bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de gemeente gaat onderzoeken wat de mogelijkheden en voordelen zijn van het voeren van een actiever grondbeleid in de toekomst.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het beleid dat eerder is vastgesteld om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Voor dit onderwerp is geen aanvullend budget opgenomen in de begroting.

6.4. Belastingen

Wat willen we bereiken?

De dienstverlening waar leges tegenover staan, is zo veel mogelijk kostendekkend en daarbij sturen wij op efficiëntie. Belastinggeld wordt opgebracht door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. We benaderen de woonlasten integraal en streven ernaar om deze zo min mogelijk te verhogen en de gemeentelijke voorzieningen daarbij in stand te houden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de OZB stijgt niet meer dan de inflatie. Als in een uitzonderlijk geval, vanwege zwaarwegende redenen van lokale aard, een verdere stijging noodzakelijk lijkt, kan dit uitgangspunt worden heroverwogen.
- bij het heffen van leges streeft de gemeente naar kostendekkendheid. Ontwikkelingen op het gebied van afvalstoffenheffing en rioolbelasting volgen wij nauwgezet.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het beleid dat eerder is vastgesteld om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Voor dit onderwerp is geen aanvullend budget opgenomen in de begroting.

Welke verbonden partijen zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 6:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Archief Gooi en Vechtstreek
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat Mag het kosten?

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Financieel gezond	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Financien	31.593	33.329	33.382	33.114	34.866	35.113
Vastgoed	8.185	7.658	7.604	7.251	7.251	7.251
Grondbeleid	624	170	170	170	170	170
Belastingen	1.295	747	791	791	791	788
Totaal	41.697	41.904	41.947	41.325	43.077	43.322
Baten	-	-	-	-	-	-
Financien	112.411-	115.894-	121.431-	120.868-	118.547-	119.844-
Vastgoed	3.108-	2.213-	2.443-	2.493-	2.593-	2.593-
Grondbeleid	430-	-	-	-	-	-
Belastingen	12.989-	13.616-	17.344-	17.344-	18.344-	18.344-
Totaal	128.938-	131.723-	141.218-	140.704-	139.484-	140.781-
Resultaat voor bestemming	87.241-	89.818-	99.271-	99.379-	96.407-	97.459-
Toevoegingen reserves	-	-	-	-	-	-
Financien	7.943	1.418	-	200	-	2.600
Grondbeleid	-	2.190	-	-	-	-
Totaal toevoegingen reserves	7.943	3.608	-	200	-	2.600
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-	-	-
Financien	12.700-	7.528-	3.800-	-	100-	-
Vastgoed	-	-	-	-	-	-
Grondbeleid	399-	222-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingne reserves	13.099-	7.750-	3.800-	-	100-	-
Saldo reserves	5.156-	4.142-	3.800-	200	100-	2.600
Resultaat na bestemming	92.397-	93.960-	103.071-	99.179-	96.507-	94.859-

Omschrijving (toelichting)

Toelichting verschillen

Verschil is € 376K nadelig, met name bestaande uit:

We verhogen de grens voor het minimeleid van 100% naar 120% (€ 250K N).

We versterken de schuldhelpverlening (€ 269K N).

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Investeringsen

We hebben het voornemen om in 2026 investeringen te doen in sportvelden en kleedkamers. Daarnaast zijn investeringen gepland voor de vervanging van speeltoestellen. De totale investeringsuitgaven bedragen € 5 miljoen. De kapitaallasten van deze voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Voor detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Financiële begroting

Financiële recapitulatie programma's

Financiële recapitulatie programma's

Programma	Realisatie 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Voor en van iedereen	30.105	35.137	35.304	34.031	33.966	34.133
Kansrijk opgroeien	25.826	27.399	29.726	30.061	28.211	28.495
Passend wonen in een groene omgeving	52.044	47.069	45.712	42.783	42.724	41.714
Economisch vitaal en bereikbaar	47.484	42.267	26.836	26.808	26.804	26.761
Duidelijke en transparante dienstverlening	15.855	16.148	16.141	16.073	15.755	15.332
Financieel gezond	41.697	41.904	41.947	41.325	43.077	43.322
Totaal lasten	213.010	209.924	195.666	191.082	190.537	189.756
	-	-	-	-	-	-
Voor en van iedereen	4.357-	4.281-	4.073-	4.234-	4.234-	4.234-
Kansrijk opgroeien	1.144-	248-	130-	130-	695-	699-
Passend wonen in een groene omgeving	30.665-	26.396-	24.703-	24.078-	24.078-	25.238-
Economisch vitaal en bereikbaar	38.517-	34.311-	19.331-	19.725-	19.725-	19.725-
Duidelijke en transparante dienstverlening	1.737-	1.375-	1.534-	1.709-	1.523-	1.044-
Financieel gezond	128.938-	131.723-	141.218-	140.704-	139.484-	140.781-
Totaal baten	205.358-	198.334-	190.989-	190.579-	189.737-	191.720-
	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	7.652	11.590	4.677	503	800	1.964-
	-	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen reserves	7.943	3.608	-	200	-	2.600
Totaal onttrekkingen reserves	14.320-	8.665-	4.703-	818-	888-	746-
Totaal reserves saldo	6.376-	5.057-	4.703-	618-	888-	1.854
	-	-	-	-	-	-
Lasten incl reserves	220.954	213.532	195.666	191.282	190.537	192.356
Baten incl reserves	219.678-	206.999-	195.692-	191.397-	190.625-	192.466-
Resultaat na bestemming	1.276	6.533	26	115	88	110-

Investeringsen

De totale uitgaven aan voorgenomen investeringen in het begrotingsjaar 2026, bedragen € 49,3 miljoen, exclusief bijdragen van derden € 3,2 miljoen (zie bijlage 1 Overzicht investeringen). De kapitaallasten van alle

voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting en dus in beginsel afgedekt binnen die begroting. Voor kredieten kleiner dan € 250.000 (voor bedrijfsvoering is die grens € 500.000) wordt direct goedkeuring van uw raad gevraagd bij vaststelling van de begroting. Bij de besluitvorming over de Begroting 2026-2029 stellen wij voor om deze grenzen te verhogen tot € 300.000, respectievelijk € 600.000, in afwijking van de Financiële Verordening 2023. Voor investeringen boven de grenzen worden separate raadsvoorstellen aan uw raad ter goedkeuring voorgelegd.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 1				
Lasten				
Gala	82.000	-	-	-
Onderhoud en exploitatie de Lunet	250.000	-	-	-
Uitvoering visie ontmoeting voor en van iedereen	50.000	-	-	-
Uitstel inventarisatie beweegmogelijkheden in de buitenruimte	50.000-	-	-	-
Subsidie De Plataan	62.000	-	-	-
Schappen inc budget ontmoetingsruimte	50.000-	-	-	-
Overige < € 70.000	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	344.000	-	-	-
Baten	-	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo programma 1	344.000	-	-	-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 2				
Lasten				
Kansrijke start	-	103.000	-	-
Kosten tijdelijke huisvesting onderwijs	225.000	225.000	225.000	-
Overige < € 70.000	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	225.000	328.000	225.000	-
Baten	-	-	-	-
Onttrekking kosten tijdelijke huisvesting uit reserve tijdelijke huisvesting onderwijs	225.000-	225.000-	225.000-	-
Totaal incidentele baten	225.000-	225.000-	225.000-	-
Saldo programma 2	-	103.000	-	-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 3				
Lasten				
Versterking biodiversiteit	75.000	-	-	-
Investeringsprojecten omgezet naar onderhoud	2.520.000	-	-	-
Voedseltransitie	15.000	-	-	-
Subsidie St. Gerben Struik	35.000	-	-	-
Regionale pilot doorstroming sociale huursector	19.000	9.000	-	-

	-	-	-	-
Onderhoud Naarderbos na verwerving erfpacht	236.000	236.000	236.000	236.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Greex Bredius	189.667	-	-	-
Project Krijgsman	825.000	825.000	-	-
Overige < € 70.000	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	3.914.667	1.070.000	236.000	236.000
Baten	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Project Krijgsman	240.000-	240.000-	-	-
	-	-	-	-
Onttrekking reserve Uittreedsom GNR	320.000-	309.000-	298.000-	298.000-
Totaal incidentele baten	560.000-	549.000-	298.000-	298.000-
Saldo programma 3	3.354.667	521.000	62.000-	62.000-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 4				
Lasten				
Verkenning cultuurstrip Bussum/strategische huur	73.000	73.000	73.000	73.000
Campagneplan verkeersveiligheid	24.000	-	-	-
	-	-	-	-
Overige < € 70.000	30.000	-	-	-
Totaal incidentele lasten	127.000	73.000	73.000	73.000
Baten	-	-	-	-
Parkeergarage Veldweg opbrengst woningbouw	-	-	-	1.400.000-
Totaal incidentele baten	-	-	-	1.400.000-
Saldo programma 4	127.000	73.000	73.000	1.327.000-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 5				
Lasten				
Onderzoek realistische dienstverlening	50.000	-	-	-
Stemhulp	10.000	-	-	-
Tweede kamer verkiezingen	-	-	13.000	-
Overige < € 70.000	95.000-	-	-	-

Totaal incidentele lasten	35.000-	-	13.000	-
Baten	-	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo programma 5	35.000-	-	13.000	-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 6				
Lasten				
Storting AR inc saldo	-	200.000	-	2.600.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	-	200.000	-	2.600.000
Baten	-	-	-	-
Onttrekking AR dekking inc saldo	3.800.000-	-	100.000-	-
	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	3.800.000-	-	100.000-	-
Saldo programma 6	3.800.000-	200.000	100.000-	2.600.000
INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo begroting	9.333-	897.000	76.000-	1.211.000

Structurele mutaties reserves

Reserves	Saldo 31-12- 2024	Toevoegin g	Onttrekin g	Saldo 31-12- 2025	Toevoegin g	Onttrekin g	Saldo 31-12- 2026	Toevoegin g	Onttrekin g	Saldo 31-12- 2027
Reserve Godelindeschool	2.257.795	-	64.508	2.193.287	-	64.508	2.128.779	-	64.508	2.064.271
Reserve Egalisatie Talent Primair	32.880	-	490	32.390	-	390	32.000	-	390	31.610
Reserve Uitbreiding sportvoorzieninge n	404.165	-	139.789	264.376	-	138.847	125.529	-	64.674	60.855
Reserve Dekking kap lasten Dak Villa Zeezicht	566.502	-	25.749	540.753	-	25.749	515.004	-	25.749	489.255
Res. Dekking kap.last Grote Proj. Muiden	2.511.764	-	109.424	2.402.340	-	109.424	2.292.916	-	19.127	2.273.788
Reserve Dek kap.last. Tijd. huisv onderw	95.688	-	19.127	76.560	-	19.127	57.433	-	109.424	51.991-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal structurele mutaties reserves	5.868.794	-	359.088	5.509.706	-	358.046	5.151.660	-	283.873	4.867.787

Reserves	Saldo 31-12- 2027	Toevoegin g	Onttrekin g	Saldo 31-12- 2028	Toevoegin g	Onttrekin g	Saldo 31-12- 2029
Reserve Godelindeschool	2.064.271	-	64.508	1.999.762	-	64.508	1.935.254
Reserve Egalisatie Talent Primair	31.610	-	390	31.219	-	390	30.829
Reserve Uitbreiding sportvoorzieninge n	60.855	-	45.904	14.951	-	14.951	-
Reserve Dekking kap lasten Dak Villa Zeezicht	489.255	-	25.749	463.506	-	25.749	437.757
Res. Dekking kap.last Grote Proj. Muiden	2.273.788	-	109.424	2.164.364	-	109.424	2.054.940
Reserve Dek kap.last. Tijd. huisv onderw	51.991-	-	19.127	71.118-	-	19.178	90.296-
	-	-	-	-	-	-	-
Totaal structurele mutaties reserves	4.867.787	-	265.103	4.602.684	-	234.201	4.368.484

Balans

Balans

Het balans totaal, in dit geval de materiële vaste activa en de langlopende leningen, neemt de komende jaren toe door investeringen in o.a. onderwijshuisvesting en civiele herinrichtingsprojecten.

Balansontwikkeling in € x 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Stand per ultimo jaar</i>						
Materiële Vaste Activa	243.747	263.769	280.520	310.055	332.892	337.955
Vlottende activa	29.296	38.061	35.035	43.201	50.149	55.993
Totale Activa	273.043	301.830	315.556	353.256	383.041	393.948
	0	0	0	0	0	0
Reserves	51.596	47.133	42.515	43.161	43.433	45.215
Voorzieningen	22.584	26.325	24.919	25.052	25.795	27.131
Langlopende leningen	157.326	186.835	206.585	243.505	272.276	280.066
Vlottende passiva	41.537	41.537	41.537	41.537	41.537	41.537
Totale Passiva	273.043	301.830	315.556	353.256	383.041	393.948

EMU-Saldo

Met het EMU-saldo wil het Rijk de begroting en de jaarrekening van gemeenten monitoren om te kunnen voldoen aan afspraken die gemaakt zijn binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU).

Het EMU-saldo is gebaseerd op het kasstelsel en bestaat uit het saldo van alle inkomsten en uitgaven op kasbasis, ongeacht of dit ten behoeve van bedrijfsvoering of investering is. Het belangrijkste verschil tussen het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten met het door het Rijk gehanteerde kasstelsel is dat de gemeente door middel van afschrijvingen de investeringen over meerdere jaren ten laste brengt van de exploitatie, daar waar het Rijk deze investeringen in één keer ten laste brengt van het investeringsjaar.

Het EMU saldo toont een negatief beeld door het hoge volume aan voorgenomen investeringen bij met name onderwijshuisvesting (IHP) en civiele herinrichtingsprojecten.

no.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
		Volgens begroting 2025	Volgens meerjarenraming in begroting 2026			
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.899	-4.677	-503	-800	1.964
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.022	16.668	16.924	16.924	16.924
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.618	5.034	5.034	5.034	5.034
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	24.616	33.419	46.459	39.761	21.988
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	-	-	-	-	-
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-	-	-	-
	Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord					
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	3.431	5.646	4.107	3.737	3.145
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
	Berekend EMU-saldo	-12.306	-	-	-	-1.211
			22.040	29.110	22.340	

Stand en verloop reserves

Reserves	Saldo 31-12- 2024	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2025	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2026	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2027	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2028	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2029
Algemene Reserve	36.515 .545	1.417.5 94	7.528.1 74	30.404 .965	-	3.800.0 00	26.60 4.965	200.00 0	-	26.80 4.965	-	100.00 0	31.820 .884	-	100.00 0	31.820 .884
Saldo jaarrekening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Algemene reserve	36.51 5.545	1.417. 594	7.528. 174	30.40 4.965	-	3.800. 000	26.60 4.965	200.00 0	-	26.80 4.965	-	100.00 0	31.82 0.884	-	100.00 0	31.82 0.884
Bestemming reserves:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene Reserve	579.85	2.190.	-	2.770.	-	-	2.770.	-	-	2.770.	-	-	2.770.	-	-	2.770.
Grondexploit atie	7	288	-	145	-	-	145	-	-	145	-	-	145	-	-	145
Reserve Parkeren	2.179.	-	-	2.179.	-	-	2.179.	-	-	2.179.	-	-	2.179.	-	-	2.179.
centrum Bussum	241	-	-	241	-	-	241	-	-	241	-	-	241	-	-	241
Reserve Godelindesch ool	2.257. 795	-	64.508	2.193. 287	-	64.508	2.128. 779	-	64.508	2.064. 271	-	64.508	1.999. 762	-	64.508	1.935. 254
Reserve Sociaal Domein	1.157. 915	-	-	1.157. 915	-	-	1.157. 915	-	-	1.157. 915	-	-	1.157. 915	-	-	1.157. 915
Reserve Bovenwijkse voorz. Krijgsman	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818
Reserve Grote projecten Muiden	641.0 00	-	-	641.00 0	-	-	641.00 0	-	-	641.00 0	-	-	641.0 00	-	-	641.00 0
Reserve Egalisatie Talent Primair	32.88 0	-	490	32.390	-	390	32.000	-	390	31.610	-	390	31.219	-	390	30.829
Reserve Uitbreiding sportvoorzie ningen	404.1 65	-	139.78 9	264.37 6	-	138.84 7	125.52 9	-	64.674	60.855	-	45.904	14.951	-	45.904	-
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	954.0 54	-	225.00 0	729.05 4	-	225.00 0	504.05 4	-	225.00 0	279.05 4	-	225.00 0	54.054	-	225.00 0	170.94 6-
Reserve Stim. fonds betaalbare woningen	500.0 00	-	-	500.0 00	-	-	500.0 00	-	-	500.0 00	-	-	500.0 00	-	-	500.00 0

Reserve			-	25.749		-	25.749		-	25.749		-	25.749		-	25.749	
Dekking kap	566.5			540.75			515.00			489.2			463.50			437.75	
lasten Dak	02			3			4			55			6			7	
Villa Zeezicht																	
Res. Dekking			-			-			-	19.127		-	19.127		-	19.127	
kap.last	2.511.			109.42	2.402.		109.42	2.292.		2.273.			71.118			90.29	
Grote Proj.	764			4	340		4	916		788			-			6-	
Muiden																	
Reserve Dek			-	19.127		-	19.127		-			-			-		
kap.last. Tijd.	95.68			76.560			57.433		109.42	51.991		109.42	2.164.		109.42	2.054.	
huisv onderw	8								4	-		4	364		4	940	
Reserve			-			-			-			-			-		
uittredregeli	4.435.			331.00	4.104.		320.00	3.784.		309.00	3.475.		298.00	3.177.		298.00	2.890.
ng GNR	042			0	042		0	042		0	042		0	042		0	042
Totaal						-			-			-			-		
bestemming	16.35	2.190.	915.08	17.63		903.04	16.72		817.87	15.91		788.10	15.121		746.20	14.375	
sreserves	5.721	288	8	0.921		6	7.875		3	0.002		3	.899		1	.699	
Totaal						-			-			-			-		
reserves	52.87	3.607.	8.443.	48.03		4.703.	43.332	200.00	817.87	42.71		888.10	41.82	2.600.	746.20	43.68	
	1.266	882	262	5.886		046	.841	0	3	4.968		3	6.865	000	1	0.664	

Stand en verloop voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12- 2024	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2025	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2026	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2027	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31- 12- 2028	Toevo eging	Onttre kking	Saldo 31-12- 2029
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's																
Afkoopsommen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	103.92	969.2	0	103.92	865.3
begraafrechten	1.384.948		103.925	1.431.333		103.925	1.177.098		103.925	1.073.173		5	969.248		5	23
Voorziening Pensioen/wachtg. wethouders	6.658.379	1.241.421	-	7.899.800	426.522	-	8.326.322	426.522	-	8.752.844	426.522	0	9.179.366	426.522	0	9.605.888
Voorziening personele kosten	1.153.886	-	-	1.153.886	-	-	1.153.886	-	-	1.153.886	0	0	1.153.886	0	0	1.153.886
Verliesvoorziening Warmtebedrijf M'berg	1.132.000	-	-	1.132.000	-	-	1.132.000	-	-	1.132.000	0	0	1.132.000	0	0	1.132.000
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Totaal overige voorzieningen	10.329.214	1.241.421	103.925	11.466.710	426.522	103.925	11.789.307	426.522	103.925	12.111.904	426.522	103.925	12.434.501	426.522	103.925	12.757.098
Onderhoudsvoorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Voorziening onderhoud gebouwen	2.035.963	1.096.764	1.701.394	#REF!	1.131.312	1.086.443	1.476.202	1.131.312	374.907	2.232.607	1.131.312	374.907	2.706.003	1.131.312	657.916	3.179.399
Voorziening onderhoud wegen	3.573.347	2.016.559	692.742	4.897.164	2.080.081	3.958.827	3.018.417	2.080.081	3.282.518	1.815.980	2.080.081	3.282.518	1.099.142	2.080.081	2.204.636	974.587
Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	649.155	478.719	466.033	661.841	493.799	601.068	554.572	493.799	449.127	599.243	493.799	449.127	810.427	493.799	282.615	1.021.611
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Totaal onderhoudsvoorzieningen	6.258.465	3.592.042	2.860.169	6.990.338	3.705.191	5.646.338	5.049.191	3.705.191	4.106.552	4.647.830	3.705.191	4.106.552	4.615.572	3.705.191	3.145.167	5.175.597
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Egalisatie rioolheffing	6.913.550	-	392.237	6.521.313	-	450.043	6.071.270	-	450.043	5.621.227	0	450.043	5.171.184	0	450.043	4.721.141

Egalisatie afvalstoffenheffing	176.343	-	347.754	171.411	-	-	171.411	-	-	171.411	0	0	-	0	0	-
Egalisatie sociale recherche	38.190	8.000	-	46.190	8.000	-	54.190	8.000	-	62.190	8.000	0	70.190	8.000	0	78.190
Vervangingsvoorziening riolering	900	990.537	-	991.437	894.617	-	1.886.054	894.617	-	2.780.672	894.617	0	3.675.289	894.617	0	4.569.907
Egalisatievoorziening project Krijgsman	720.000	-	240.000	480.000	-	240.000	240.000	-	240.000	-	0	240.000	0	0	0	0
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen derden	7.848.982	998.537	979.991	7.867.529	902.617	690.043	8.080.103	902.617	690.043	8.292.678	902.617	450.043	8.745.252	902.617	450.043	9.197.827
	24.436.661	5.832.000	3.944.085	26.324.576	5.034.331	6.440.306	24.918.601	5.034.331	4.900.520	25.052.412	5.034.331	4.291.417	25.795.325	5.034.331	3.699.135	27.130.522

Financiële positie

Algemene Dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen in € x 1.000</i>						
Belastingen	12.989-	13.616-	17.344-	17.344-	18.344-	18.344-
Algemene uitkering	105.973-	109.318-	113.444-	113.271-	110.951-	112.248-
Dividend	185-	287-	287-	287-	287-	287-
Saldo financieringsfunctie	3.816-	2.320-	2.661-	2.322-	2.322-	2.322-
Overige alg dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Totaal	122.963-	125.540-	133.736-	133.224-	131.903-	133.200-
Bedrag voor onvoorzien	-	1	1	1	1	1
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-

Overhead

Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Bedragen in € x 1.000</i>						
Lasten	27.212	28.495	27.667	25.486	25.559	25.559
Baten	539-	33-	33-	33-	33-	33-
Totaal	26.673	28.462	27.634	25.453	25.526	25.526

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Gooise Meren geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de precariobelasting, de toeristenbelasting, de watertoeristenbelasting, de reclamebelasting en de parkeerbelasting.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De rechten en leges omvatten een grote groep belastbare feiten, dit betreft de marktgelden, de lijkbezorgingsrechten, de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie etc.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van gemaakte kosten.

Beleid lokale heffingen

'Burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Gooise Meren op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. De OZB stijgt met de gebruikelijke indexering voor inflatie, waarbij we rekening houden met gemaakte afspraken. Een verdere stijging kan alleen worden overwogen wanneer dit, in een uitzonderlijk geval en vanwege zwaarwegende redenen van lokale aard, noodzakelijk is. In deze begroting geldt het structureel sluitend maken van de begroting als een zwaarwegende reden en wordt de OZB daarom verder verhoogd.

Leges en rechten blijven of worden kostendekkend. Uitzondering daarop zijn de begraafrechten en marktgelden. Bij deze rechten wordt gestreefd naar een kostendekkendheid die is gebaseerd op de realisatiecijfers van de afgelopen jaren.

Aanpassing belastingen en heffingen 2026

De geraamde opbrengsten van belastingen zijn voor 2026 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 3,15%. Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

- Onroerende zaakbelasting: Naast de reguliere indexatie worden in deze begroting de tarieven met € 10 per maand verhoogd als sluitpost voor het sluitend maken van de begroting. Dit betekent dat voor een woningeigenaar de stijging 14 % is. Voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen is de stijging 12 %.
- Afvalstoffenheffing: De nascheiding van PMD vanaf juli 2026 brengt eenmalige kosten met zich mee voor aanpassing van inzamelvoorzieningen, organisatie en communicatie. Daarnaast geldt voor deze heffing 100% kostendekking. Hierdoor stijgen de tarieven met 6,5%.
- Rioolheffing: Gelet op het uitgangspunt van 100% kostendekking van het product Riolerings wordt er bij de bepaling van de tarieven naast de indexering ook rekening gehouden met een autonome stijging (2,5% voor 2026).

Overzicht geraamde opbrengsten lokale heffingen

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2026 een totale belastingopbrengst geraamd van circa € 45,6 miljoen. Onderstaand overzicht vermeldt de geraamde opbrengsten voor 2025 en 2026 voor de diverse lokale heffingen.

Heffing	Raming 2025 (x € 1.000)	Raming 2026 (x € 1.000)	% aandeel 2026	Mutatie t.o.v. 2025 (x € 1.000)
Onroerendezaakbelasting (OZB) Woningen	10.448	13.589	29,83%	3.141
Onroerendezaakbelasting (OZB) Niet-Woningen	2.755	3.302	7,25%	547
Roerende zaakbelasting (RZB)	13	13	0,03%	0
Parkeerbelasting	3.554	3.613	7,93%	59
Toeristenbelasting	242	285	0,63%	3
Reclamebelasting	222	225	0,49%	3
Precariobelasting	45	46	0,10%	1
Afvalstoffenheffing	9.498	10.565	23,19%	1.067
Rioolheffing	7.316	7.782	17,08%	466
Bouwleges	2.518	3.429	7,53%	911
Overige leges	1.387	1.607	3,53%	220
Lijkbezorgingsrechten	769	1.019	2,24%	250
Marktgelden	115	119	0,26%	4
Totaal	38.883	45.554	100%	6.672

Tarieven 2026

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de belangrijkste belastingtarieven voor 2026 opgenomen.

Heffing	Grondslag	Tarief 2025	Tarief 2026
---------	-----------	----------------	----------------

OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,0623%	0,0713%*
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,1572%	0,1758%*
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde	0,1186%	0,1386%*
Toeristenbelasting / watertoeristenbelasting	Per overnachting / per etmaal	€ 2,40	€ 2,85
Afvalstoffenheffing	Eénpersoonshuishouden	€ 267,80	€ 285,21
	Meerpersoonshuishouden	€ 420,95	€ 448,31
Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op riolering	€ 251,20	€ 265,60
Rioolheffing niet-woning gebruiker	Niet meer afgevoerd dan 500 m ³	€ 244,70	€ 266,20
Parkeerbelasting (per uur)	Bussum (straat)	€ 1,70	€ 2,00
	Bussum (garage)	€ 1,00	€ 1,20
	Muiden	€ 3,40	€ 2,00
	voor de eerste 2 uur, per uur voor elk volgend uur, per uur		€ 6,20
Parkeerbelasting (vergunningen)	bewonersvergunning voor een eerste vergunning per jaar, voor een tweede vergunning of meer vergunningen, per vergunning per jaar	€ 41,30	€ 48,80
	bedrijvenvergunning	€ 178,40	€ 83,90
			€ 210,80

* voorlopige tarieven, zie ook toelichting bij OZB

Ontwikkeling woonlasten (lokale belastingdruk) voor huishoudens in Gooise Meren

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschatst. De woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing (meerpersoons) en de rioolheffing.

	2024	2025	2026
Totale woonlasten gezin Gooise Meren in jaar t	€ 1.100	€ 1.139	€ 1.213
Woonlasten gemiddelde voor gezin in t-1	€ 944	€ 994	€ 1.045

Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (x 100%)	117%	115%	116%
--	------	------	------

Vergelijking gemeentelijke woonlasten met andere gemeenten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Om een beeld te geven van de gemeentelijke woonlasten van de burgers van de gemeente Gooise Meren is een vergelijking gemaakt met die van omliggende gemeenten en met de woonlasten in een gemiddelde gemeente voor 2025.

Gemeente	Totale woonlasten éénpersoonshuishouden	Totale woonlasten meerpersoonshuishouden
Baarn	€ 1.175	€ 1.367
Blaricum	€ 1.426	€ 1.635
Gooise Meren	€ 990	€ 1.114
Hilversum	€ 874	€ 1.044
Huizen	€ 857	€ 961
Laren	€ 1.498	€ 1.761
Wijdmeren	€ 1.532	€ 1.664
Gemiddeld regio	€ 1.193	€ 1.368
Landelijk gemiddelde	€ 959	€ 1.045

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2025

Belastingen nader toegelicht

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De aanslag OZB wordt voor het belastingjaar 2026 gebaseerd op (nog door de raad vast te stellen) OZB tarieven voor 2026 en de WOZ-waarden naar waardepeildatum 1 januari 2025.

Het uitgangspunt voor de geraamde OZB-opbrengst 2026 is:

- Indexering van de geraamde opbrengst 2025 met 3,15%
- Areaaluitbreiding ten opzichte van 2025
- Verhoging opbrengst als sluitpost om het begrotingstekort in 2026 te dekken

Bij de berekening van de OZB-tarieven voor 2026 wordt rekening gehouden met bovenstaande uitgangspunten en met de meest recente gegevens omtrent de verwachte waardeontwikkeling. De voorlopige waardeontwikkeling gaat uit van een waardestijging van 14,0% voor de woningen en een waardestijging van

1,0% voor de niet-woningen. De in deze begroting genoemde tarieven zijn nog niet definitief, de taxaties van het vastgoed zijn namelijk nog niet definitief. In het vierde kwartaal zal een definitieve berekening worden gemaakt. In de raadsvergadering van december 2026 zullen dan, op basis van de laatste stand van zaken, de definitieve OZB-tarieven voor 2026 worden vastgesteld.

Roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB)

Naast de onroerende zaakbelastingen biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om ook voor roerende zaken een belasting te heffen, namelijk de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB). De tarieven voor de RZB zijn op grond van de wet (art. 221 Gemeentewet) gelijk aan die van de OZB.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting wordt conform de Perspectiefnota verhoogd naar € 2,85 per overnachting.

Parkeerbelastingen

De gemeente heft een parkeerbelasting om het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van Gooise Meren te reguleren. Hierbij gelden twee vormen, namelijk een belasting voor het daadwerkelijke parkeren of een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen.

De opbrengsten uit parkeerbelasting vallen onder de algemene middelen van de gemeente, dus de netto-opbrengst van de parkeerbelasting draagt zo bij aan het voorzieningenniveau van de gemeente. De parkeertarieven per uur worden in de gemeente gelijk getrokken, waarbij in Muiden na twee uur een hoger tarief geldt om langparkeren te ontmoedigen. Parkeren op P1 en P2 blijft gratis. Een tweede bewonersparkeervergunning wordt duurder dan een eerste.

Heffingen nader toegelicht

Kostendekkende heffingen

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die (vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel) aan de heffing worden toegerekend. De gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes worden ook per heffing aangegeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld:

$\text{Opslag taakveld} = \frac{\text{aan heffing toegerekende directe loonkosten} \times (\text{totale overheadkosten} / \text{totale loonkosten directe producten})}{\text{aan heffing toegerekende directe loonkosten}}$

Hieronder is, per heffing, aangegeven wat het percentage kostendekkendheid is voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, marktgelden en leges. Hierbij is inzichtelijk gemaakt welke kosten en inkomsten dit betreft, rekening houdend met de uitgangspunten conform het BBV.

Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het saldo onttrokken uit de egalisatievoorziening om te komen tot een 100% kostendekkendheid. De btw is een toegestaan onderdeel van de berekening/tarief.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2026 (Bedragen x € 1.000)
---	----------------------------------

Kosten taakveld afval	8.470
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	-26
Netto kosten taakveld	8.444
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	238
Overhead	135
btw op exploitatie en investeringen	1.747
Totale kosten	10.565
Opbrengst heffingen	-10.565
Dekkingspercentage	100%

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Gooise Meren is gedifferentieerd naar de grootte van het huishouden in de vorm van een éénpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing praktisch uitvoerbaar.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar (woning) of gebruiker (bedrijf) van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval- hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%. Op grond van het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 is de rioolheffing bovenop de inflatiecorrectie met 2,5% verhoogd.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld riolering	6.805
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	-492
Netto kosten taakveld	6.313
Overhead	465
btw op exploitatie en investeringen	1.003

Totale kosten	7.782
Opbrengst heffingen	-7.782
Dekkingspercentage	100%

Toelichting

De kostendekkendheid van de rioolheffing is 100% door een onttrekking van € 450.000 aan de Voorziening Egalisatie Rioolheffing.

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing is er voor gekozen om voor woningen een vast bedrag per aansluiting te heffen van de eigenaar. De kosten van het leggen van riolering en overige voorzieningen zijn voornamelijk vaste kosten. De mate van gebruik van de voorzieningen per individueel perceel heeft over het algemeen slechts een klein effect op de totale kosten. Dit rechtvaardigt het gebruik van een vast bedrag. Voor niet-woningen is gekozen om de rioolheffing te baseren op het waterverbruik en te heffen van de gebruiker. De tariefklassen zijn zodanig ingedeeld dat dit het effect heeft van een vast bedrag per aansluiting, maar waarbij de echte grootverbruikers extra bijdragen.

Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. Voor 2026 is de geraamde opbrengst verhoogd met het inflatiepercentage.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld begraven	15.061
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	-1.217
Netto kosten taakveld	13.844
Overhead	6.614
Totale kosten	20.458
Opbrengst heffingen	-10.186
Dekkingspercentage	50%

Tarieven begraafplaatsrechten

De verordening kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor verschillende diensten. Voor begraafplaatsrecht wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in de afgelopen jaren.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. Voor 2026 is de geraamde opbrengst met het inflatiepercentage verhoogd.

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld marktgelden	163
-Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	-12
Netto kosten taakveld	151
Overhead	91
btw	13
Totale kosten	256
Opbrengst heffingen	-119
Dekkingspercentage	46%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief per vierkante meter ingenomen ruimte. Voor marktgelden wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in het afgelopen jaar.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De opbrengsten zijn in de begroting niet op hoofdstukniveau opgenomen, maar zijn functioneel gegroepeerd. Van een aantal diensten wordt namelijk dusdanig weinig gebruik gemaakt dat het apart opnemen van een raming geen meerwaarde heeft.

Het totaal percentage kostendekkendheid aan leges (titel 1, 2 en 3) bedraagt 74%.

Berekening van kostendekkendheid van de leges	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	4.311

Overhead	2.144
Totale kosten	6.455
Totale opbrengsten	-4.772
Dekkingspercentage	74%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 1; Algemene dienstverlening	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	1.198
Overhead	493
Totale kosten	1.691
Totale opbrengsten	-1.380
Dekkingspercentage	82%

5 Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 2; Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2026 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	2.740
Overhead	1.487
Totale kosten	4.226
Totale opbrengsten	-3.356
Dekkingspercentage	79%

Onder Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning valt de omgevingsvergunning.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 3; Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2026
---	------

	(Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	373
Overhead	165
Totale kosten	538
Totale opbrengsten	-36
Dekkingspercentage	7%

Onder Dienstverlening vallend onder Europese richtlijnen valt bijvoorbeeld horeca, organiseren van evenementen en markten.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Alleen voor de afvalstoffenheffing wordt in 2026 kwijtschelding verleend. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Het bedrag aan kwijtschelding voor afvalstoffenheffing worden als kosten meegenomen bij het bepalen van de tarieven. Over het jaar 2026 is naar verwachting het bedrag aan kwijtschelding € 238.000.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente is voor de inkomsten voor het overgrote deel afhankelijk van inkomsten vanuit de Rijksoverheid. Daarbij zorgt de huidige financieringssysteem voor schommelingen in inkomsten bij de gemeenten en biedt beperkte ruimte voor autonomie. Vanuit het VNG is er overleg met het Rijk voor meer mogelijkheden voor de gemeente om belasting te heffen. De lastenverzwaring voor inwoners dient vervolgens teruggedrukt te worden via lagere inkomstenbelastingen. Momenteel liggen er voorstellen over de verruiming op lokaal belastinggebied.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Deze paragraaf heeft als doel: het inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot risico's, het totaal aan financiële risico's afzetten tegen de beschikbare middelen en inzicht en beoordeling van de financiële positie aan de hand van kengetallen. In lijn met de Nota Risicomanagement wordt onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele risico's. De weerstandscapaciteit staat aangegeven en bij de top 10 van financiële risico's worden beheersmaatregelen genoemd.

Risicomanagement

De ambitie voor het omgaan met risico's is beschreven in de Nota Risicomanagement: 'Er is open en transparante communicatie over risico's via dialoog. De onderkende risico's worden gewogen en beheerst en de organisatie kent een goede balans tussen risico's nemen en beheersen (risicobereidheid). Door iedereen bewust te maken van de meerwaarde en het werken met risico's te integreren in de processen zal het meer en meer vanzelfsprekend worden.'

Door inzicht in de (financiële) risico's is de organisatie in staat om bewust besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's te verkrijgen worden er risico-inventarisaties uitgevoerd. De inventarisatie wordt gedurende het jaar bijgewerkt. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de meest recente risico-inventarisatie om een zo actueel mogelijk beeld te geven. Op basis van de geïnventariseerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Dit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om het weerstandsvermogen van Gooise Meren te berekenen.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gooise Meren in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van de applicatie NARIS, waarmee risico's systematisch in kaart zijn gebracht en beoordeeld. In totaal zijn 132 grote financiële risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg/impact. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met een risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve of reducerende maatregelen kunnen de kans of het gevolg terugbrengen naar een niveau dat een meer acceptabele waarde heeft.

Financieel	Netto				
$x > \text{€ } 1.000.000$	7	4	5	2	
$\text{€ } 500.000 < x < \text{€ } 1.000.000$	2	6	5	5	
$\text{€ } 100.000 < x < \text{€ } 500.000$	2	15	18	15	9
$\text{€ } 10.000 < x < \text{€ } 100.000$	2	14	11	5	2
$x < \text{€ } 10.000$		1			
Geen financiële gevolgen					
Kans	1%	10%	25%	50%	75%

Top 10 financiële risico's

In onderstaande tabel zijn tien risico's gepresenteerd, die de hoogste bijdrage hebben aan de benodigde weerstandscapaciteit. In deze tabel leest u een korte omschrijving van het risico, een beschrijving van het verwachte financiële gevolg, de beheersmaatregelen en het percentage dat aangeeft hoeveel procent dit risico bijdraagt aan het verwachte totale financiële gevolg (€ 13.954.727; zie 'Benodigd weerstandscapaciteit').

2024) nieuw (N) of ongewijzigd (O) is in de top 10. De stand van de laatste risico-inventarisatie wordt gebruikt om een zo actueel mogelijk beeld te geven. weerstandscapaciteit'). In de laatste kolom is aangegeven of het risico ten opzichte van de laatste gepresenteerde stand (Jaarstukken 2024) nieuw (N) of ongewijzigd (O) is in de top 10. De stand van de laatste risico-inventarisatie wordt gebruikt om een zo actueel mogelijk beeld te geven.

Toelichting top 10 grootste wijzigingen

Ten opzichte van de Jaarstukken 2024 zijn de wijzigingen beperkt. In de top 10 staan dezelfde risico's, alleen is het risico informatiebeveiliging van plek gewisseld (nr. 4) met het risico gemeentefonds (nr. 5). Dit betreft echter marginale wijzigingen in de omvang van beide risico's.

De bijdragen aan de benodigde weerstandscapaciteit is vrijwel gelijk gebleven voor de grote risico's. Project Krijgsman is hierop de enige uitzondering: door actualisatie van de risico's is de bijdrage aan de benodigde weerstandscapaciteit gedaald van 15,78% in de Jaarstukken 2024 tot 9,04% in de Begroting 2026.

Bij het risico kosten Wmo is de heroverweging van huishoudelijke hulp actueel. Om een duurzame en toekomstbestendige inzet van de huishoudelijke hulp te borgen hebben gemeenten opdracht gegeven voor het project heroverweging huishoudelijke hulp. Binnen het project wordt een aantal maatregelen in het kader van deze Wmo-voorziening voorbereid. Om dat het tarief afgestemd is op de huidige afspraken is het noodzakelijk dat er een nieuw kostprijsonderzoek komt. Deze toezegging is in een eerder stadium van het project, in overleg met gemeenten, reeds aan aanbieders gedaan. Het onderzoek wordt onder andere gebaseerd op cao-ontwikkelingen, reiskosten (waaronder parkeerkosten), scholingsvereisten en overheadcomponenten van de aanbieders. Indien uit het onderzoek blijkt dat de kostprijs van een redelijk efficiënt opererende aanbieder hoger ligt dan het bestaande tarief dan zal een verhoging in het tarief moeten worden doorgevoerd. Een dergelijke stijging kan (aanzienlijke) financiële gevolgen hebben, omdat het aantal cliënten in deze Wmo-voorziening groot is en het tarief direct doorwerkt in de totale uitgaven.

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	N=Nieuw in top 10, O=Onge wijzigd
1	Olmengarage: Er zijn diverse varianten mogelijk om de garage te bouwen. De keuze voor de varianten is afhankelijk van keuzes voor toekomst verwachtingen voor het centrum van Bussum. Daaraan gekoppeld is de toekenning van de aangevraagde impulssubsidie. De Olmen is dus niet per se een risicovol project, maar in deze fase vooral nog omgeven door veel onzekerheden.	Incidenteel: De kosten per variant zijn sterk afhankelijk van het aantal parkeerplaatsen en een bovengrondse of ondergrondse uitvoering.	Vooraf keuze bepalen voor het aantal gewenste parkeerplaatsen op basis van een nog uit te voeren parkplan en op basis daarvan de bouwkosten en exploitatiekosten bepalen. Per variant dit uitwerken en ter beslissing aan de raad voorleggen. Het daadwerkelijke ontwerp voorleggen aan de raad met de bijbehorende bouw- en exploitatie kosten. Indien de subsidie niet wordt toegekend zullen de varianten moeten aansluiten op het beschikbare budget.	17,79%	O
2	Krijgsman: Er lopen nog steeds verschillende juridische procedures met de KNSF. Deze procedures gaan gepaard met forse financiële claims. Gezien de voorgeschiedenis is het ook niet uitgesloten dat hier nieuwe procedures bij zullen komen.	Incidenteel: mogelijk toewijzen van financiële claims van de ontwikkelaar.	Zorgvuldige juridische begeleiding en dossieropbouw	9,04%	O
3	Ransomware: De ICT systemen en- of data worden versleuteld. Systemen zullen niet beschikbaar zijn en de veiligheid van (persoons)gegevens raakt in het geding. De dienstverlening naar interne medewerkers en burgers zal hier hinder van ondervinden.	Incidenteel: hoge kosten en inspanning om kritische bedrijfsprocessen, gegevens en de dienstverlening te herstellen. Bijvoorbeeld door de noodzaak tot inhuur externe expertise.	Inzetten op bewustwording medewerkers over informatiebeveiliging. Risico gebaseerde beveiligingsmaatregelen (zoals 24/7 monitoring) periodiek evalueren en toetsen op effectiviteit. Continuïteitsplannen continu verbeteren en testen.	4,41%	O
4	Er worden producten/diensten gekocht of contracten afgesloten waarbij onvoldoende wordt stilgestaan bij de borging van informatiebeveiliging en privacy. Bijvoorbeeld risicovolle technologie of onveilige herkomstlanden. Dit risico speelt met name bij producten/diensten die niet worden beoordeeld door de Inkoopadviseurs en relevante kennishouders.	Incidenteel: Variërend van het risico op datalekken door gebrekkige beveiliging, niet voldoen aan wet- en regelgeving (boetes), tot een kans op ransomware.	Inzetten op vroegtijdige aandacht voor informatiebeveiliging en privacy bij aanbestedingen en projecten. Met hierbij een focus op de borging van de eisen en afspraken gedurende de looptijd van het dienst of gebruik van het product.	3,64%	N
5	Uitkering Gemeentefonds: De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft advies gegeven aan het ministerie van BZK over de herijking van het	Structureel: lagere inkomsten	Behoedzaam begroten en bijhouden publicaties van het Rijk en de VNG	3,56%	O

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	N=Nieuw in top 10, O=Onge wijzigd
	Gemeentefonds. Met name de eigen draagkracht van de gemeente (zie de onbenutte belastingcapaciteit bij de ratio hieronder) kan een nadelige invloed gaan hebben op de uitkering uit het Gemeentefonds.				
6	Warmtenet Muiderberg: Door onvoldoende volloop loopt het project vertraging op en is de businesscase van het Warmtebedrijf nog niet sluitend. Hierdoor kunnen ook sommige koppelkansen met onderhoudsprojecten niet worden benut.	Incidenteel: hogere lasten	Warmtebedrijf steunen om de volloop te maximaliseren, door bijvoorbeeld bewonersavonden mede te organiseren.	3,52%	O
7	Jeugd: De verwachting is een toename van de uitgaven voor individuele jeugdhulp, vanwege een stijging van de vraag naar hulp in vrijwillig en gedwongen kader. Deze stijging kent verschillende oorzaken: - een toename van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in lijn met de trend van de afgelopen jaren; - een toename van de kosten per jeugdige door inzet van zwaardere en dus duurdere vormen van jeugdhulp (o.a. Verblijf en GGZ); - uitstroom uit jeugdhulp die achterblijft bij de instroom, doordat jeugdigen steeds langer jeugdhulp ontvangen. De verwachting is ook dat de coronapandemie meer problematiek bij jeugdigen en in gezinnen heeft veroorzaakt. Dat is, los van bovenstaande oorzaken, een extra impuls voor de vraag naar jeugdhulp.	Structureel: hogere lasten en mogelijke budgetoverschrijding	Kostenbeheersingsmaatregelen zoals meer beïnvloedingsmogelijkheid op de huisartsenroute door inzet POH-Jeugd, meer inzet op eigen kracht en normaliseren en demedicaliseren, en versterken voorveld volgen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Op den duur meer kostenbeheersing, maar implementatie en uitvoering leiden ook tot incidentele én structurele kosten verbonden aan deze verdere transformatie. Daarom monitoren effecten kostenbeheersmaatregelen en aanpassen prognoses.	2,83%	O
8	Wmo: Sinds de invoering van het abonnementstarief (vaste lage eigen bijdrage ongeacht duur en omvang hulp- en ondersteuning) ontvangen gemeenten minder eigen bijdragen. Daarnaast heeft het	Structureel: hogere lasten door een stijgende vraag en mogelijke budgetoverschrijding. Het kabinet stelt geen middelen beschikbaar om dit financieel te compenseren, wel is over een periode van 3 jaar een monitor ingesteld.	Meer inzet op eigen kracht, normaliseren en demedicaliseren, en op preventie en vroegsignalering. En op het versterken van het voorveld met alternatieve laagdrempelige voorzieningen voor hulp en ondersteuning. Dit vergt financiële investeringen. Breed maatschappelijk debat over de eerlijke	2,75%	O

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	N=Nieuw in top 10, O=Onge wijzigd
	abonnementstarief een aanzuigende werking bij vooral de huishoudelijke hulp. Verder is er toename van Wmo-kosten door: -een autonome groei door vergrijzing -een hogere instroom door ambulantisering (langer thuis wonen) en kortdurende opnames in ziekenhuizen waardoor inwoners eerder naar huis gaan en een beroep doen op de Wmo - hogere instroom jongvolwassen (20 tot 40 jaar) door geen perspectief op werk -gewijzigde Cao's in de zorg en welzijnswereld zorgen mogelijk voor tussentijdse aanpassing van tarieven voor ingekochte zorg (Zorg in natura en Persoonsgebonden budget).	Per 1 januari 2027 zal de eigen bijdrage van cliënten voor Wmo geïndiceerd maatwerk wederom inkomensafhankelijk worden. Dit vergt een wetswijziging van de Wmo. Deze moet nog door de Eerste en Tweede Kamer goedgekeurd worden.	verdeling van de inzet van o.a. schaarse huishoudelijke hulp (personeelstekort). Monitoren effecten en aanpassen prognoses. Aankaarten problematiek en noodzaak hogere vergoedingen bij het Rijk. Aanpassen budgetten.		
9	Arbeidsmarkt: door krapte op de arbeidsmarkt zijn vacatures moeilijk te vervullen en nemen de kosten van werving toe. Inhuur is nodig voor vacatures die niet ingevuld kunnen worden.	Incidenteel: extra inhuur, niet alle taken uitvoeren	Sturen op arbeidscommunicatie (Corporate Recruiter in dienst) om toch de juiste mensen te vinden.	2,60%	O
10	Dagbesteding vervoer: Contracten worden opengebroken vanwege hoge kosten	Structureel: Hogere uitgaven bij nieuwe contracten	Onderzoek vervoer geïndiceerde dagbesteding zorgaanbieders Wmo (en Jeugd) Doel: 1. zorgen dat dagbesteding beschikbaar blijft voor inwoners in Gooi en Vechtstreek; 2. beter inzicht krijgen in de (on)mogelijkheden van bundeling van het dagbestedingsvervoer met het Wmo/Jeugd-vervoer en het leerlingenvervoer. Pilot die er liep (dagbesteding King Arthur en Onvergetelijk Leven) goed evalueren en punten meenemen. Relatie met onderzoek in 2023 door Regio voor structurele oplossingen knelpunten dagbesteding Wmo/jeugd incl. vervoerskwestie. Vervoer wordt meegenomen in de brede regionale Heroverweging Dagbesteding (en Begeleiding en Hulp bij Huishouden).	2,23%	O

Weerstandsvermogen

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een Monte-Carlo risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie berekent duizenden keren per risico het gevolg maal de kans. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale risicobedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de simulatie volgt dat bij een betrouwbaarheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 13.954.727. Op basis van de incidentele risico's is dit € 9.989.378 en voor het structurele deel € 3.965.349.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Gooise Meren bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De samenstelling en omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is in de onderstaande tabel opgenomen.

Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit is wenselijk, omdat je een risico met structurele gevolgen niet structureel mag dekken met een reserve en anderzijds voor een incidenteel risico het onwenselijk is om direct structurele middelen in te zetten (OZB, beleid aanpassen). De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is het verschil tussen het gehanteerde tarief en het maximale tarief alvorens tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit 2026 (bedragen in €)	Incidenteel	Structureel	Totaal	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene reserve per 1 januari	30.404.965		30.404.965	26.604.965	26.804.965	26.704.965
Onbenutte belastingcapaciteit 2026		18.443.100	18.443.100	18.443.100	17.443.100	17.443.100
Begrotingsruimte		25.999	25.999	115.000	88.000	110.001
Stelpost onvoorzien		1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Totale weerstandscapaciteit	30.494.965	18.470.200	48.875.165	45.164.165	44.337.166	44.259.166

Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (financieel gekwantificeerde risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten, ook wel 'weerstandratio', wordt in onderstaande figuur en tabel weergegeven,

waarbij het van belang is dat de beschikbare capaciteit groter is dan de benodigde capaciteit.

Ratio weerstandscapaciteit 2026 (bedragen in €)	Incidenteel	Structureel	Totaal	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Benodigde weerstandscapaciteit	9.989.378	3.965.349	13.954.727	13.954.727	13.954.727	13.954.727
Beschikbare weerstandscapaciteit	30.404.965	18.470.200	48.875.165	45.164.165	44.337.166	44.259.166
Ratio	3,0	4,7	3,5	3,2	3,2	3,2

Om te weten of de berekende ratio een 'uitstekend' of 'onvoldoende' vermogen aangeeft, wordt onderstaande tabel gebruikt van de Universiteit Twente. De norm is in de Nota Risicomanagement vastgesteld op minimaal een C (1.0-1.4). De ratio van Gooise Meren valt voor zowel incidenteel als structureel in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C (norm)	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Verloop van de kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto schuldquote	54,3%	87,2%	87,8%	107,3%	123,0%	125,8%
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	54,2%	87,2%	87,8%	107,3%	123,0%	125,8%

Solvabiliteitsratio	19,0%	16,6%	13,5%	12,2%	11,3%	11,5%
Structurele exploitatieruimte	1,3%	0,1%	0,0%	0,5%	0,0%	0,7%
Grondexploitatie	1,9%	2,6%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	117,2%	114,6%	114,6%	114,6%	114,6%	114,6%

De hieronder gebruikte categorieënindeling voor de financiële kengetallen wordt gehanteerd door de provincie. Dit is gebaseerd op de signaleringswaarden die de provincie als toezichthouder hanteert. De netto schuldquote en de solvabiliteitsratio worden in de begrotingsperiode vooral beïnvloed door het forse volume aan voorgenomen investeringen. Dit vraagt om zorgvuldige beoordeling van de wensen, prioritering en het maken van keuzes.

Netto gecorrigeerde schuldquote

Netto gecorrigeerde schuldquote (= schuldlast ten opzichte van eigen middelen). De nettoschuld betreft de totale schuldlast (aangegane leningen). De schuldlast verminderd met alle doorgeleende/verstekte leningen leidt tot een gecorrigeerde nettoschuld.

Categorie A = kleiner dan 90% het minst risicovol

Categorie B = 90-130% matig risico

Categorie C = groter dan 130% zeer risicovol

Toelichting:

De netto schuldquote valt in 2025 onder categorie A, minst risicovol als gevolg van een actualisering in de planning van uit te voeren investeringen.

Solvabiliteit

Solvabiliteitsratio (= in hoeverre is de gemeente in staat om aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

Categorie A = groter dan 50% het minst risicovol

Categorie B = 20-50% matig risico en

Categorie C = kleiner dan 20% zeer risicovol

Toelichting:

De solvabiliteit is als zeer risicovol aan te merken, met name door incidentele onttrekkingen aan de Algemene Reserve voor het realiseren van een sluitende begroting.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte (= welke structurele ruimte heeft de gemeente om haar eigen lasten te dragen).

Categorie A = groter dan 0% het minst risicovol

Categorie B = 0% matig risico

Categorie C = kleiner dan 0% zeer risicovol

Toelichting:

De structurele exploitatieruimte is in 2025 nihil, ofwel alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten en valt daarmee in de categorie matig risico. Vanaf 2026 zijn maatregelen noodzakelijk.

Grondexploitatieisico

Grondexploitatie (= hoe verhoudt de waarde van de grond zich tot de totale (geraamde) baten)

Categorie A = kleiner dan 20% het minst risicovol

Categorie B = 20-35% matig risico

Categorie C = groter dan 35% zeer risicovol

Toelichting:

Met 2,6% valt Gooise Meren onder categorie A. Dit risico is voor Gooise Meren erg laag, omdat de gemeente weinig grondexploitaties heeft en ook de financiële omvang klein is. De enige Grondexploitatie betreft de gebiedsontwikkeling Bredius.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (= hoe verhoudt de belastingdruk zich ten opzichte van het landelijke gemiddelde).

Categorie A = kleiner dan 95% het minst risicovol

Categorie B = 95-105% matig risico

Categorie C = groter dan 105% zeer risicovol

Toelichting:

Met 114,6% valt Gooise Meren onder categorie C, zeer risicovol. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De gemiddelde woonlasten liggen hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit komt voornamelijk door de hogere WOZ-waarden van de woningen in Gooise Meren, ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dat zorgt voor een gemiddeld hogere OZB-last (onroerendezaakbelasting). Het percentage (tarief per eenheid) van de OZB in Gooise Meren ligt onder het gemiddelde van Nederland. Dat tarief van Gooise Meren (0,0623) ligt ruim onder het door het Ministerie in de meicirculaire 2024 bepaalde 'redelijk peil' voor toelating tot artikel 12, zijnde 0,1595 (i.c. berekening onbenutte belastingcapaciteit), waardoor wij het kengetal 'belastingcapaciteit' niet als risico zien.

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen

Op basis van bovenstaande uitkomsten kunnen we stellen dat de financiële positie van de gemeente goed is.

Door het hoge voorgenomen investeringsvolume blijft monitoring noodzakelijk.

Rapportcijfer kengetallen

In de in 2021 vastgestelde nota Beoordeling Kengetallen hebben we een andere wijze van presenteren voorgesteld, met name om de kengetallen samen te beoordelen. We volgen hierbij de eerder door de raad vastgestelde berekening, waarbij alle kengetallen worden gewaardeerd en leiden tot een rapportcijfer. De streefwaarde voor Gooise Meren voor dat rapportcijfer is vastgesteld op 7 (6,9), de minimumwaarde op 6 (5,9). Voor een duurzame balans in de begroting zijn een goede ratio weerstandsvermogen en een goed rapportcijfer kengetallen essentieel. We zien het rapportcijfer afnemen. Op termijn zijn maatregelen nodig op het gebied van temporiseren investeringen of versterken eigen vermogen.

Rapportcijfer	Minst risicovol (A)		Neutraal (B)		Meer risico (C)
	%	Punten	%	Punten	%
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	< 90	3	90 - 130	2	> 130
Solvabiliteitsratio	> 50	4	20 - 50	2,7	< 20
Structurele exploitatieruimte	> 0	1	0	0,6	< 0
Grondexploitatie	< 20	1,5	20 - 35	1	> 35
Belastingcapaciteit	< 95	0,5	95 - 105	0,3	> 105
Totaalcijfer		10		6,6	

Rapportcijfer	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	3,0	3,0	3,0	2,0	
Solvabiliteitsratio	1,3	1,3	1,3	1,3	
Structurele exploitatieruimte	1,0	1,0	1,0	1,0	
Grondexploitatie	1,5	1,5	1,5	1,5	
Belastingcapaciteit	0,1	0,1	0,1	0,1	
Totaal rapportcijfer	6,9	6,9	6,9	5,9	
Streefwaarde					
Voldoende					
Onvoldoende					

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

Nummer	Kapitaalgoed	Beheer-/beleidsplan	Looptijd tot en met
1	Riolering	Beheerplan Riolering	2025
2	Gebouwen	Beheerplan Gebouwen	2025
3	Civiele Kunstwerken	Beheerplan Civiele Kunstwerken	2025
4	Wegen	Beheerplan Wegen	2025
5	Water	Beheerplan Water	2025
6	Groen	Beheerplan Groen	2025
7	Spelen	Beheerplan Speelvoorzieningen	2025
8	Sport	Beheerplan Buitensportaccommodaties	2025
9	Begraafplaatsen	Beheerplan Begraafplaatsen	2025
10	(straat)Meubilair	Beheerplan Meubilair	2025
11	Verlichting & verkeersregelinstallaties (VRI)	Beheerplan Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	2025

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2026

Beleidskader

De vastgestelde Visie Buitenruimte is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. De kapitaalgoederen worden conform de vastgestelde beheerplannen beheerd.

Ontwikkelingen 2026

Actualisatie beheerplannen

De vastgestelde beheerplannen lopen tot en met jaar 2025. In de actualisatie van de beheerplannen worden naast het duiden van de huidige stand van het areaal, vooral ook alle vastgestelde kaders op een rijtje gezet en worden alle mechanismen van het assetmanagement beschreven. De begroting is zo'n kader. In de beheerplannen worden dus geen begrotingswijzigingen meegenomen. Immers een begroting wijzigt alleen bij veranderende omstandigheden en na besluitvorming over hoe met deze veranderingen om te gaan. In de tijdsperiode van 5 jaar zijn vele omstandigheden veranderd en middels de Voortgangsrapportages voorgelegd voor individuele besluitvorming.

In de vorige beheerplannen zijn wel keuzes voorgelegd en hieromtrent heeft besluitvorming voor (meerjarige) begroting plaatsgevonden.

In de actualisatie worden de kaders gegeven en wordt beschreven langs welke mechanismen en op basis van welke inspectiemethoden we regie houden op het dagelijks en groot onderhoud. Per jaarsnede (en zo mogelijk vaker) zal worden voorgelegd hoe voldaan is aan de prestaties, waar risico's en knelpunten ontstaan en hoe die worden opgelost en voor welke zaken mogelijk een verandering van kaders nodig is. Dat wordt dan gericht en in brede context voorgelegd. Dit kan dus ook leiden tot begrotingswijzigingen die worden voorgelegd.

Beeldkwaliteit

Een van de eerder vastgestelde kaders is dat het onderhoud overal plaatsvindt op beeldkwaliteitsniveau C (op enkele uitzonderingen na). Het werken op beeldkwaliteit is geëvalueerd en de mogelijkheden worden in de beheerplannen voorgelegd, nu meer ook in verband met de technische kwaliteit die ook nog steeds van belang is. Beeldkwaliteit en technische kwaliteit in relatie tot gebruik en onderhoud bepalen wat kan en moet, en dienen daarom ten minste jaarlijks te worden heroverwogen ten opzichte van de beschikbare middelen. In de beheerplannen staan per asset de manieren van inspecteren en de afwegingen die te maken zijn om telkens te komen tot een jaarplan.

Gevolgen begroting

De begroting van 2026 is gelijk aan die van 2025 met de daarbij vastgestelde begrotingswijzigingen. De beheerplannen geven dus geen meerjarige doorkijk voor begrotingswijzigingen. Afwegingen moeten altijd op basis van o.a. nieuwe arealen, nieuwe bevindingen (inspecties), andere wensen van college en/of raad, veranderingen in richtlijnen en wet- en regelgeving worden voorgelegd, met een brede afweging op basis van prestaties, kosten en risico's. Die kunnen meerjarig doorwerken, maar worden pas voorgelegd als de nieuwe inzichten helder zijn. Een meerjarige doorkijk is nu nog niet door te rekenen. Een ontwikkelagenda wordt wel gegeven waarmee rekening gehouden kan worden.

1. Riolering

Onderhoud

Beheer en onderhoud aan de riolering wordt zowel jaarlijks als incidenteel uitgevoerd. Jaarlijks worden alle straat-, trottoirkolken en lijngoten schoon en leeg gemaakt. Een deel van het hoofdriool wordt gereinigd en geïnspecteerd, daarnaast worden alle hoofdgemalen en de helft van de minigemalen gereinigd en geïnspecteerd (conform het vastgestelde gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026). Indien nodig worden geconstateerde schades aan het hoofdriool en/of pompen en gemalen hersteld.

Grootschalige vervanging

De voorbereidingen voor de vervanging van de riolering in de Graaf Wichmanlaan e.o, De Veerstraat, de H.A. Lorentzweg /Prinses Beatrixplantsoen lopen. Deze projecten worden integraal opgepakt. De uitvoering van deze projecten start dit jaar. Het project Van der Helstpark e.o. is al voorbereid maar wacht op uitvoering in verband met gelijktijdige uitvoering van het warmtenet.

De uitvoering van de meerjarenplanning voor het groot onderhoud staat onder druk door capaciteitsproblemen bij de aannemers. Hierdoor stagneert de uitvoering van diverse projecten, zoals: groot onderhoud aan de Groot Hertoginnelaan te Bussum en projecten in Muiden en Muiderberg.

Verder wordt er een start gemaakt met de voorbereiding van andere herinrichtingsplannen zoals de Herenstraat en diverse groot onderhoudsprojecten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	1.485	1.275	1.275	1.275
Investerings	4.198	6.745	2.905	19
Kapitaallasten	3.071	3.445	3.445	3.445

2. Gebouwen

Groot onderhoud

Het groot onderhoud wordt volgens de meerjarenonderhoudsbegroting uitgevoerd. In 2025 worden de aanbestedingen gehouden voor de raamovereenkomsten voor onderhoud van werktuigbouwkundige, elektrotechnische en brandveiligheidsinstallaties, met als beoogde startdatum 1 januari 2026.

In 2026 moeten de duurzaamheidsmaatregelen vanuit het ESCo-project zijn afgerond.

Duurzaamheidsmaatregelen voor een groot deel van het reguliere areaal worden dit jaar in kaart gebracht. Ondertussen zal bijvoorbeeld bij vervanging van dakwerk, elektra en installaties op natuurlijke momenten duurzaamheidsmaatregelen worden uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud	186	186	186	186
Groot onderhoud (voorziening)	1.086	375	658	658
Investerings	7.000	0	2.500	0
Kapitaallasten	463	359	359	359

3. Civiele Kunstwerken

Onderhoud

Het veilig houden en het goed laten functioneren van de civiele kunstwerken wordt jaarlijks gewaarborgd door middel van planmatige onderhoudswerkzaamheden en het inspecteren van de kunstwerken. Het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd door de contractaannemer. De gecontracteerde werkzaamheden betreffen het reinigen, smeren en mechanisch op orde houden van de bruggen. Ook storingen en schades aan de beweegbare bruggen worden opgelost door de contractaannemer.

De bediening van de beweegbare bruggen in de kernen van Muiden en Muidenberg wordt door Waternet uitgevoerd. De bruggen in de kern Naarden worden door de afdeling Beheer en Service bediend.

Groot onderhoud

Naast de onderhoudswerkzaamheden wordt ook het planmatig onderhoud uitgevoerd volgens het Beheerplan Civiele Kunstwerken:

- De bediening van de bruggen wordt opnieuw gecontracteerd door de ontrafeling van Waternet;
- De areaaluitbreiding van de kunstwerken in de Krijgsman wordt verder uitgerold;
- Er zijn gesprekken gaande met Rijksvastgoedbedrijf, Waternet en Vattenfall over de overname van respectievelijk de Groenebrug naarderpoortbrug en de PENbrug door de gemeente;
- Er wordt een nieuw MJOP opgesteld voor 2026-2029;
- De Prinses Irenebrug in Naarden wordt gerenoveerd;
- De Spieringbrug wordt na de contractperiode overgedragen naar de Gemeente Gooise Meren waarbij het onderhoud door de contractaannemer uitgevoerd gaat worden.
- Gesprekken zijn gaande om de Spieringbrug aan te sluiten op de bediencentrale van de Provincie Noord Holland om weer op afstand te kunnen bedienen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud	154	154	154	154
Groot onderhoud (voorziening)	601	449	283	283
Investerings	752			
Kapitaallasten	321	317	317	317

4. Wegen

In het 2 kwartaal 2025 is er begonnen aan het beheerplan voor 2026-2029. Dit beheerplan wordt medio 2026 opgeleverd en bevat ook een verdere uitdieping van de resultaten van de Weginspectie gehouden in 2025 en de daarbij horende onderhoudsplanning inclusief de financiële vertaling. Tevens is er aandacht voor een integrale benadering van het kapitaalgoed Wegen, doordat er ook aspecten zoals Straatmeubilair, Verkeersborden, Gladheidsbestrijding en Straatreiniging worden meegenomen.

Onderhoud

Het gangbaar en veilig houden van de wegen vindt dagelijks plaats. De meldingen van bewoners of weggebruikers worden geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost. Het klein dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk door onze eigen medewerkers uitgevoerd. Daarnaast kan een contractaannemer ingezet worden.

De uitvoering van de meerjarenplanning projecten staat onder druk door capaciteitsproblemen bij de aannemers. Daarbij komt dat de beslissing over het aanleggen van het warmtenet nog niet genomen is. Door beide zaken stagneert de uitvoering van diverse groot onderhoudsprojecten en het herstellen van opbrekingen door Nutsbedrijven. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt in fases gedaan en integraal aangepakt met de vakdisciplines riolering, groenvoorzieningen, openbare verlichting en speelplaatsen. Alle wegmarkeringen worden jaarlijks door de externe contractaannemer geïnspecteerd en waar nodig hersteld, zodat de veiligheid van de weggebruiker wordt gewaarborgd.

Grootschalige vervangingen en herinrichtingsprojecten

Er is een start gemaakt met de voorbereiding voor de projecten Veerstraat-Veerplein, Graaf Wichmanlaan, Abri-Over de Tol, Verlegging Mariahoeveweg, Vestingplein (Muiden), verkeersaanpassingen Amersfoortsestraatweg (Naarden) en de Lorentzweg-Beatrixplantsoen. Bewoners worden betrokken bij deze projecten door middel van informatieavonden en enquêtes. Voor de energie transitie en om de capaciteit stroomnetwerk te verhogen worden er extra transformator units geplaatst.

Toegankelijkheid wegen

In het kader van inclusie en de uitvoering van de Visie Buitenruimte wordt de toegankelijkheid van de openbare ruimte verbeterd. Het gaat om de toegankelijkheid bij oversteeklocaties en stoepen, het in- en uitlopen van openbare voorzieningen en de haltering locaties openbaar vervoer. Ook wordt in de ontwerpfase van een nieuw inrichtingsplan, de toegankelijkheid van de openbare ruimte getoetst aan de hand van de CROW-richtlijnen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud	3.503	728	728	728
Groot onderhoud (voorziening)	3.959	3.283	2.797	2.205
Investerings	4.198	6.745	2.905	19
Kapitaallasten	2.418	2.431	2.515	2.515

5. Water

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen, zoals het verwijderen van riet, overtollige waterplanten en drijfvuil, zijn alle watergangen geïnspecteerd. Voor de jaren 2026 tot en met 2033 is daarop een baggerplanning opgesteld. Deze werkzaamheden uit dit baggerplan zullen worden geprogrammeerd. In beheerplan staat beschreven hoe om te gaan met eventuele gevolgen (in begroting) die separaat worden voorgelegd na integrale afweging.

Ingezet wordt verder in aanleg en/of transformatie van natuurvriendelijke oevers.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2026	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Regulier onderhoud en groot onderhoud	280	280	280	280
Investerings	0	0	0	0
Kapitaallasten	46	45	45	45

6. Groen

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid (minder hittestress). Er wordt naar gestreefd, het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

Onderhoud

Het periodiek onderhoud wordt uitgevoerd volgens het in 2025 vastgestelde beheerplan (2026-2029). Bij onderhoud wordt er onderscheid gemaakt tussen groot- en dagelijks onderhoud. Het dagelijks onderhoud en een deel van het groot onderhoud wordt bekostigd vanuit de exploitatie.

Vervangingen

Bij de herinrichting van groen (groot onderhoud) is het uitgangspunt gevarieerde beplanting en bomen (meer biodiversiteit). De uitvoering gebeurt daarom op basis van het biodiversiteitsactieplan. In 2024 is een start gemaakt met het minder intensief maaien van gazons en in 2025 is dit verder uitgebreid. Ook wordt de ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop, de Reuzenberenklauw en de verspreiding van eikenprocessierups nauwlettend gemonitord. De reconstructies of vervangingen worden beschouwd als investeringen. Jaarlijks

vervangen we een deel van de beplantingen waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij projecten van andere assets.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Groen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	2.485	2.509	2.509	2.509
Investerings	987	1.000	427	350
Kapitaallasten	276	275	275	275

7. Spelen

Speelvoorzieningen (toestellen en ondergrond) worden periodiek onderhouden en getoetst op de veiligheid. Waar nodig treffen we correctieve herstelmaatregelen.

Vervangingen

Het periodiek onderhoud wordt uitgevoerd volgens het beheerplan (2026-2029). Jaarlijks wordt een deel van de speeltoestellen en ondergronden vervangen vanwege schade, veroudering of einde levensduur. Bij vervangingen of herinrichting wordt, in het kader van bespeelbaarheid van de openbare ruimte, gekeken of er in de directe omgeving speelmogelijkheden zijn of gecreëerd kunnen worden, waarbij de huidige locatie aansluit, kleiner/anders ingericht kan worden of misschien zelfs kan vervallen.

Buurtparticipatie is een onderdeel binnen de ontwerp- en inrichtingselementen. Herinrichtingen worden vroegtijdig aan de buurt kenbaar gemaakt middels bewonersbrieven en de gemeentelijke website. Er wordt eveneens rekening gehouden met de inclusieve samenleving. Daar waar mogelijk wordt de speelvoorziening aangepast om beter aan te sluiten op de leeftijdscategorie en de speelbehoefte vanuit de omgeving.

In de Krijgsman wordt bekeken of er een speelplaats anders ingericht kan worden. Dit gebeurt omdat er klachten zijn van de omwonenden; het gaat om een aanzienlijk bedrag van € 180.000, o.a. omdat er grond afgevoerd moet worden.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	199	199	199	199
Investerings	215	215	110	110
Kapitaallasten	224	222	222	222

8. Sport

Sport is een belangrijk onderdeel van het leven van veel inwoners en er is een ruim aanbod aan mogelijkheden.

Onderhoud

Het periodiek onderhoud wordt uitgevoerd volgens het beheerplan (2026-2029). Er wordt voor gezorgd dat de sportcomplexen functioneel, schoon en veilig zijn. Velden en banen zijn ingericht en functionerend volgens bondsnormen van de betreffende sporttakken. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal.

Groot onderhoud en vervangingen

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zullen uitgevoerd worden volgens de planning uit het meerjarenonderhoudsplan. In 2026 betekent dit dat er zeer waarschijnlijk aan de volgende velden gewerkt gaat worden: de atletiekbaan van AV tempo, veld 1 van SDO, veld 3 van HCAW en velden 3, 4 en 5 van NVC.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Buitedportaccommodaties	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	2.485	2.509	2.509	2.509
Investeringen	987	1.000	427	350
Kapitaallasten	276	275	275	275

9. Begraafplaatsen

Begraafplaatsen dienen om verschillende redenen tot waardevolle monumenten te worden gerekend. Het zijn plaatsen waar al eeuwenlang afscheid wordt genomen van dierbare overledenen. Vaak zijn er fraai beeldhouwde gedenktekens te vinden of zijn er personen begraven die op lokaal of nationaal niveau een belangrijke rol hebben gespeeld. Bovendien hebben nogal wat begraafplaatsen een parkachtig karakter, of zijn zelfs als zodanig aangelegd, en er zijn bijzondere of zeldzame bomen en heesters te vinden.

Groot onderhoud en vervangingen:

Omvorming van een deel van de halfverhardingspaden naar graspaden.

Versterken mogelijkheden beeld en geluid bij uitvaarten.

Aanpassen uitvaartmogelijkheden op o.a. begraafplaats Bussum.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	294	294	294	294
Investeringen	0	0	0	0
Kapitaallasten	52	52	52	52

10. (Straat)meubilair

Onderhoud

In het beheerareaal gemeente Gooise Meren staan circa 9.300 verkeersborden dan wel straatnaamborden. Het reguliere onderhoud aan het straatmeubilair wordt uitgevoerd door eigen medewerkers. Aan de hand van de schouwresultaten en meldingen worden diverse objecten gereinigd en indien nodig hersteld. De houten zitgedeeltes van de zitbanken worden gereinigd, geschilderd of vervangen. Er wordt verder voor gezorgd dat de markeringen ten behoeve van invalideparkeerplaatsen en oplaadlocaties goed zichtbaar blijven.

Groot onderhoud / sanering

Om een duidelijker en overzichtelijker verkeersbeeld, en minder verrommeling op straat, te krijgen, is er een inventarisatie en inspectie op beeldkwaliteit van de verkeersborden uitgevoerd. Verkeerskundigen hebben vervolgens de mogelijkheden voor sanering van de borden bepaald. De uitvoering van deze sanering is in juni 2025 gestart en loopt de komende jaren door.

Het reguliere onderhoud aan verkeersborden, zoals het rechtzetten, schoonmaken, vervangen en/of bijplaatsen wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door eigen medewerkers. De sanering van de verkeersborden wordt uitgevoerd door een externe partij.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

(straat)Meubilair	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	239	239	239	239
Investerings	250	250	0	0
Kapitaallasten	19	19	19	19

11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Onderhoud

De onderhoudswerkzaamheden betreffen het schoonmaken en stickervrij maken van de lichtmasten en armaturen. Verder wordt de oude verlichting vervangen door duurzame ledverlichting, zodat er bespaard wordt op het energieverbruik. Schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld. Daarnaast worden er ook inspecties uitgevoerd op de klassieke lichtmasten en elektrakasten.

De verkeersregelininstallaties worden alleen nog volgens correctief onderhoud uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Regulier onderhoud en groot onderhoud	427	427	427	427
Investerings	1.415	988	182	14
Kapitaallasten	332	348	348	348

Paragraaf Financiering

Algemene ontwikkelingen

De paragraaf Financiering geeft aan op welke manier er uitvoering wordt gegeven aan de financieringsfunctie. Het uitgangspunt hierbij is het beheersen van risico's, met name het renterisico. Bij een hoog renterisico zijn de gevolgen van een stijgende rente groot voor de financiële resultaten in een bepaald jaar. Daarnaast zijn er risico's op kredieten, liquiditeiten en koersen.

Financieringsbeleid

De beleidsdoelstelling van het financieringsbeleid van de gemeente Gooise Meren kan als volgt worden omschreven: De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend financieringsbeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en met inachtneming van het beperken van risico's. De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen en stelt een grens aan de omvang van de korte schuld waarover de gemeente renterisico mag lopen. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting. Voor 2026 betekent dit dat de gemeente Gooise Meren haar financiële huishouding voor maximaal € 16,6 miljoen met kort geld mag financieren. Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet in drie aaneengesloten kwartalen overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt.

Voor 2026 ziet de kasgeldlimiet er als volgt uit.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026
1 Begrotingstotaal (grondslag 1 jan 2026)	195.666
2 Percentage regeling	8,50%
3 (1*2) Kasgeldlimiet	16.632

Deze ruimte wordt zoveel mogelijk benut, omdat bij een normale rentestructuur kortlopende geldleningen goedkoper zijn dan langlopende geldleningen resp. de roodstand faciliteit bij onze huisbankier.

Renterisico's

Eén van de hoofddoelen bij de financieringsfunctie is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met behulp van het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continu geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico.

Schatkistbankieren

Door de Wet verplicht schatkistbankieren zijn deze mogelijkheden echter aanzienlijk ingeperkt. Deze wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. (Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving dus geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen. De drempel voor het verplicht schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal op 1 januari en bedraagt voor 2026: € 3,9 miljoen.

Renterisiconorm

In de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) is door het Rijk de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Het totaal aan renteherzieningen en aflossingen in een jaar mag niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal van dat jaar. Dit betekent dat voor het jaar 2025 de renterisiconorm als volgt kan worden berekend:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	12.650	13.080	14.830	16.710
3 (1+2) Renterisico	12.650	13.080	14.830	16.710
4a Begrotingstotaal (grondslag 1 januari 2026)	195.666			
4b percentage regeling	20%			
4 (4a x 4b / 100) Renterisiconorm	39.133	39.133	39.133	39.133
5a (4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm	26.483	26.053	24.303	22.423
5b (3 > 4) Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

Aangezien het bedrag aan aflossingen lager is dan de renterisiconorm kan gesteld worden dat er voldaan wordt aan de eisen in de Wet Fido. Wel is hier een licht dalende tendens zichtbaar als gevolg van de toename aan voorgenomen investeringen.

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken. Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Gooise Meren heeft per 1 januari 2026 in totaal voor circa € 49 miljoen aan verstrekte leningen uitstaan.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-)investeringen en beschikbare interne en externe middelen.

In feite gaat het hier om het opstellen van een liquiditeitsbegroting. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De activa van de gemeente Gooise Meren zullen per begin 2026 als volgt gefinancierd worden:

Omschrijving	Bedrag
Boekwaarde vaste activa (1/1/2026)	263.769.241
<i>vaste financieringsmiddelen</i>	
Reserves	47.132.841
Voorzieningen	26.324.576
Langlopende leningen	186.835.336
Totaal vaste financieringsmiddelen	260.292.753
Vlottende financieringsmiddelen	3.476.488

Prognose financieringsbehoefte

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor begrotingsjaar 2025 weergegeven.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2026	186.835.336	2,11%
Nieuwe leningen	32.400.000	2,85%
Reguliere aflossingen	12.650.110	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2026	206.585.226	2,43%

Voor het aantrekken van nieuwe leningen wordt rekening gehouden met een percentage van 2,85%, gebaseerd op een 10-jaars staatslening.

De hoogte van de nieuwe leningen is gebaseerd op het volume van de voorgenomen investeringen zoals in bijlage 1 weergegeven. De rekenrente wordt bepaald aan de hand van het feitelijke rentepercentage van de aangegane en nieuwe leningen. Voor grondexploitaties wordt daarbij ook de verhouding eigen/vreemd vermogen toegepast.

In de tabel hierna is te zien hoe de berekening tot stand komt.

Rentetoerekening (bedragen in € x 1.000)	Begroting 2026	
Externe rentelasten over korte en lange financiering	4.552	
Externe rentebaten (idem)	-	
Saldo rentelasten en rentebaten		4.552
Rente die aan facilitaire grondexploitaties moet worden doorberekend	-	
Rente projectfinanciering die aan taakvelden moet worden toegerekend	-	
Rentebaat van doorverstrekte leningen, mits projectfinanciering, die aan taakvelden moet worden doorberekend	-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-
Saldo door te rekenen externe rente		4.552
Rente over eigen vermogen	993	
Rente over contante waarde voorzieningen		-
		993
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	2,10%	5.545
Aan taakvelden toegerekende rente (afgerond op 0,5%)	2,00%	5.275
Renteresultaat op het taakveld Treasury		723

In Gooise Meren is geen sprake van projectfinanciering, maar van totaalfinanciering; ofwel wij baseren onze financiering op de totale financieringsbehoefte van de gemeente. Ook waarderen wij onze voorzieningen niet op contante waarde maar op nominale waarde. De rekenrente is, na toegestane afronding, bepaald op 2,0% voor de vaste activa en gelijk aan die van het vorige begrotingsjaar.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering binnen Gooise Meren is gericht op het bewaken van een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende totstandkoming en uitvoering van beleid.

Interne bedrijfsvoering

1. Personeel en organisatie

De organisatie wordt gevormd door de mensen die er werken. Zij maken het verschil. We willen een organisatie zijn waar medewerkers met plezier werken. Zodat we samen maatschappelijk effect in Gooise Meren kunnen realiseren.

Daarom blijven we ook in 2026 investeren in ons (toekomstig) personeel. Aantrekkelijk werkgeverschap, doelgerichte werving, ontwikkeling en behoud van onze medewerkers blijven belangrijke thema's. Zonder medewerkers geen producten en diensten. Daarmee zijn zij een van de belangrijkste randvoorwaarde om te kunnen doen wat we afspreken in deze begroting. Daarbij moet er, ook in 2026, een evenwicht zijn tussen de uit te voeren taken en de beschikbare capaciteit. Bij een juiste balans met een gezonde werkdruk en voldoende capaciteit in een organisatie waar het fijn is om te werken, kunnen we onze begrotingsdoelen waarmaken.

Leef gezond, werk gezond

Bij onze gemeentelijke organisatie staat werkplezier centraal. We geloven dat gezondheid daar onlosmakelijk mee verbonden is. Daarom streven we naar een veilige, stimulerende werkomgeving waar iedereen zich welkom voelt, zich fysiek, mentaal en sociaal goed kan ontwikkelen en waarbij we samen de maatschappelijke effecten realiseren.

Gezond werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van organisatie en medewerker. Wij bieden ondersteuning en faciliteiten om gezonde keuzes te maken, waarbij medewerkers eigenaarschap en autonomie behouden.

Ons ziekteverzuim ligt op sommige onderdelen boven het landelijke gemiddelde voor gemeenten van onze omvang, mede door een relatief oudere medewerkerspopulatie. We zetten daarom gericht in op verzuimreductie, in samenwerking met betrokken afdelingen en onze arbodienst.

Aantrekkelijk werkgeverschap

In de begroting 2026 is een budget opgenomen van € 0,3 miljoen (2026), € 1,2 miljoen (2027) en € 1,75 miljoen (2028 e.v.) voor de ontwikkeling van de organisatie als gevolg van de gemeentegrootte van 60.000+ inwoners. Dit bedrag is lager dan ingeschat bij de Perspectiefnota 2026. Dit is als afzonderlijk onderwerp opgenomen in de Programmabegroting 2026-2029. Op deze plek wordt dit onderwerp daarom nu niet afzonderlijk benoemd.

We willen ons in 2026 positief blijven onderscheiden als aantrekkelijk werkgever in deze regio. We willen ons hierbij richten op de latent werkzoekende; iemand die niet actief op zoek is naar werk, maar wel openstaat voor iets nieuws als zich een mooie kans voordoet.

We willen ons onderscheiden door ons actief aan de markt te laten zien, vooral via onze collega's. Zij zijn ambassadeur van onze organisatie en weten het beste het verhaal achter Gooise Meren te vertellen. Waarom hebben zij ooit voor Gooise Meren gekozen en wat maakt hun werk zo leuk? Zij nemen je mee in het "Gooise Meren-effect".

Door structureel en actief te communiceren met de arbeidsmarkt zullen we meer nieuwe sollicitanten aantrekken. Naast het extern aantrekken van nieuwe krachten, wordt ingezet op het behoud van huidige talentvolle medewerkers door het creëren van meer doorstroommogelijkheden. De vitaliteitsregeling wordt

eind 2025 geëvalueerd om te kijken of de regeling wordt doorgezet om ervoor te zorgen dat oudere medewerkers op een fijne, gezonde wijze kunnen toewerken naar hun pensioen.

Verhoging personeelsbudget

In de begroting 2026 wordt het personeelsbudget met € 1,2 miljoen verhoogd als gevolg van loonontwikkelingen (CAO). Dit is exclusief de nieuwe fte's die voortvloeien uit de Perspectiefnota, deze worden apart begroot.

Banenafpraak en inclusie

Vanuit de Banenafpraak heeft Gooise Meren de opdracht om een minimum aantal fte (1 fte is binnen de banenafpraak 25,5 uur per week) in te vullen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor 2026 blijft het streven om aan de banenafpraak te voldoen.

Inhuur

Het beleid en het streven is om taken met eigen personeel te vervullen en het budget (salaris budget of projectbudget) leidend te laten zijn. Wanneer dit niet mogelijk is, vindt inhuur plaats. Daarom vindt inhuur dan ook plaats in geval van specifieke vacatures, incidentele ondersteuning, niet aanwezige expertise, projecten en vervanging in verband met ziekte of andere redenen.

2. Informatisering & Automatisering

Vervanging kernapplicaties

We vervangen het raadsinformatiesysteem, inclusief de bestuurlijke website, om de besluitvorming transparanter en toegankelijker te maken voor inwoners, raadsleden en ambtenaren, en om de werkzaamheden van raadsleden beter te ondersteunen. Het nieuwe systeem faciliteert digitale dossiervorming, publicatie en raadpleging van bestuurlijke informatie.

Vorbereidingen nieuwe werkplek

De behoefte aan hybride werken is groot en continu in beweging. Ontwikkelingen als cloud-computing, generatieve AI en cybercrime zorgen ervoor dat we steeds nieuwe eisen stellen aan de ICT omgeving. Om blijvend te voldoen aan deze eisen zijn we in 2024 gestart met de voorbereidingen voor het creëren van een nieuwe werkplekomgeving. Doel is om eind 2026 een nieuwe omgeving in gebruik te nemen die de gebruikerservaring verbetert en gelijktijdig veiliger en robuuster is.

Common Ground & Mijn Omgeving

Het landelijke VNG-programma Common Ground beschrijft een flexibel en eenvoudig ingerichte informatievoorziening die een moderne manier van gegevensuitwisseling mogelijk maakt. Wij werken toe naar een flexibele en schaalbare informatievoorziening volgens de principes van Common Ground. Hiermee kunnen wij onze bedrijfsvoering en dienstverlening aan burgers ingrijpend verbeteren. Vanuit het VNG-programma Mijn Services werken we samen met andere gemeenten verder aan de ontwikkeling van verschillende digitale services zoals een track-and-trace systeem en een Mijn Omgeving.

Datagedreven werken en AI

We blijven inzetten op een datagedreven organisatie waarbij het gebruiken van data analyses steeds meer onderdeel is van het dagelijkse werk. We integreren nieuwe informatiebronnen in ons datawarehouse om waardevolle inzichten te verkrijgen, data analyses uit te voeren en dashboards te ontwikkelen. We gaan AI inzetten om processen te versnellen, analyses te automatiseren en sneller waardevolle inzichten te genereren. Door AI toe te passen, kunnen we patronen efficiënter herkennen en voorspellende modellen ontwikkelen die de besluitvorming ondersteunen. We investeren in ai-geletterdheid bij de medewerkers van de gemeente, dit doen we in de vorm van workshops, online trainingen in de Gooise Meren Academy, kennisdeling op Intranet en het organiseren van 'De week van AI'.

3. Informatieveiligheid en privacy

Informatieveiligheid

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) vormt het fundament van onze aanpak voor informatiebeveiliging. Met de komst van BIO 2, krijgen we als overheidsinstantie een nieuwe basis voor het

verbeteren van onze beveiligingsmaatregelen. Dit helpt de gemeente om te voldoen aan de wettelijke eisen, maar ook om digitaal weerbaar te blijven in een snel veranderend dreigingslandschap.

Daarnaast hebben we te maken met de Cyberbeveiligingswet (Cbw); de Nederlandse vertaling van de Europese NIS2-wetgeving. Onder de Cbw worden gemeenten gezien als 'essentiële entiteit'. Dit betekent dat gemeenten een belangrijke rol spelen in het waarborgen van de continuïteit en veiligheid van publieke diensten die van groot maatschappelijk belang zijn, zoals burgerregistratie en sociale voorzieningen. Belangrijk aandachtspunt van de Cbw is 'beveiliging van de toeleveringsketen'; leveranciers van de gemeentelijke organisatie kunnen hierdoor ook met de Cbw te maken krijgen. In 2025 hebben we hier concrete stappen in gezet, waar we in 2026 vervolg aan geven.

Gemeente Gooise Meren geeft op verschillende manieren verantwoording over de staat van informatiebeveiliging. Via de jaarlijkse ENSIA-audit leggen we intern verantwoording af aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en extern aan toezichthouders zoals de ministeries van BZK en SZW (verticale verantwoording). Transparantie over onze voortgang en aandachtspunten stelt ons in staat om tijdig bij te sturen en samen te werken met partners in het publieke en private domein. Verdere inrichting van het Information Security Management System (ISMS) is hierbij van belang.

In 2026 richt gemeente Gooise Meren zich op het versterken van onze beveiligingsinfrastructuur en het verder integreren van risicobeheersing in onze processen. Door samen met leveranciers op te trekken in deze uitdaging, zorgen we er ook voor dat inwoners en organisaties op ons kunnen vertrouwen als een digitaal veilige overheid.

Het team Informatiebeveiliging en Privacy (IB&P) levert continu inspanningen om de bewustwording over informatiebeveiliging in de organisatie naar een hoger niveau te tillen. Dit wordt gedaan door de inzet van verschillende (communicatie)middelen, zoals workshops, trainingen, e-learnings, berichten op intranet en dergelijke.

Het dreigingslandschap verandert continu, mede door mondiale conflicten. Cyberaanvallen worden geavanceerder en de opkomst van artificial intelligence (AI) introduceert nieuwe risico's, zoals deepfake-technologie en geautomatiseerde aanvallen. De gemeente speelt hierop in door te investeren in moderne beveiligingstechnieken en door de digitale weerbaarheid van medewerkers te vergroten via gerichte trainingen.

Hoewel Gooise Meren continu bezig is met het verbeteren van informatieveiligheid, is het helaas onmogelijk om alle risico's volledig af te dekken.

Privacy

Privacy en gegevensbescherming zijn steeds beter geïntegreerd in de bedrijfsvoering en maken inmiddels een vast onderdeel uit van het organisatiebeleid.

De structurele toepassing van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) blijft echter een aandachtspunt. Een inhaalslag op dit gebied is noodzakelijk, waarvoor mogelijk externe ondersteuning of expertise voor nodig is. Deze inspanningen kunnen aanvullende financiële middelen vragen.

In 2026 staan de evaluatie en herziening van processen en beleidsstukken gepland, met als doel de borging van privacy verder te optimaliseren. Voortdurende investering in privacybewustzijn binnen de organisatie blijft essentieel, waarvoor structurele middelen in de begroting zijn voorzien.

4. Wet Open Overheid (Woo)

Voor de uitvoering en implementatie van het actief openbaar maken van documenten heeft de gemeente geld ontvangen via de algemene uitkering.

De informatiespecialisten hebben budget nodig voor deze implementatie. De gemeente heeft aansluiting gemaakt bij het Roo (Register voor overheidsinstanties). Voor het zaaksysteem is een module aangeschaft voor het publiceren op open.gooisemeren.nl. Deze wegpagina wordt samen met communicatie ingericht. De te publiceren documenten kunnen indien nodig in het zaaksysteem worden geanonimiseerd. Hiervoor is voor het zaaksysteem een anonimiseringssoftware aangeschaft. In 2025 zijn de volgende categorieën gepubliceerd: externe adviesverzoeken, vergaderstukken en verslagen van de gemeenteraad, voorlopige agenda en besluitenlijst van het college en jaarplannen en jaarverslagen. Om de medewerkers te

betrekken bij het actief publiceren wordt er op verschillende manieren voorlichting gegeven. Voor de burger wordt ook een voorlichtingscampagne gemaakt.

De gemeente moet er rekening mee houden dat de partijen van de gemeenschappelijke regelingen geld uit het budget nodig hebben voor hun actieve openbaarmaking van hun documenten. Zij hebben daar recht op, omdat zij geen geld uit het gemeentefonds krijgen.

In de begroting 2026 is rekening gehouden met een bedrag van € 156.000.

Sturing en beheersing

1. Doelmatigheid en doeltreffendheid

Om vast te stellen of gevoerd beleid doelmatig en doeltreffend is uitgevoerd zijn er indicatoren ontwikkeld waaraan het beleid kan worden getoetst en worden er diverse onderzoeken uitgevoerd.

Indicatoren

Om de effectiviteit van ons beleid te meten, hebben we indicatoren ontwikkeld waaraan we het beleid toetsen. In voorgaande begrotingen hadden we al een aantal eigen indicatoren opgenomen. Het is de bedoeling dat elk programma in ieder geval één eigen indicator heeft, die inzicht geeft of we richting het gewenste maatschappelijk effect gaan. Bij het opstellen van nieuw of herzien beleid bepalen we relevante indicatoren om de effecten ervan te monitoren. Het is niet altijd mogelijk om goede effectindicatoren te benoemen, omdat het soms erg lastig meetbaar is. Dan kiezen we voor andere indicatoren.

In deze begroting zijn voor programma 3 indicatoren over wonen toegevoegd, in aansluiting op de recent vastgestelde Woonvisie. Voor duurzaamheid en de hieraan verbonden onderwerpen (energietransitie, circulaire economie, voedselvisie) zijn recent beleidsstukken vastgesteld. Voor de keuze van indicatoren in de begroting over deze onderwerpen willen we aansluiten op de rapportage die hiervoor wordt ontwikkeld. Deze is bij het opstellen van deze begroting nog niet gereed. We actualiseren de indicatoren voor duurzaamheid daarom in de begroting voor 2027.

2. Rechtmatigheid

Sinds de Jaarstukken 2023 geeft het college aanvullend een rechtmatigheidsverantwoording af.

De kaderstelling voor de rechtmatigheid is gegeven in wetten en verordeningen die door de raad in het normenkader zijn opgenomen. Team Control monitort en toetst of de uitvoering van alle financiële beheershandelingen voldoen aan dit normenkader. Alle rechtmatigheidsbevindingen boven de rapportagetolerantie verantwoordt het college in de Jaarstukken in de paragraaf Bedrijfsvoering. In de Jaarstukken 2024 zijn grote begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd. Het college zal een set aan maatregelen treffen om dit soort onrechtmatigheden structureel terug te dringen.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij is een rechtspersoon, waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen.
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden. Voor de raad is inzicht in de verbonden partijen belangrijk, aangezien het gaat om afwegingen over de taken en activiteiten waartoe de raad de kaders uitzet. Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang om af te wegen wat de meest doelmatige wijze is om een taak uit te voeren, welke manier de meeste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals de gemeente voor ogen staat en hoe er voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in het uitvoeren van een taak wordt gekregen. Eventuele financiële risico's van de verbonden partijen zijn meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in de in 2022 vastgestelde nota Verbonden Partijen: Sturen op samenwerking (2352378). Deze nota bevat:

- een afwegingskader dat gericht is op het beoordelen of Gooise Meren een verbintenis moet aangaan om een taak (of taken) effectief en efficiënt te realiseren;
- strategische uitgangspunten die moeten helpen bij het sturen op verbonden partijen;
- sturingsprofielen die een richtlijn bieden voor de wenselijke mate van sturing, gegeven het financieel en maatschappelijk belang dat we in een verbonden partij hebben.

Overzicht verbonden partijen Gooise Meren

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Bijdrage in 2026
Gemeenschappelijke regelingen		
Regio Gooi en Vechtstreek	Bussum	16.336.469
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Hilversum	5.839.239
Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Lelystad	1.239.645
Werkvoorzieningschap Tomingroep	Hilversum	1.517.470 *
Archief Gooi en Vechtstreek	Naarden	399.972

Vennootschappen en coöperaties		
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Harderwijk	30.977
BNG Bank N.V.	Den Haag	n.v.t.
GEM Crailo BV	Laren	n.v.t.
Stichtingen en verenigingen		
Stichting Goois Natuurreservaat	Hilversum	1.045.410
Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)	Bussum	N.v.t. (renteloze lening)
Overige verbonden partijen		
Metropoolregio Amsterdam (bestuurlijk convenant)	Amsterdam	**
Samenwerkingsovereenkomst maaier waterplanten IJmeer-Markermeer	Hoorn	13.150
Totaal		25.804.015

* In deze bijdrage is de verwachte verhoging als gevolg van de uitwerking van het Ontwikkelplan niet opgenomen. In de begroting houden we hiervoor rekening met een structureel bedrag van € 135.000.

** De gemeentelijke bijdrage aan Metropoolregio Amsterdam is opgenomen in de bijdrage aan Regio Gooi en Vechtstreek.

Regio Gooi en Vechtstreek

De Regio voert voor de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek een groot aantal taken uit. Deze bestrijken het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval, de uitvoering van taken op het terrein van publiek gezondheidzorg, de inkoop van individuele voorzieningen jeugd en Wmo, de beleidsvoorbereiding en afstemming binnen het sociaal en fysiek domein en nog diverse andere taken. Daarmee is de Regio de Verbonden Partij met het meest uitvoerige takenpakket, waar ook de meeste gemeentelijke middelen naar toe gaan.

Ontwikkelingen

Een aantal belangrijke ontwikkelingen die in 2026 in de Regionale samenwerking spelen zijn:

Kwaliteit van de organisatie

Het takenpakket dat door de gemeenten bij de Regio is belegd is de afgelopen tien jaar gegroeid. Het versterken van de kwaliteit van de organisatie blijft daarom een aandachtspunt. In 2024 is besloten de directie te versterken door over te gaan op een tweekoppige directie. De kosten van deze versterking worden opgevangen binnen de Regiobegroting. Als tweede stap wordt gekeken naar de positie en eventuele versterking van bestaande functies op toezicht en risicomanagement. De financiële effecten hiervan zijn gefaseerd verwerkt in de Regiobegroting 2026-2029.

Ontwikkelingen in het sociaal domein

In het sociaal domein hebben we te maken met de uitdagingen van een stijgende vraag naar ondersteuning tegen de achtergrond van druk op de begroting. Voor een aantal onderdelen geldt dat gemeenten invloed hebben op de ontwikkeling van de vraag (toeleiding), terwijl de Regio staat opgesteld voor de uitvoering. De transities die nodig zijn in het sociaal domein hebben ook invloed op de dienstverlening in onze Regio. In de Regiobegroting 2025-2028 zijn vanuit de gemeenten extra middelen opgenomen om de GGD te versterken. Dankzij deze aanvullende financiering verwacht de GGD de huidige koers in 2025 en 2026 voort te kunnen zetten, met bijzondere aandacht voor preventie en infectieziektebestrijding. Wat de aangekondigde (rijks)bezuinigingen vanaf 2027 op regionaal niveau betekenen, is nu nog onduidelijk.

Huisvesting GAD

Voor de GAD is 2026 het jaar waarin de eerste concrete stappen worden gezet naar nieuwe toekomstbestendige accommodaties. Voor de daadwerkelijke ontwikkeling van elke locatie zal separaat een begrotingswijziging ter zienswijze aan de raden worden voorgelegd. Medio 2026 zal de aparte PMD-inzameling worden stopgezet (van bron- naar nascheiding). In de programmabegroting wordt uitgegaan van indicatieve kosten die hieraan verbonden zijn. Deze worden op basis van het aanbestedingsresultaat bijgesteld in de bestuursrapportage 2026.

Traject Ombuigingen

De Regio is in lijn met de financiële opgaven van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar, een traject gestart om mogelijke bezuinigingen te onderzoeken die gerealiseerd kunnen worden in de Regiobegroting 2027-2030. 'Quick wins' kunnen worden verwerkt in de bestuursrapportage 2025 of 2026. Het traject van bezuinigingen vraagt om een zorgvuldig proces waarin ruimte is voor input vanuit de portefeuillehouderoverleggen, de raden en het algemeen bestuur. Het traject in de Regio, sluit echter in de tijd niet goed aan op de reguliere P&C cyclus. De raden worden daarom met betrekking tot bezuinigingen apart geïnformeerd en om zienswijzen gevraagd. De uitkomst van de uiteindelijke besluitvorming door het algemeen bestuur over bezuinigingen (begin 2026) wordt dan met aparte begrotingswijzigingen verwerkt in de regiobegroting.

Risico's

Het totale risicoprofiel van de Regio is bepaald op € 1.128.750 voor 2026. Dit profiel is de optelsom van alle geschatte risico's afgezet tegen de kans op voordoen. Hoog in deze lijst staan: ontwikkeling verwerkingstarieven/ recyclingscomponenten, ICT problemen (uitval systemen) en materiële kosten van de Regio.

Regio Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 1: Voor en van iedereen Programma 2: Kansrijk opgroeien Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar Programma 5: Duidelijke en transparante dienstverlening Programma 6: Financieel gezond			
Deelnemers	Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeeren.			
Doel/Openbaar belang	Intergemeentelijke beleidsvorming- en afstemming dan wel uitvoering van taken op terreinen waarvan vaststaat dat dit toegevoegde waarde heeft in vergelijking met taakbehartiging door de individuele gemeente.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft rechtstreekse invloed op de besluitvorming. Elke gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door één lid. De gemeente met het grootste aantal inwoners heeft een extra lid in het algemeen bestuur, maar dit extra lid heeft geen stem in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 bedraagt € 16.336.469. Dit is 25% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 64.702.000. In deze bijdrage is ook de bijdrage van € 134.878 voor de MRA verdisconteerd.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 16.336.469	€ 16.360.264	€ 16.360.264	€ 16.360.264
Financiële gegevens	Balansdatum		1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen		€ 16.321.000	€ 15.895.000
	Vreemd vermogen		€ 58.899.000	€ 59.408.000
	Solvabiliteitsratio		0,22	0,21
	Geraamd resultaat 2026	Het geraamde resultaat is nihil. De geraamde onttrekking aan diverse bestemmingsreserves bedraagt in totaal € 426.000.		

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

De acute crises van de afgelopen jaren hebben langdurig effect op landelijk en regionaal beleid. Een belangrijk item in deze is de toegenomen aandacht voor de weerbare samenleving en daarbij het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid binnen de samenleving. Hoewel nog pril en met een zekere mate van onduidelijkheid over de uitwerking vormt dit onderwerp nu, maar ook komende jaren een belangrijk beleidsonderwerp voor de Veiligheidsregio.

In het verlengde hiervan zal in 2026 opnieuw de nodige aandacht uitgaan naar de versterking van de crisisbeheersing en informatievoorziening. Om goed toegerust te zijn op de toekomst staan ook onderwerpen als de 'toekomstbestendige brandweer' en 'bekwaam in energietransitie' hoog op onze agenda.

Ook zal er door verschillende organisatieonderdelen ingezet (blijven) worden op de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland in 2026. In 2024 zijn trajecten opgestart wat betreft harmonisatie van mens en systeem, in 2026 zullen daarin hopelijk de laatste stappen te zetten, waarna beide veiligheidsregio's op eenduidige wijze zijn ingericht én nog beter zijn geëquipeerd op de toekomst.

In het kader van de wendbare organisatie gaat in 2026 intern de aandacht uit naar de verdere uitwerking van goed werkgeverschap.

Voor verdere ontwikkelingen, risico's en uitgevoerde taken, verwijzen wij naar de jaarrekening 2024 en begroting 2026 van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek.

Risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen van de Programmabegroting 2026 van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek staan de risico's opgesomd. Voor de opsomming van de risico's wordt dan ook verwezen naar voornoemde paragraaf van de Programmabegroting 2026 Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (bladzijde 31 en tabel 2 op bladzijde 47).

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 5: Duidelijke en transparante dienstverlening			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren.			
Doel/Openbaar belang	De veiligheidsregio heeft tot doel door samenwerking doelmatig georganiseerde en gecoördineerde preventieve en repressieve brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te verzorgen.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft zes leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 bedraagt € 5.839.239, bestaande uit de reguliere bijdrage van € 5.694.489 en de bijdrage bevolkingszorg van € 117.568. Dit is 24,4% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 23.821.831.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 5.839.239	€ 5.839.239	€ 5.839.239	€ 5.839.239
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	€ 5.127.452		€ 4.163.140
	Vreemd vermogen	€ 24.968.194		€ 18.867.436
	Solvabiliteitsratio	0,17		0,18
	Geraamd resultaat 2026	Het geraamd resultaat is nihil. De geraamde onttrekking aan diverse bestemmingsreserves bedraagt in totaal € 946.312.		

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

De OFGV is opgericht om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van het omgevingsrecht efficiënter en effectiever te maken. De OFGV is de regionale uitvoeringsdienst voor de milieutaken, waarin gemeenten en provincies samenwerken.

Ontwikkelingen

Ontwikkelproces versterken VTH-stelsel

Tien jaar na het oprichten van omgevingsdiensten heeft het Rijk de adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, oftewel de commissie Van Aartsen, opdracht gegeven te onderzoeken of de

omgevingsdiensten goed functioneren. Op grond van de aanbevelingen van die commissie zijn nieuwe normen geformuleerd die het functioneren van omgevingsdiensten naar een hoger en meer uniform niveau moeten gaan tillen.

Het doel van het ontwikkelproces is een sterk VTH-stelsel waarin omgevingsdiensten op een eenduidige en krachtige wijze bijdragen aan en toezien op het tot stand komen en behouden van een schone en veilige leefomgeving in Nederland en in Gooise Meren.

Ook de OFGV moet zich ontwikkelen. Er is een Ontwikkelplan opgesteld en door het Algemeen Bestuur vastgesteld, waarmee de OFGV zal gaan voldoen aan de nieuwe landelijke normen. Dat vergt extra geld, want het is niet vrijblijvend. Het Ontwikkelplan wordt nader uitgewerkt in de periode tot en met 2027. Dit betreft ook nieuwe, wettelijke, taken en eisen die de OFGV voor de partners op de schouders moet nemen.

Risico's

Gooise Meren heeft al haar milieutaken (zowel de wettelijk verplichte basistaken als plustaken) ondergebracht bij de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV). Bij een eventueel faillissement van de OFGV zullen de partners financieel moeten ingrijpen om het voortbestaan van de OFGV, en daarmee de uitvoering van de wettelijke milieutaken, te garanderen.

Kostenverdeelssystematiek (KVS) 2024-2026: de KVS berekening wordt op basis van de gemaakte kosten en prognose voor de uitvoering van de wettelijke taken, telkens voor een periode van 3 jaar vastgesteld. De jaarlijkse bijdrage fluctueert hierdoor elke 3 jaar en als gemeente Gooise Meren hebben we hier maar zeer beperkt grip op. In 2024 is de nieuwe driejarige termijn van de KVS begonnen. Omdat er in 2024 veel taken gewijzigd zijn, dan wel nieuwe taken erbij zijn gekomen door de Omgevingswet, wordt in 2025 een tussenevaluatie gedaan.

De bodemtaken zijn ook inhoudelijk veranderd met de Omgevingswet. De OFGV monitoort wat uitvoering van de bodemtaken voor de gemeenten werkelijk kost onder de Omgevingswet. In 2025 wordt deze monitoring geëvalueerd. Op basis van de monitoringsgegevens kan de gevraagde bijdrage worden aangepast.

Gevolgen ontwikkelproces VTH: op grond van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen voor versterking van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zullen de omgevingsdiensten verbeteringen moeten gaan doorvoeren. In april 2024 is Ontwikkelplan voor de OFGV vastgesteld. De verbeteringen zullen tot een hogere bijdrage van de partners gaan leiden, maar ook tot een hogere kwaliteit.

De OFGV moet verantwoording afleggen aan het Ministerie over de implementatie van het Ontwikkelplan. Indien de OFGV (dit geldt voor alle Omgevingsdiensten) niet voldoet aan de eisen, kan het Rijk maatregelen dwingend opleggen. Bijvoorbeeld een fusie. Bij een fusie is het risico dat de Omgevingsdienst meer op afstand komt te staan van het lokale bestuur dan nu (al) het geval is en het is ook niet zeker, dat dit minder zal kosten (incidenteel noch structureel).

Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	De provincies Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten Almere, Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder, Urk, Lelystad, Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren, Gooise Meren en Wijdmeren.			
Doel/Openbaar belang	Een robuuste uitvoeringsdienst ten behoeve van een adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland, de provincie Noord-Holland en de regio Gooi en Vechtstreek, waarmee een verbetering van de kwaliteit en de integraliteit van de uitvoering van de taken wordt beoogd. De uitvoering is bij de uitvoeringsdienst belegd met het behoud van de eigen bevoegdheden van alle deelnemers. Tevens kan de OFGV taken verrichten op basis van de WABO voor zover de deelnemers hiertoe opdracht verlenen.			
Bestuurlijk belang	Gemeenten en provincies zijn opdrachtgever van de Omgevingsdienst en vormen samen het Algemeen Bestuur (AB). De stemverdeling in het AB is naar rato van de ingebrachte financiële bijdrage per deelnemende partij aan de gemeenschappelijke regeling.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 bedraagt € 1.239.645, bestaande uit de reguliere bijdrage van € 1.205.682 en de bijdrage voor de directe productiekosten van € 33.963. Dit is 6,5% van de totale deelnemersbijdragen van € 18.993.742. Naast de deelnemersbijdrage houden we vanaf 2025 rekening met € 135.000 aan extra kosten als gevolg van de uitwerking van het Ontwikkelplan.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 1.239.645	€ 1.293.200	€ 1.340.720	€ 1.390.048
Financiële gegevens	Balansdatum			
			1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen		€ 1.850.268	€ 1.395.268
	Vreemd vermogen		€ 4.712.291	€ 4.712.291
	Solvabiliteitsratio		0,28	0,23
Geraamd resultaat 2026		Het geraamde resultaat is nihil. De geraamde onttrekking aan diverse bestemmingsreserves bedraagt in totaal € 455.000.		

Werkvoorzieningschap Tomingroep

Ontwikkelingen

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is in 2015 is beëindigd met het invoeren van de Participatiewet (Pw). Mensen met een beperking en een afstand tot de arbeidsmarkt die vanaf dat moment een beroep doen op gemeentelijke ondersteuning, kunnen worden geholpen vanuit de Pw. Het Rijk verstrekt binnen de Pw veel minder subsidie per medewerker dan in de oude Wsw geregeld was. Het verschil bedraagt afgerond € 10.000 subsidie per medewerker. Dit is een blijvend risico, ook in de komende jaren.

Aanvankelijk was de verwachting dat de daling van de Wsw-populatie - en de daarmee gepaard gaande afname van de Wsw-rijkssubsidies - financieel kon worden gecompenseerd met instroom van Pw-uitkeringsgerechtigden. Het AB heeft daartoe een bedrijfsplan vastgesteld voor de periode 2022-2025. Tomingroep maakt in die periode een transitie door tot een bedrijf waarin werknemers zoveel mogelijk worden ontwikkeld en opgeleid, om daarna te gaan werken bij reguliere werkgevers. Tomingroep blijft alleen de werkgever voor mensen die buiten Tomingroep niet kunnen functioneren. Tussen de gemeenten en Tomingroep zijn afspraken gemaakt over de aantallen mensen die bij Tomingroep werk en begeleiding kunnen vinden en over de bijbehorende middelen.

Inmiddels is het bedrijfsplan niet haalbaar gebleken; Tomingroep leidt verliezen. Het aantal medewerkers vanuit de P-wet is minder dan waarop werd gerekend (immers de reguliere arbeidsmarkt is aanhoudend sterk) en de medewerkers die instromen kennen zwaardere problematiek, waardoor hun verdien capaciteit minder is. Bovendien blijven de rijkssubsidies achter bij de werkelijke kosten van de medewerkers met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Deze problematiek is een landelijk beeld. Om voldoende tijd te hebben voor een nieuwe koers heeft het Algemeen Bestuur besloten dat het huidige bedrijfsplan met 1 jaar wordt verlengd en doorloopt tot en met 2026. Er worden in deze periode voorbereidingen getroffen voor een nieuwe bestuurlijke opdracht en meerjarenbedrijfsplan met ingang van 2027.

Risico's

De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Indien winst en/of reserves niet volstaan, dan moeten de deelnemende gemeenten zelf extra bijdragen. Er is nog eigen vermogen binnen Tomingroep. Dit vermogen zit echter vast in panden en productiemiddelen. De verkoop daarvan is niet op korte termijn realiseerbaar en heeft directe negatieve invloed op de infrastructuur van het sociaal ontwikkelbedrijf. De continuering van de bedrijfsvoering is niet in gevaar en er is tijd om veranderingen door te voeren; wel kan een liquiditeitsvraagstuk ontstaan.

Werkvoorzieningschap Tomingroep				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdemeren, Eemnes en Almere.			
Doel/Openbaar belang	Het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt met een Wsw-indicatie en vanuit de Participatiewet. Tevens is de doelstelling zoveel mogelijk werknemers uit die doelgroepen richting de reguliere arbeidsmarkt te begeleiden/ontwikkelen. Om dit te bereiken maakt de gemeenschappelijke regeling gebruik van Tomin BV, waar zij een honderd procent deelneming in heeft. De BV heeft een aantal bedrijfsactiviteiten ingericht om de doelstellingen te behalen.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft acht leden en wordt geadviseerd door een ambtelijk secretaris en twee ambtelijke adviesgroepen (beleid en financiën). De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2026 bedraagt € 1.394.576 (rijksvergoeding o.b.v. meicirculaire 2025). De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Vooralsnog staat de BV garant voor afdekking van dit risico. Mochten de winst en de Algemene Reserves van de BV echter niet volstaan, zullen de gemeenten zelf extra moeten bijdragen.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 1.517.470	€ 1.330.042	€ 1.332.935	€ 1.332.935
Financiële gegevens	Balansdatum		1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen		€ 8.677.000	€ 6.077.000
	Vreemd vermogen		€ 6.601.000	€ 9.188.000
	Solvabiliteitsratio		0,57	0,40
	Geraamd resultaat 2026			
	In het jaarcontract tussen Tomingroep BV en het Werkvoorzieningschap is vastgelegd dat Tomingroep B.V. een nihil resultaat bij het Werkvoorzieningschap garandeert. Het geraamde resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is € 2,6 mln. negatief, hierdoor is een garantiebijdrage vanuit Tomingroep BV nodig. Daarnaast is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een aanvulling vanuit het Werkvoorzieningschap richting de BV ter hoogte van € 5,0 mln., omdat uit het meerjarenperspectief van Tomingroep BV structurele verliezen blijken.			

Archief Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

Het breed gedragen bestuurlijk streven in de regio om een nieuwe, goed uitgeruste archieforganisatie op regionaal niveau in te richten is per 1 januari 2024 geëffectueerd met de fusie tussen het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen en het streekarchief Gooi en Vechtstreek in Hilversum. De gemeenschappelijke regeling Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen is beëindigd per 1 januari 2024. De nieuwe Gemeenschappelijke regeling Archief Gooi en Vechtstreek is op 1 januari 2024 in werking getreden. De gemeente Hilversum is centrumgemeente en participanten hebben via zitting in archiefbegeleidingscommissie invloed op beleid en investeringen. De nieuwe archiefdienst zal de digitaliseringsopgave, waaronder het komen tot een e-depot, ter hand nemen om de toekomstbestendigheid van de organisatie te waarborgen.

Risico's

Geen bijzonderheden voor 2025.

Archief Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 6: Financieel gezond			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren			
Doel/Openbaar belang	Het in gezamenlijkheid behartigen van belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats, het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen welke door haar op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar wordt gesteld voor een breed publiek, alsmede de uitoefening van het toezicht op het informatiebeheer bij de aangesloten gemeenten.			
Bestuurlijk belang	Centrumregeling waarbij gemeente Gooise Meren met één portefeuillehouder is vertegenwoordiger in de begeleidingscommissie.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 bedraagt € 399.972. Dit is 25% van de totale deelnemersbijdragen van € 1.613.596.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 399.972	€ 399.972	€ 399.972	€ 399.972
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	n.n.b.		n.n.b.
	Vreemd vermogen	n.n.b.		n.n.b.
	Solvabiliteitsratio	n.n.b.		n.n.b.
	Geraamd resultaat 2025	nog niet bekend		

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren in de vorm van een coöperatieve vereniging. Vanuit deze coöperatie zorgen de gemeenten gelegen aan deze Randmeren voor het recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Naast deze taak streeft de Coöperatie naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en zet zij het gebied op de recreatieve kaart via gebiedspromotie.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2025.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2025.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Alle gemeenten gelegen aan Gooi- en Eemmeer en Veluwerandmeren			
Doel/Openbaar belang	1. Het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren; 2. Het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren; 3. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren; 4. Het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren; 5. Recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren, streven naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en het gebied op de recreatieve kaart zetten via gebiedspromotie.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 5 leden. De gemeente Gooise Meren heeft op basis van haar jaarlijkse bijdrage 4 stemmen in de algemene ledenvergadering.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2026 bedraagt € 30.977. Dit is 8,5% van de totale gemeentelijke bijdragen. Leden zijn niet aansprakelijk voor de schulden van de coöperatie en zijn op geen enkele wijze verplicht om bij te dragen in een eventueel tekort bij de ontbinding van de coöperatie.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 30.977	€ 30.977	€ 30.977	€ 30.977
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	€ 1.344		€ 1.344
	Vreemd vermogen	€ 8.344		€ 8.344
	Solvabiliteitsratio	13,9%		13,9%
	Geraamd resultaat 2026	nog niet bekend		
* De begroting 2026 van Coöperatieve Gastvrije Randmeren U.A. is nog niet opgesteld. De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2023-2026 van Coöperatieve Gastvrije Randmeren U.A.				

BNG Bank N.V.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2025.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2025.

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.			
Onderwerp	Kerngegevens		
Programma	Programma 6: Financieel gezond		
Deelnemers	Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen		
Doel/Openbaar belang	BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het is de huisbankier van de gemeente.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Gooise Meren heeft 100.698 van de 55.690.720 aandelen in zijn bezit. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).		
Financieel belang	De aandelen staan voor € 251.745 op de balans (= € 2,50 per aandeel).		
Geraamde bijdrage	n.v.t.		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026*	31-12-2026*
	Eigen vermogen	€ 4.721	€ 4.777
	Vreemd vermogen	107.459 mln.	110.819 mln.
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
	* meest recente gegevens uit jaarrekening 2024		
	Geraamd resultaat 2026	nog niet bekend	

GEM Crailo BV

Ontwikkelingen

De ontwikkeling van de deelgebieden in Buurtschap Crailo is enigszins vertraagd ten opzichte van de initiële planning. De belangrijkste oorzaak hiervoor zijn de procedures die GEM Crailo moet doorlopen voor het verkrijgen van de vereiste vergunningen, ontheffingen en bestemmingen. Met name voor de uitvoering van de grondwerkzaamheden in het deelgebied 'Op Zuid' verloopt de vergunningverlening moeizaam. Er bestaat een verschil van inzicht met de OFGV over de mogelijkheden om vrijkomende grond met kwaliteitsklasse Industrie te hergebruiken op Crailo. De OFGV heeft een besluit met aanvullende voorwaarden genomen, dat het grondverzet en de bodemsanering complexer maakt en kostenverhogend werkt.

Daarnaast is in 2025 hard gewerkt aan de voorbereiding van de oprichting van de voorlopige beheerorganisatie voor Buurtschap Crailo. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen de gemeenten uitgewerkt. Van belang is dat de beheertaken operationeel kunnen worden uitgevoerd vanaf het moment van eerste bewoning medio 2025. De voorlopige beheerorganisatie richt zich op het integrale beheer gedurende de ontwikkelperiode van Buurtschap Crailo. In de eindfase van de ontwikkeling wordt het beheer en de organisatie ervan geëvalueerd, waarna besluitvorming plaatsvindt over het structurele beheer, waarbij het continueren van de zelfstandige beheerorganisatie één van de opties is.

In 2026 zal de tijdelijke beheerorganisatie operationeel worden en zal een start worden gemaakt met de gronduitgifte in het deelgebied 'Op Zuid'.

Risico's

Voor de herontwikkeling van Crailo is door de raad een Grondexploitatie vastgesteld. Op dit moment is het

netto eindresultaat positief. Wanneer het netto eindresultaat negatief is, dan draaien de aandeelhoudende gemeenten op voor het verlies. De gemeenten nemen deel in het kapitaal van GEM Crailo BV in de verhouding: 45% gemeente Hilversum, 45% gemeente Gooise Meren, 10% gemeente Laren. Beheersmaatregel is monitoring en rapportage en risicomanagement binnen de GEM Crailo BV. Daarnaast worden de gemeenteraden gevraagd garant te staan voor de externe financiering. De deelnemende gemeenten draaien op voor hun deel, voor Gooise Meren is dat een bedrag van € 9 miljoen.

GEM Crailo BV		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving	
Deelnemers	Gooise Meren, Hilversum en Laren	
Doel/Openbaar belang	Het doel van de Gebiedsontwikkeling is om een innovatieve en ambitieuze woonwijk te realiseren, waarbij duurzaamheid en de groene omgeving centraal staan, in combinatie met ruimte voor vormen van bedrijvigheid en natuur, zoals beschreven in het Ambitiedocument Buurtschap Crailo, waarvoor het Ruimtelijk kader het vertrekpunt is geweest.	
Bestuurlijk belang	Aan iedere aandeelhouder van GEM Crailo BV komt in de aandeelhoudersvergadering van GEM Crailo BV stemrecht toe in de verhouding van deelname van kapitaal in GEM Crailo BV.	
Financieel belang	Deelneming in kapitaal GEM Crailo BV: - gemeente Hilversum en Gooise Meren: ieder 45% - gemeente Laren: 10%	
Geraamde bijdrage	n.v.t.	
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026 31-12-2026
	Eigen vermogen	€ 1.000 aandelenkapitaal € 1.000 aandelenkapitaal
	Vreemd vermogen	zie toelichting zie toelichting
	Solvabiliteitsratio	n.v.t. n.v.t.
	Toelichting	Het volgestorte aandeelkapitaal van Gem Crailo BV bedraagt (oprichting 1 mei 2018) € 1.000. Het aandeel van Gooise Meren daarin is 45% (€ 450). GEM Crailo BV heeft een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 mln. De gemeente Gooise Meren staat voor 45% borg (gemeente Hilversum voor 45% en gemeente Laren voor 10%).
	Geraamd resultaat 2026	Het saldo contante waarde van de volledige Grex GEM Crailo per 1-1-2024, verdisconteerd met 2%, bedraagt € 5.941.000, gebaseerd op een winstgevende eindwaarde per 31-12-2031 van € 6.961.000. Het financieel resultaat van de verbonden partij vloeit voort uit de intergemeentelijke grondexploitatie, die jaarlijks geactualiseerd wordt.

Stichting Goois Natuurreservaat

Ontwikkelingen

Bestuurlijk ontwikkelingen

In 2024 heeft het Goois Natuurreservaat zich aangesloten bij het samenwerkingsverband LandschappenNL. De samenwerking tussen Goois Natuurreservaat (GNR) en LandschappenNL maakt dat de natuurbelangen in het Gooi voortaan ook op landelijk niveau worden behartigd.

Inhoudelijke ontwikkelingen

In 2024 is het beleidsplan GNR 2024-2027 ter zienswijze voorgelegd aan de raad en vastgesteld. Ook in 2026 wordt aan dit beleidsplan uitvoering gegeven.

Financiële ontwikkelingen

De participantenbijdrage 2026 van Gooise Meren, inclusief de bijdrage voor het beheer van de rijwielpaden, komt uit op een bedrag van € 1.045.410 en is daarmee € 38.860 (stijging met 3,9%) hoger dan de bijdrage voor 2025. Rekening houdende met de te verwachten terug te vorderen BTW via het BTW-compensatiefonds is binnen de meerjarenbegroting van Gooise Meren dekking voor de bijdrage 2026.

Risico's

Niet volledig ontvangen van de geraamde terug te vorderen btw.

Het GNR is door de Belastingdienst aangemerkt als samenwerkingsverband dat met betrekking tot de omzetbelasting de transparantieregeling mag toepassen. Als gevolg hiervan kan de door de stichting betaalde btw worden doorgeschoven naar de participanten. De participanten kunnen de doorgeschoven btw verrekenen via het btw-compensatiefonds. In het geval van een lagere realisatie van btw belaste activiteiten ontstaat er mogelijk een lager saldo aan terug te vorderen btw.

Stichting Goois Natuurreservaat				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren			
Doel/Openbaar belang	De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van aldaar gelegen terreinen, ten einde ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden. Aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon verzekeren.			
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de stichting heeft 8 leden. Iedere gemeente is met één collegelid vertegenwoordigd, de overige 3 leden (waaronder de voorzitter) zijn ongebonden bestuursleden. De gemeente Gooise Meren heeft in het bestuur 3 van de in totaal 14 stemmen.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2026 bedraagt € 1.045.410. Dit is 27,4% van de totale gemeentelijke bijdragen. De bijdrage is exclusief de raming van de doorschuif Btw (€ 193.270).			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 1.045.410	€ 1.045.410	€ 1.045.410	€ 1.045.410
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	€ 5.026.400		€ 4.828.900
	Vreemd vermogen	€ 865.200		€ 843.900
	Solvabiliteitsratio	85,3%		85,1%
	Geraamd resultaat 2025	Het geraamde resultaat is nihil. De geraamde onttrekking aan diverse bestemmingsreserves bedraagt per saldo € 30.910.		

Ontwikkelingen

Het grote landelijke lerarentekort is een thema dat veel impact heeft onder andere op het ziekteverzuim bij Talent Primair. In 2025 blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Het onderwijs aan Oekraïense leerlingen loopt naar verwachting ook in 2025 door. Dit onderwijs zal een meer duurzaam karakter krijgen en de eerste leerlingen zullen doorstromen naar het regulier onderwijs. Tot slot is een belangrijke ontwikkeling de vereenvoudiging van het rijksbekostiging vanaf 2023.

Ontwikkelingen

Talent Primair zet in op het stimuleren van nieuwsgierigheid, vakmanschap en partnerschap als uitgangspunten voor de onderwijspraktijk. Onderwijs wordt steeds meer vormgegeven vanuit warme leergemeenschappen en met het oog op aantrekkelijk werkgeverschap, zoals vastgelegd in de koers 2024–2028. Daarnaast blijft de organisatie inzetten op brede ontwikkeling van leerlingen; met bijna 5 000 kinderen en ruim 500 medewerkers staan toekomstgericht onderwijs en talentontwikkeling centraal in de missie. Voor onze gemeente is nog van toepassing dat de jaarlijkse regionale regiegroep, waarbij samen met de andere regiogemeenten zal worden gesproken over onder andere het jaarverslag van Talent Primair, op het gemeentehuis in Bussum zal worden georganiseerd.

Risico's

Het succes van de koers hangt af van een breed gedragen betrokkenheid door leerkrachten, ouders en partners; voldoende draagvlak is essentieel. Daarnaast vormt het landelijke lerarentekort nog altijd een aandachtspunt dat de kwaliteitsontwikkeling kan belemmeren. Tot slot kunnen externe factoren zoals wijzigingen in rijksfinanciering of ziekteverzuim de continuïteit en uitvoering van de koersplannen in de weg staan.

Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)			
Onderwerp	Kerngegevens		
Programma	Programma 2: Kansrijk opgroeien		
Deelnemers	Amsterdam, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren, Stichtse Vecht en Wijdemeren.		
Doel/Openbaar belang	De gemeenten zijn wettelijk verplicht openbaar onderwijs aan te bieden. De gemeenten hebben er dus groot belang bij dat de scholen met openbaar onderwijs goed worden bestuurd. Talent Primair oefent alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit inzake de openbare basisscholen in de deelnemende gemeenten. Om de regie op de werkzaamheden van de stichting te behouden is door de gemeenteraden binnen het werkgebied van Talent Primair een samenwerkingsovereenkomst aangegaan.		
Bestuurlijk belang	De gemeenten zien toe op de financiën en werkzaamheden van de stichting en op het functioneren van het bestuur. Daartoe bestaat een bestuurlijke Regiegroep op grond van een samenwerkingsovereenkomst tussen de voornoemde gemeenten. De bestuurlijke Regiegroep bestaat uit 8 leden. Het betreft de collegeleden met Onderwijs/Talent Primair in portefeuille vanuit de deelnemende gemeenten. De stichting heeft een College van Bestuur (CvB) van maximaal 3 leden en een Raad van Toezicht (RvT) van maximaal 7 natuurlijke personen. In de huidige praktijk bestaat het CvB uit één directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is belast met het besturen van de stichting. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in de onder de stichting ressorterende scholen. In de huidige statuten is opgenomen dat 3 leden van de RvT worden benoemd op voordracht vanuit de gemeenten waar de stichting scholen exploiteert.		
Financieel belang	De gemeente Gooise Meren heeft een renteloze lening van € 274.413 (€ 132.913 Naarden /€ 96.500 Bussum/€ 45.000 Muiden) verstrekt aan de rechtsvoorganger van de huidige stichting. De lening is uiterlijk ultimo 2028 volledig afgelost.		
Geraamde bijdrage	n.v.t.		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026*	31-12-2026*
	Eigen vermogen	€ 7.651	€ 6.910
	Vreemd vermogen	€ 5.774	€ 6.515
	Solvabiliteitsratio	57,0%	51,5%
	* meest recente gegevens uit jaarrekening 2024		
	Geraamd resultaat 2026	nog niet bekend	

Metropoolregio Amsterdam

De MRA is een samenwerkingsverband van 32 overheden (30 gemeenten en 2 provincies) en de Vervoerregio Amsterdam. Daarmee is dit een belangrijke en krachtige regio in Nederland en Europa voor publieke en private partijen. In de Metropoolregio Amsterdam werken we samen aan het versterken van de MRA als een internationale economische topregio met hoge leefkwaliteit, op de onderwerpen Economie, Mobiliteit en Ruimte. Enerzijds heeft de samenwerking toegevoegde waarde voor deelnemers omdat bepaalde uitdagingen niet ophouden bij een gemeentegrens, anderzijds wil ook het Rijk graag afspraken maken op juist deze schaal. De basis voor de samenwerking wordt gevormd door de MRA-Agenda. Deze wordt elke 4 jaar vernieuwd.

Ontwikkelingen

De MRA werkt aan de hand van een vierjaarlijks programma. De MRA Agenda 2025-2028 "Anders Kijken, Anders Doen" is in 2024 vastgesteld. De agenda was voorbereid door een drietal wethouders uit het MRA-bestuur; uit Amsterdam, Haarlemmermeer en Gooise Meren. Met deze agenda zet de MRA in op verbetering van de brede welvaart vanuit acht ambities voor de langere termijn. Bij de MRA-Agenda is een Meerjaren

Uitvoeringsprogramma opgesteld. Het MUVF dient als sturingsmiddel voor de drie platforms. In deze platforms worden de komende jaren afspraken gemaakt over de verdere uitwerking, bijstelling of uitbreiding van de opgenomen acties.

Als financiële onderbouwing bij de MRA-Agenda is een Meerjarenbegroting 2025-2028 opgesteld. Alle voorgenomen acties die voortvloeien uit de acht ambities blijven binnen de bestaande financiële afspraken. Daarnaast is door de Algemene Vergadering voorgesteld om de inwonersbijdragen van de MRA-deelnemers, die Gooise Meren betaalt via de Regio Gooi en Vechtstreek, de komende vier jaar niet te indexeren, gezien de precare financiële situatie bij veel gemeenten ('het ravijnjaar').

Financiële ontwikkelingen

Sinds 2023 wordt de bijdrage aan de MRA geïndexeerd. Voor 2024 was deze door de Algemene Vergadering vastgesteld op € 1,62 per inwoner. Voor de komende 4 jaar hanteert de MRA dus een nullijn wat betreft de indexatie. Het hanteren van deze nullijn heeft een positief effect op onze eigen begroting van circa € 3.000 op jaarbasis.

Risico's

Deelname aan de MRA vormt voor Gooise Meren geen risico. De bijdrage is gering en uittreding uit de MRA kan zonder extra kosten. Niet meedoen aan de MRA-samenwerking daarentegen, is wel als risico te beschouwen, omdat de middelen die vanuit het rijk naar de MRA kunnen vloeien mogelijk onvoldoende of niet tegemoetkomen aan de belangen van onze Regio Gooi & Vechtstreek. Deelname aan projecten of het nemen van een trekkersrol in de MRA vraagt om een investering in capaciteit en middelen. Gooise Meren is medetrekker van het programma landschap en levert hiervoor 0.5 fte. De gemeenten in de Gooi en Vechtstreek nemen als Regio aan de MRA deel, net als de andere gemeenten (totaal 30) die vanuit deelregio's vertegenwoordigd zijn in de platforms Economie, Mobiliteit en Ruimte, en in het MRA-bestuur.

Metropoolregio Amsterdam				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar			
Deelnemers	33 gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam; provincie Noord-Holland; provincie Flevoland; Vervoersregio Amsterdam			
Doel/Openbaar belang	Doel van de MRA is het versterken van de regio, opdat zij een aantrekkelijk vestigingsgebied blijft om te wonen, werken en ontspannen, zowel voor huidige als toekomstige inwoners en bedrijven.			
Bestuurlijk belang	De MRA kent een bestuur (dagelijks bestuur) en een Algemene Vergadering (algemeen bestuur). Gooise Meren is in beide gremia vertegenwoordigd.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage maakt onderdeel uit van de bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek en bedraagt voor 2026 € 134.878.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 134.878	€ 134.878	€ 134.878	€ 134.878
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.		n.v.t.
	Geraamd resultaat 2025	n.v.t.		

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer

Door middel van de Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer heeft de gemeente Gooise Meren samen met andere gemeenten gelegen aan IJmeer en/of Markermeer de krachten gebundeld in de organisatie en in de uitvoering van het maaien van waterplanten.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2025.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2025.

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Almere, Amsterdam, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Gooise Meren, Hoorn (regievoerder), Koggenland, Stede Broec en Waterland			
Doel/Openbaar belang	Het verankeren van de samenwerking tussen gemeenten voor het maaien van waterplanten in het IJmeer en Markermeer en het bindend vastleggen van de voorwaarden waaronder deze samenwerking plaatsvindt.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft tien leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor jaar 2026 bedraagt € 13.150.			
Geraamde bijdrage	2026	2027	2028	2029
	€ 13.150	€ 13.150	€ 13.150	€ 13.150
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2026		31-12-2026
	Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.		n.v.t.
	Geraamd resultaat 2025	niet van toepassing		

Paragraaf Grondbeleid

Hoofdpijnen

Het grondbeleid omvat de activiteiten en calculaties voor de grondverwerving, toekomstige ontwikkelingen, beheer en uitgifte van de gronden. Het Grondbeleid Gooise Meren is in juni 2020 door de raad vastgesteld. Het Grondbeleid biedt instrumenten om binnen ruimtelijke ontwikkelingen gemeentelijke ambities uit diverse beleidsterreinen (economisch, ruimtelijk, volkshuisvestelijk, maatschappelijk en financieel) te realiseren en geeft inzicht in welke situaties welke instrumenten inzetbaar zijn. De raad treedt daarbij kaderstellend en controlerend op. Het college voert uit.

Bouwgronden in exploitatie

Bredius

De omgevingsvergunningen zijn inmiddels onherroepelijk. De grond voor de woningbouw is aan de ontwikkelaar geleverd in 2024. In april 2025 ging de aannemer failliet. De gevolgen van faillissement zijn voor de curator, Woningborg en de ontwikkelaar. Er wordt gezocht naar een andere bouwer. Dit heeft gevolgen voor de voortgang van het project. De grondexploitatie zal daardoor een jaar langer lopen en naar verwachting eindigen in 2027 in plaats van 2026. Hierdoor lopen de kosten voor het projectmanagement ook langer door.

De grondexploitatie kent een verwacht verlies van ongeveer € 5,1 miljoen (netto contante waarde). Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen (bij de start van het project werd een verlies verwacht van € 5,8 miljoen).

Doel grondexploitatie	Het realiseren van woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Zaaknr. 1221664
Jaar van start ontwikkeling	2018
Verwacht jaar van afsluiting	2027

Begrote financiële ontwikkeling 2026

Begrote boekwaarde per 1-1-2026	€ 4.519.230
Begrote lasten 2026	€ 821.070
Begrote baten 2026	€ 0
Begrote boekwaarde per 31-12-2026	€ 5.340.300

Eindwaarde (ultimo 2027): € 5.340.300 negatief.

Niet in exploitatie genomen gronden

Naast genoemde grondexploitatie Bredius is de gemeente vanuit haar publieke taak betrokken bij de ontwikkeling van vier locaties die niet zijn aan te merken als grondexploitaties voor de gemeente: De Krijgsman (KNSF-terrein), De BOR-gronden, Crailo en de Emma-locaties.

De Krijgsman (KNSF-terrein)

Het project De Krijgsman vordert gestaag, de huidige verwachting is dat rond 2028 de laatste woningen worden opgeleverd. In 2026 wordt er gestart met een nieuw te ontwikkelen school waarmee aan het groeiende leerlingenaantal tegemoet wordt gekomen. De Krijgsman wordt steeds meer een echte woonwijk, met sport- en spelvoorzieningen, kunst en winkels. Langs de Muidertrekvaart komen openbare ligplaatsen en het groen in de wijk groeit gestaag, waarmee de groene uitstraling steeds meer tot zijn recht komt. Er zal gewerkt worden aan de verplaatsing van de Zeeverkenner uit de Westbatterij, zodat aansluitend in 2026 de restauratie en de herbestemming daarvan kunnen worden opgepakt.

De BOR-gronden

Op 4 juli 2025 heeft de zitting plaatsgevonden bij de ABRvS over de 6 beroepen die waren ingesteld tegen het op 17 april 2024 door de raad gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan BORgronden. De uitspraak wordt medio/eind september 2025 verwacht. De raad zal hierover worden geïnformeerd via een raadsmededeling. Op de achtergrond is gestart met de voorbereiding van de bouwrijp maak werkzaamheden. Bij positieve uitspraak zal in het eerste kwartaal 2026 een start gemaakt worden hiermee en worden de plannen verder uitgewerkt om zo spoedig mogelijk met de bouwwerkzaamheden te kunnen gaan starten.

Crailo

De ontwikkeling van de deelgebieden in Buurtschap Crailo is enigszins vertraagd ten opzichte van de initiële planning. De belangrijkste oorzaak hiervoor zijn de procedures die GEM Crailo moet doorlopen voor het verkrijgen van de vereiste vergunningen, ontheffingen en bestemmingen. Met name voor de uitvoering van de grondwerkzaamheden in het deelgebied 'Op Zuid' verloopt de vergunningverlening moeizaam. Er bestaat een verschil van inzicht met de OFGV over de mogelijkheden om vrijkomende grond met kwaliteitsklasse Industrie te hergebruiken op Crailo. De OFGV heeft een besluit met aanvullende voorwaarden genomen, dat het grondverzet en de bodemsanering complexer maakt en kostenverhogend werkt.

Daarnaast is in 2025 hard gewerkt aan de voorbereiding van de oprichting van de voorlopige beheerorganisatie voor Buurtschap Crailo. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen de gemeenten uitgewerkt. Van belang is dat de beheertaken operationeel kunnen worden uitgevoerd vanaf het moment van eerste bewoning medio 2025. De voorlopige beheerorganisatie richt zich op het integrale beheer gedurende de ontwikkelperiode van Buurtschap Crailo. In de eindfase van de ontwikkeling wordt het beheer en de organisatie ervan geëvalueerd, waarna besluitvorming plaatsvindt over het structurele beheer, waarbij het continueren van de zelfstandige beheerorganisatie één van de opties is.

In 2026 zal de tijdelijke beheerorganisatie operationeel worden en zal een start worden gemaakt met de gronduitgifte in het deelgebied 'Op Zuid'.

Emma locaties

De drie aanbestedingen zijn inmiddels succesvol afgerond.

De te verwachten grondopbrengsten vallen ca. €500.000,- hoger uit dan eerder geraamd á €2.200.002,-.

De opbrengsten worden verwacht eind 2026 of begin 2027.

De 260.000,- was voor de ontwerpfasen. Die is nu succesvol afgerond. Kosten die nu nog gemaakt worden

worden gedekt uit de doorbelaste plankosten á 180.000,- (3x 60.000) voor de voorbereidings- en realisatiefase.

Reserves en risico's grondexploitaties

De Algemene Reserve Grondexploitatie (verwacht saldo 1 januari 2026: € 2.770.145) vormt een buffer voor de financiële fluctuaties en risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening gecreëerd ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. De risico's vanuit de grondexploitaties worden per project in beeld gebracht. Voor een verdere uitleg van de risico's verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht investeringen

Overzicht investeringen Programma 1

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitga ven 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
B.F.C. kledkamers 1989	143.000	-	143.00 0											
B.F.C. kledkamers 2009	51.000	-	51.00 0											
SC Muiderberg toplaag veld 3	174.482	-			174.48 2									
SP Sportvallei H.C.A.W. toplaag veld 1	111.320	-			111.32 0									
Toplaag kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi	533.333	-			533.33 3									
Renovatie coating atletiek AV Tempo	750.000	-	-				750.00 0							
SP Meerweg - BFC toplaag veld 2,3 en 4	860.06 8	-			860.06 8									
Toplaag veld 1 SDO Kuil	50.000	-					50.000							
Toplaag Veld 1 HCAW	145.00 0	-							-		145.0 00			
Toplaag Veld 2 en 3 HCAW De Vallei	220.00 0	-					-		220.00 0					
Onderlaag kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi	266.66 7	-			266.66 7									
SDO Veld 2	633.00 0	-					633.00 0							
Sportpark Naarden NVC 4 minivelden	700.00 0	-					700.00 0							
AW toplaagrenovatie veld 2 natuurgras	55.000	-							55.000					
Sportpark Naarden HCN veld 2	550.00 0	-							550.00 0					

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitga ven 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
SC Muiden kunstgrasveld 2	633.00 0	-							633.00 0					
AW toplaagrenovatie veld 1 natuurgras	95.000	-									95.00 0			
Sportpark Zuid 2 korfbal en 2 handbalvelden	386.00 0	-									386.0 00			
Naarden rugbyveld 1 en inrichting HCN	95.200	-									95.20 0			
SC Muidenberg hekwerken veld 1	25.000	-									25.00 0			
SDO doelen	20.000	-									20.00 0			
BFC Kabouterbakken	160.00 0	-											160.0 00	
Sportpark Naarden HCN veld 5	550.00 0	-											550.0 00	
SC Muidenberg kantplanken/sluisc onstructie	25.000	-											25.00 0	
Ledverlichting sportpark Naarden HCN en NVC	210.00 0	-					210.00 0							
Nieuwe kleedkamers BFC	2.100.0 00	-					2.100. 000							
Renovatie 2 tennisbanen TV Naarden	60.000	-					60.000							
Verplaatsen minivelden BFC	250.00 0	-					250.00 0							
subtotaal Sport	9.852.0 70	-	194.0 00	-	1.945. 870	-	4.753. 000	-	1.458. 000	-	766.2 00	-	735.0 00	-

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitga ven 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
Vervanging speeltoestellen 2024-2029	650.67 6	-	113.09 4		113.39 4		102.09 4		102.09 4		110.00 0		110.00 0	
Buitendijkse - Spelen	128.00 0	-			-		64.000		64.000					
Kocherplantsoen - Spelen	98.000	-			-		49.000		49.000					
subtotaal Speelvoorzieninge n	876.67 6	-	113.0 94	-	113.39 4	-	215.09 4	-	215.09 4	-	110.0 00	-	110.0 00	-
Programma 1 Voor en van iedereen	10.728. 746	-	307.0 94	-	2.059. 264	-	4.968. 094	-	1.673. 094	-	876.2 00	-	845.0 00	-

Overzicht investeringen Programma 2

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkom sten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Nieuwbouw Min. Calsschool	7.070.00 0	-	-		565.60 0		3.252.2 00		3.252.2 00					
Comeniuschool	3.660.00 0	-	-		292.80 0		1.683.6 00		1.683.6 00					
De Hoeksteen, uitbreiding	1.250.00 0	-	100.0 00		1.150.0 00		-		-					
Jozefschool	8.760.00 0	-	-		700.80 0		-		5.372.8 00		2.686.4 00			
Montessori Lyceum Gooise Meren	40.570.0 00	-	-		3.245. 600		-		18.662. 200		18.662. 200			
Onderwijslocat ie Ruijterlaan	4.750.00 0	-	-		380.00 0		1.092.5 00		2.185.0 00		1.092.5 00		-	
Rehobothschool & Godelindeschool	136.000	-	-		-		-		-		136.000		-	
Renov 2e fase Bussumse Montessoriesc hool	6.470.00 0	-	-		-		-		517.600		1.984.1 33		3.968.2 67	
Renovatie Goois Lyceum	36.510.0 00	-	-		-		2.920.8 00		-		16.794. 600		16.794. 600	
Renovatie Julianaschool kwartln	3.880.00 0	-	-		310.40 0		-		3.569.6 00		-		-	
Renovatie RK Montessoriesc hool	7.810.00 0	-	-		-		-		624.80 0		2.395.0 67		4.790.1 33	
Nieuwbouw Vituscollege	2.848.8 00	-	-		-		-		-		2.848.8 00		-	
Breeduit	550.000	-			44.000				506.00 0					
Nieuwe school Muiden, grond	1.815.00 0	-			-		1.815.0 00		-					

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkom sten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Nieuwe school Muiden	6.510.00 0	-							4.000.0 00		2.510.0 00			
subtotaal Onderwijshuis vesting	132.589 .800	-	100.0 00	-	6.689. 200	-	10.764. 100	-	40.373. 800	-	49.109. 700	-	25.553. 000	-
Programma 2 Kansrijk opgroeien	132.589 .800	-	100.0 00	-	6.689. 200	-	10.764. 100	-	40.373. 800	-	49.109. 700	-	25.553. 000	-

Overzicht investeringen Programma 3.1

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2029	Totaal inkomsten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitga ven 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Weesperweg - Wegen	2.100.000	-					630.000		1.470.000					
Brinklaan - Wegen	85.000	-	85.000		-									
Herenstraat - Wegen	22.380	-	-		-		-		-		15.524	18.952	18.952	
VRI Amersfoortsestr.weg aansluiting A1	75.000	-	-		-						75.000			
VRI Brediusweg/Gen. de La Reylaan	75.000	-	-		-		75.000							
VRI Ceintuurbaan/Amersfoortsestraatweg	75.000	-	-		75.000									
Herinrichting Keverdijk	108.920	-	108.920		-									
Bekabeling VRI Bussummergrindweg/Struikheiweg	200.000	-			200.000									
Doseerlicht Amsterdamsestraatweg-Westwalstraat N 010	88.000	-			88.000									
Doseerlicht Kapitein G.A. Meijerweg-Westwalstraat N 012	88.000	-			88.000									
Doseerlicht M.P. van Wettumweg-Westwalstraat N 011	88.000	-			88.000									
Regenboogzebrapad	30.000	-	30.000											
Veldweg - Wegen	78.296	-	7.830		11.744		58.722							
Veerstraat - Wegen	1.476.442	-	147.644		1.328.798									
Graaf Wichmanlaan - Wegen	2.540.964	-	33		889.369		1.651.562		-		-			
Dorpsstraat - Wegen	3.095.000	-	-		-		619.000		2.476.000		-			

Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2029	Totaal inkomsten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitga ven 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Tesselschadelaan - Wegen	1.959.000	-	-		-		-		1.469.000		490.000			
Brink - Wegen	3.095.000	-	-		-		-		774.000		2.321.000			
VRI Lambertus Hortensiuslaan/Rijksweg	75.000	-					75.000		-					
VRI Amsterdamsestraatweg	75.000	-			75.000		-		-					
VRI Rijksweg/Kon. Wilhelminalaan	75.000	-					-		75.000					
VRI Brediusweg/Amersfoorts estraatweg	75.000	-					-		75.000					
Muiden Vesting - Wegen	435.000	-	-				126.000		309.000					
Buitendijke - Wegen	226.000	-					113.000		113.000					
Buitendijke - VBK	250.000	-					250.000							
Parkeerterrein BFC	600.000	-					600.000							
subtotaal Wegen	16.491.002	-	379.427	-	2.843.911	-	4.198.284	-	6.745.476	-	2.904.952	-	18.952	-
ABRI - Kunstwerken	40.000	-	- 40.000		80.000									
ABRI - Wegen	735.000	-			735.000									
Brug Hooftlaan - Kunstwerken	1.251.000	-	-		1.251.000									
Gietijzeren afvalbakken	200.000	-			200.000									

Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2029	Totaal inkomsten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitga ven 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Saneringsproject verkeersborden 2025- 2027	750.00 0	-			250.00 0		250.00 0		250.00 0					
Prinses Irenebrug	702.00 0	-					702.00 0							
subtotaal Civiele kunstwerken	3.678. 000	-	- 40.00 0	-	2.516. 000	-	952.00 0	-	250.0 00	-	-	-	-	-

Overzicht investeringen Programma 3.2

Excel-tabel

Omschrijvin g	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027 ten 2027	Uitgav en 2028 ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
Muiden Vesting - OVL Lichtmasten	520.000	-	-		-		390.00 0		130.000			
Buitendijke - OVL Lichtmasten	224.000	-			-		112.00 0		112.000			
Armatuuren openbare verlichting Centrumpla n Keverdijk	26.000	-	26.000									
Bekabeling openbare verlichting Centrumpla n Keverdijk	67.000	-	67.000									
Herenstraat - OVL Lichtmasten	33.860	-	-		-		-		6.772	13.544	13.544	
Veerstraat - OVL Lichtmasten	184.266	-	-		184.26 6		-		-			
Veldweg - OVL Lichtmasten	57.266	-	5.727		8.590		42.949		-			
Graaf Wichmanlaa n - OVL Lichtmasten	144.020	-	-314		50.758		93.576		-			
Kocherplant soen - OVL Lichtmasten	150.000	-	-		-		75.000		75.000			
Kocherplant soen - OVL Armatuuren	72.000	-					36.000		36.000			
Tesselschad elaan - OVL Lichtmasten	51.000	-					-		38.000	13.000		
Tesselschad elaan - OVL Armatuuren	24.000	-					-		18.000	6.000		
Dorpsstraat - OVL Armatuuren	37.000	-			-		8.000		29.000			

Omschrijv ing	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitgav en 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
Dorpsstraat - OVL Lichtmasten	94.000	-			-		19.000		75.000					
Buitendijk - OVL Armaturen	136.000	-			-		68.000		68.000					
Brink - OVL Armaturen	27.000	-							7.000		20.000			
Brink - OVL Lichtmasten	72.000	-							18.000		54.000			
Muiden Vesting - OVL Amaturen	520.000	-					390.00 0		130.000					
Weesperwe g - OVL Lichtmasten	260.000	-					78.000		182.000					
Weesperwe g - OVL Armaturen	90.000	-					27.000		63.000					
subtotaal Openbare verlichting	2.789.4 12	-	98.41 3	-	243.61 4	-	1.339. 525	-	987.77 2	-	106.54 4	-	13.544	-
Verv. deel vuilwater hoofdriool aan de Nw. H'sumseweg	140.000	-	140.00 0											
Riolering Hoofdgracht in Naarden	115.000	-	115.00 0											
Herenstraat - Riolering	622.036	-	-		-		250.00 0		74.407		148.81 5		148.81 4	
Graaf Wichmanlaa n - Riolering	4.522.0 68	-	387		1.582.4 41		2.939.2 40		-		-			
Muiden Vesting - Riolering	702.000	-	-		-		526.00 0		176.000		-			
Dorpsstraat - Riolering	4.308.0 00	-	-		-		862.00 0		3.446.0 00		-			

Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2029	Totaal Inkomsten t/m 2029	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028	Uitgaven 2029	Inkomsten 2029
Tesselschade laan - Riolering	1.941.000	-	-	-	-	-	-	-	1.456.000	-	485.000	-	-	-
Brink - Riolering	3.031.000	-	-	-	-	-	-	-	758.000	-	2.273.000	-	-	-
Lorentzweg - Riolering	6.122.299	-	-	-	-	-	1.531.000	-	4.591.299	-	-	-	-	-
Pomp Sportvallei Zanderij	100.000	-	-	-	-	-	100.000	-	-	-	-	-	-	-
Weesperweg - Riolering	1.100.000	-	-	-	-	-	330.000	-	770.000	-	-	-	-	-
subtotaal Riolering	22.703.403	-	255.387	-	1.582.441	-	6.538.240	-	11.271.706	-	2.906.815	-	148.814	-

Overzicht investeringen Programma 3.3

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitgav en 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitga ven 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
Vervangen populieren Gooimeer fase 1	156.990	-	156.990											
Vervangen populieren Gooimeer fase 2	127.000	-	127.000											
Vervangen populieren Gooimeer fase 3	127.000	-	-						127.000					
Vervangingsinves teringen groen 2025	297.383	-			297.383									
Slochterenlaan - Groen	102.049	-					51.025		51.024					
Inrichtingsplan begraafplaats Muiden	45.000	-			45.000									
Renovatie Groen Mouwtje	125.000	-			125.000									
Vervangingsinves teringen groen 2026-2029	1.347.383	-	-				297.383		350.000		350.000		350.000	
Graaf Wichmanlaan - Groen	153.009	-	312		53.200		99.497		-					
Tesselschadelaan - Groen	37.000	-	-		-		-		28.000		9.000			
Kocherplantsoen - Groen	70.000	-			-		35.000		35.000					
Buitendijk - Groen	316.000	-			-		158.000		158.000					
Dorpsstraat - Groen	77.000	-			-		16.000		61.000					
Brink - Groen	91.000	-							23.000		68.000			
Muiden Vesting - Groen	247.000	-					185.000		62.000					
Weesperweg - Groen	150.000	-					45.000		105.000					
Kocherplantsoen - VBK	100.000	-					100.000							

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitgav en 2024	Inkoms ten 2024	Uitgav en 2025	Inkoms ten 2025	Uitgav en 2026	Inkoms ten 2026	Uitgav en 2027	Inkoms ten 2027	Uitga ven 2028	Inkoms ten 2028	Uitga ven 2029	Inkoms ten 2029
subtotaal Groen	3.568.814	-	284.302	-	520.583	-	986.905	-	1.000.024	-	427.000	-	350.000	-
Aanhangerstrooier	38.000	-	38.000											
Izuzu d-max - 7180060	58.567	-	58.567											
OV Burg van Wettumweg	92.500	-	92.500											
Shovel	76.000	-	76.000											
Tractie 2027-2029	1.200.000	-							450.000		400.000		350.000	
subtotaal Tractie	1.465.067	-	265.067	-	-	-	-	-	450.000	-	400.000	-	350.000	-
Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving	51.295.698	-	1.242.596	-	7.706.549	-	14.014.954	-	20.704.978	-	6.745.311	-	881.310	-

Overzicht investeringen Programma 4

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2029	Totaal Inkomsten t/m 2029	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028	Uitgaven 2029	Inkomsten 2029
Natuurboulevard 2.0	60.000	-	70.000		35.000		45.000							
Renovatie dak Fort E Muiden	47.000	-	47.000		-		-							
Zonnegeluidswal grondaankoop	99.000	-	99.000		-		-							
Uitplaatsing Zeeverkenner (aanvulling)	550.000	-	550.000											
Vestingwallen Muiden, fase 2	848.000	-	161.000		307.000		380.000							
Aanleg 45 ligplaatsen in de Muidertrekvaart	135.000	-			135.000									
Vrijliggend fietspad Mariahoeveweg	358.300	-			347.300		11.000							
Brug Muiden Noordwest	5.500.000	2.000.000					5.500.000	2.000.000						
Brug Muiden Noordwest VBK	500.000	-					500.000							
...	-	-												
subtotaal gebiedsontwikkeling	8.097.300	2.000.000	927.000	-	824.300	-	6.346.000	2.000.000	-	-	-	-	-	-
Overloop parkeerplaats/ijsbaan Muiden	101.000	-	101.000		-									
Parkeerverwijssysteem 2025	80.000	-	-		-				80.000					
Vervanging p-automaten (p/14)	98.000	-	98.000		-									
Parkeergarage De Olmen	-	-							-		-			
Aanpassing garage bij uitstel renovatie De Olmen	800.000	-			-		800.000							
Modernisering parkeervoorziening (PN18)	572.000	-	286.000		286.000		-		-					

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitgav en 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Parkeergarage Veldweg	5.000.000	-	-		-		-		-				5.000.000	
Parkeerplaats touringcars 't Spant!	100.000	-	-		-		100.000		-					
Parkeerautomaten tbv fiscalisering	400.000	-					400.000							
...	-	-												
subtotaal parkeren	7.151.000	-	485.000	-	286.000	-	1.300.000	-	80.000	-	-	-	5.000.000	-
verkeersveiligheidsk nelpunten														
Schoolzones 2025	150.000	-	-		-				150.000					
Vesting Oost - Autoluw	-	-	-				-		-					
Amersfoortse straatweg (uitvoering)	-	-	350.000		350.000		-		-					
Schoolzones 2026	150.000	-	-		-		-		-		150.000			
Schoolzones 2027	150.000	-	-		-		-		-				150.000	
Dr. F. van Eedenweg	158.000	-					158.000		-					
Laarderweg	560.000	450.000					560.000	450.000	-					
Landstraat	750.000	-					-		750.000					
Verkeersmaatregel en Hocras locatie	1.500.000	-	100.000		1.400.000									
	-	-												
Hoogwaardig fietsnetwerk														

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitgav en 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Aanleg doorfietsroutes	1.000.0 00	750.00 0	-		-		1.000.0 00	750.00 0						
Aanleg fietsroutes/straten reg.ovk 2023	761.000	570.750	-	-	761.00 0	570.750	-							
Aanleg fietsroutes/straten reg.ovk 2024	761.000	570.750	-		761.00 0	570.750	-							
Aanleg MRA Fietsroute Hilversum- Amsterdam, onderdelen HA19- HA23	1.740.0 00	975.64 6					300.00 0		1.440. 000	975.64 6				
Aanleg MRA Fietsroute Hilversum- Amsterdam, onderdelen HA43- HA52	1.885.0 00	1.607.7 65					325.00 0		780.00 0	1.032.7 65	780.00 0	575.00 0		
Aanleg Fietsstraat Zwarteweg - Comeniuslaan	605.00 0	380.00 0					105.00 0		500.00 0	380.00 0				
Aanleg Doorfietsroute Bussum-Huizen, onderdelen BHo1- BHo8	3.300.0 00	2.205.7 00							500.00 0		1.400. 000	1.125.7 00	1.400. 000	1.080.0 00
Aanleg MRA Fietsroute Almere- Amsterdam, onderdelen AA01- AA11	430.00 0	250.00 0									115.00 0		315.00 0	250.00 0
Aanleg Doorfietsroute (Laren)-Crailo- Bussum, onderdelen LB12- LB23	1.740.0 00	1.200.0 00									300.00 0		1.440. 000	1.200.0 00
Aanschaf en plaatsing in 2026 van zeven abri's bij nieuwe aangelegde bushaltes	-	-					-							
Uitvoeringskosten 2026 fietsparkeren P+R Muiden	40.000	40.000					40.000	40.000						

Omschrijving	Totaal Uitgav en t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitgav en 2024	Inkom sten 2024	Uitga ven 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitga ven 2027	Inkom sten 2027	Uitga ven 2028	Inkom sten 2028	Uitga ven 2029	Inkom sten 2029
Uitvoeringskosten 2026 fietsparkeren station Bussum zuid en omstreken	-	-					-	-						
...	-	-												
subtotaal mobiliteit	15.680. 000	9.000. 611	450.00 0	-	2.572. 000	1.141.5 00	2.488. 000	1.240.0 00	4.120. 000	2.388. 411	2.745. 000	1.700.7 00	3.305. 000	2.530.0 00
Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar	30.928. 300	11.000. 611	1.862. 000	-	3.682. 300	1.141.5 00	10.134. 000	3.240.0 00	4.200. 000	2.388. 411	2.745. 000	1.700.7 00	8.305. 000	2.530.0 00

Overzicht investeringen Programma 5 en 6

Excel-tabel

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Fysieke hosts, acces switches, wifi 2025	167.000	-			167.00 0									
Taperobot / server dedicated	67.000	-	-		67.000									
Fysieke hosts- acces switches-wifi 2026	167.000	-					167.000							
Devices & raadomgevin g (3 jr)	147.500	-					147.500		-		-			
Mobiele werkplekken/ devices 2026- 2029	1.093.60 0	-					273.400		273.400		273.400		273.40 0	
Nieuwe werkplek en serveromgevi ng	1.500.00 0	-			300.00 0		1.000.0 00		200.00 0		-			
Programma digitalisering 2026-2029	2.000.0 00	-					500.00 0		500.00 0		500.00 0		500.00 0	
Vaste werkplekken (schermen)	156.000	-					156.000							
...	-	-												
subtotaal Automatiseri ng	5.298.1 00	-	-	-	534.00 0	-	2.243.9 00	-	973.40 0	-	773.40 0	-	773.40 0	-
Kantoormeub ilair (bureaus)	63.000	-			63.000									
Kantoormeub ilair toegangsbeve iliging	196.000	-			196.00 0									
Kantoormeub ilair verg.tafels en -stoelen	206.160	-			206.16 0									

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Keukenapparatuur keuken kantine	30.000	-			30.000									
Airco MER Gemeentehuis	90.000	-					-		90.000					
Camera's	45.000	-					45.000		-					
Toegangssysteem	150.000	-					150.000							
...	-	-												
subtotaal Kantoormeubilair	780.160	-	-	-	495.160	-	195.000	-	90.000	-	-	-	-	-
Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening	6.078.260	-	-	-	1.029.160	-	2.438.900	-	1.063.400	-	773.400	-	773.400	-

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg	2.500.000	-									2.500.000			
Gemeentewerven	7.000.000	-					7.000.000							
subtotaal Gebouwen	9.500.000	-	-	-	-	-	7.000.000	-	-	-	2.500.000	-	-	-
Programma 6 Financieel gezond	9.500.000	-	-	-	-	-	7.000.000	-	-	-	2.500.000	-	-	-

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029
Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2029	Totaal inkoms ten t/m 2029	Uitga ven 2024	Inkom sten 2024	Uitgav en 2025	Inkom sten 2025	Uitgav en 2026	Inkom sten 2026	Uitgav en 2027	Inkom sten 2027	Uitgav en 2028	Inkom sten 2028	Uitgav en 2029	Inkom sten 2029

Totaal	241.120 .804	11.000. 611	3.511. 690	-	21.166. 473	1.141.5 00	49.320. 048	3.240.0 00	68.015. 272	2.388. 411	62.749. 611	1.700.7 00	36.357. 710	2.530.0 00
--------	-----------------	----------------	---------------	---	----------------	---------------	----------------	---------------	----------------	---------------	----------------	---------------	----------------	---------------

Bijlage 2 Taakvelden

Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten				
0.1 Bestuur	2.013	2.172	2.075	2.075
0.2 Burgerzaken	2.526	2.707	2.490	2.079
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.369	2.335	2.335	2.335
0.4 Overhead	30.510	28.314	28.387	28385
0.5 Treasury	4.119	4.068	4.068	4068
0.61 OZB woningen	734	734	734	734
0.62 OZB niet-woningen	57	57	57	54
0.8 Overige baten en lasten	4.252	3.833	5.599	5905
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.557	6.404	6.405	6.405
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.188	2.061	2.054	2.044
2.1 Verkeer en vervoer	14.880	12.137	12.137	12.127
2.2 Parkeren	2.261	2.245	2.245	2231
2.4 Economische havens en waterwegen	530	529	529	529
3.1 Economische ontwikkeling	875	875	875	873
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	79	79	79	79
3.4 Economische promotie	401	401	401	401
4.1 Openbaar basisonderwijs	127	128	128	125
4.2 Onderwijshuisvesting	8.106	8.609	9.109	9.609
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.185	2.185	2.185	2.197
5.1 Sportbeleid en activering	1.121	1.116	1.116	1.114
5.2 Sportaccommodaties	6.416	6.077	6.075	6.073
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.173	1.173	1.173	1173
5.4 Musea	495	495	495	493
5.5 Cultureel erfgoed	642	638	638	638
5.6 Media	2.000	1.647	1.597	1.597
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.282	6.492	6.442	6.392
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.878	11.199	10.950	10647
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	491	193	90	90
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	58	58	58	58
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	58	58	58	58
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	117	117	117	117
6.3 Inkomensregelingen	17.321	18.124	18.126	18.119
6.4 WSW en beschut werk	1.517	1.330	1.333	1.325
6.5 Arbeidsparticipatie	3.144	2.731	2.732	2.728
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	3.658	3.621	3.621	3.611
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.593	3.565	3.565	3.565
6.712 Begeleiding (Wmo)	2.043	2.195	2.344	2490
6.713 Dagbesteding (Wmo)	542	582	621	660

Bedragen x € 1.000

6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	2.000	2.000	2.000	2000
6.72A Jeugdhulp begeleiding	895	909	910	910
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	-100	-200	-200
6.751 Jeugdhulp ambuland lokaal	2.708	2.717	2.719	2.722
6.752 Jeugdhulp ambuland regionaal	4.110	3.848	1.742	1.815
6.753 Jeugdhulp ambuland landelijk	2.708	2.717	2.719	2.722
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	985	985	985	985
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	985	985	985	985
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	985	985	985	985
6.791 PGB Wmo	1.558	1.567	1.569	1.569
6.792 PGB Jeugd	2.321	2.321	2.321	2.321
6.811 Beschermde Wonen (Wmo)	10	10	10	10
6.821 Jeugdbescherming	1.292	1.292	1.292	1.292
6.822 Jeugdreclassering	41	41	41	41
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	270	270	270	270
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	500	500	500	500
7.1 Volksgezondheid	3.567	3.567	3.567	3.567
7.2 Riolering	6.436	6.598	6.598	6.598
7.3 Afval	8.197	8.197	8.197	8.197
7.4 Milieubeheer	3.399	3.337	3.337	3.223
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.472	1.449	1.449	1.448
8.1 Ruimtelijke ordening	2.268	1.871	1.852	1.841
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.195	1.005	1.005	170
8.3 Wonen en bouwen	3.885	3.776	3.776	3.774
Totaal Lasten	199.105	192.131	191.672	190.948
Baten				
0.2 Burgerzaken	-1.421	-1.596	-1.410	-932
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.489	-1.539	-1.639	-1.639
0.4 Overhead	-33	-33	-33	-33
0.5 Treasury	-7.067	-6.677	-6.677	-6.677
0.61 OZB woningen	-13.706	-13.706	-14.706	-14.706
0.62 OZB niet-woningen	-3.302	-3.302	-3.302	-3.302
0.63 Parkeerbelasting	-3.508	-3.508	-3.508	-3.508
0.64 Belastingen overig	-346	-346	-346	-346
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-113.444	-113.271	-110.951	-112.248
0.8 Overige baten en lasten	-4.301	-1821	-1.933	-1.968
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1	-1	-1	-1
1.2 Openbare orde en veiligheid	-73	-73	-73	-73
2.1 Verkeer en vervoer	-828	-203	-203	-203
2.2 Parkeren	-488	-488	-488	-488
2.4 Economische havens en waterwegen	-9	-9	-9	-9

Bedragen x € 1.000

3.1 Economische ontwikkeling	-433	-433	-433	-433
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-115	-115	-115	-115
3.4 Economische promotie	-386	-386	-386	-386
4.2 Onderwijshuisvesting	-73	-73	-73	-73
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-110	-110	-110	-110
5.1 Sportbeleid en activering	-272	-225	-225	-225
5.2 Sportaccommodaties	-1.449	-1.449	-1.449	-1.449
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-10	-10	-10	-10
5.5 Cultureel erfgoed	-161	-161	-161	-161
5.6 Media	-55	-55	-55	-55
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-219	-219	-219	-219
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.305	-1.282	-1.282	-1.282
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-10	-10	-10	-10
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-10	-10	-10	-10
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-300	19	19	19
6.3 Inkomensregelingen	-12.414	-13.211	-13.211	-13.211
6.5 Arbeidsparticipatie	-404	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-120	-120	-120	-120
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-602	-602	-602	-602
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	-565	-569
6.791 PGB Wmo	-41	-591	-591	-591
7.2 Riolering	-8.248	-8.248	-8.248	-8.248
7.3 Afval	-10.565	-10.565	-10.565	-10.565
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.097	-1.097	-1.097	-1.097
8.1 Ruimtelijke ordening	-362	-362	-362	-1762
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-240	-240	-240	0
8.3 Wonen en bouwen	-3.385	-3.385	-3.385	-3.385
Totaal Baten	-194.402	-191.513	-190.784	-192.802
Resultaat voor bestemming	4.703	618	888	-1.854
Toevoegingen				
0.10 Mutaties reserves	0	3.000	0	0
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-4.703	-3.618	-888	1854
Totaal mutaties reserves	-4.703	-618	-888	1.854
Resultaat na bestemming	0	0	0	0

Bijlage 3 Indicatoren

Verplichte indicatoren eigen gegevens

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
5	1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,88	6,91	7,68	7,92	7,96	8,27
5	2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,59	6,62	7,15	7,41	7,3	7,7
5	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 962	€ 668	€ 783	€ 886	€ 907	n.n.b.
5	4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	12,7%	13,7%	13,9%	14,8%	0,0%	0,0%
5	5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	12,6%	12,1%	13,2%	12,5%	14,6%	n.n.b.

Nummer indicator	Toelichting
1	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari en voor het realisatiejaar per 31 december.
2	Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers, voor het begrotingsjaar op 1 januari en realisatiejaar per 31 december.
3	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief bestuur.
4	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever. In de begroting is dit 0%, omdat hier de toegestane formatie leidend is voor de budgetbepaling.
5	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Verplichte indicatoren Waar staat je gemeente?

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	GM 2022	GM 2023	GM 2024	GM 2025	gemeente 50.000 - 100.000 inwoners
1	20	Niet-sporters	%	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)	36,6%	1 x per 2 jr	34,4%		42,5%
1	32	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	geen gegevens	610	600		700
2	17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0	0,7		6,7
2	18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	22	25	37		28
2	19	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,4%	1,3%	1,2%		2,3%
2	23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3,0%	3,0%	n.n.b.		6,0%
2	26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1,0%	1,0%	n.n.b.		2,0%
2	29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	13,0%	13,4%	14,0%		13,7%
2	30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,9%	0,7%	0,7%		1,0%
2	31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,1%	0,1%	0,1%		0,3%
3	14	Functiemenging	%	CBS BAG/LISA	46,4%	47,0%	n.n.b.		54,2%
3	33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	147	146,1%	n.n.b.		148,0%
3	34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	9,8%	n.n.b.	n.n.b.		41,3%
3	35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	€ 503.000	€ 559.000	€ 579.000	€ 596.000	€ 379.000
3	36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG	15	4	8,6		9
3	37	Demografische druk	%	CBS	86,1%	85,2%	84,4%	84,2%	70,4%
3	38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 857	€ 903	€ 956	€ 990	€ 860
3	39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 989	€ 1.040	€ 1.103	€ 1.144	€ 942
4	16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	LISA	229,4	238,2	n.n.b.		181,8
4	21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS / LISA	671,8	671,9	n.n.b.		836,6
4	24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	74,4%	75,1%	75,3%		73,1%

4	27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	237,8	219,0	225,0		344,8
4	28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	155,4	189,4	197,4		191,5
5	6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar	Bureau Halt	7	7	10		9
5	8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,7	2,2	1,3		2,17
5	9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,4	2,6	2,8		4,6
5	10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,1	2,3	1,44		1,25
5	11	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,7	5,2	3,61		4,02
5	22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS / gemeentelijke monitor sociaal domein	1,0%	1,0%	n.n.b.		1,0%

Toelichtingen verplichte indicatoren

Programma	Nummer indicator	Toelichting
1	20	Het percentage inwoners dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Deze indicator wordt elke vier jaar onderzocht met behulp van de gezondheidsmonitor van de GGD. De meest recente cijfers dateren uit 2022. Op basis van die cijfers hebben we in Gooise Meren minder inwoners die niet wekelijks sporten (36,6%) ten opzichte van vergelijkbare gemeenten (46,4%).
1	32	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
2	17	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	18	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	19	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	23	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
2	26	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
2	29	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. We zien een niet significante daling van 2023 ten opzichte van de realisatie 2022. In hoeverre de nasleep van corona nog een rol speelt is niet inzichtelijk maar wel aannemelijk. Wel is meer jeugdhulp verstrekt dan begroot. De kosten van jeugdhulp zijn gestegen omdat er vaker sprake is van een complexe zorgvraag. Overigens sluit meer inzet van jeugdhulp dan begroot aan bij de landelijke trend.
2	30	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een Jeugdbeschermings-maatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Er is sprake van een niet-significante daling.
2	31	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasserings-maatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). We zien een stabilisatie in het aantal jongeren met jeugdreclassering.
3	14	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De verwachting is dat er iets meer woningen (nieuwbouwprojecten) dan arbeidsplaatsen worden gerealiseerd. Toch blijven we inzetten op behoud en groei.
3	33	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
3	34	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Hernieuwbare elektriciteit komt uit bronnen die steeds opnieuw worden aangevuld. De berekening van het totaal aan hernieuwbare elektriciteit is voor een deel gebaseerd op modelmatige interpretaties. De cijfers uit 2022 zijn het meest recent.
3	35	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
3	36	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen.
3	37	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
3	38	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
3	39	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
4	16	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Het streven is om het aantal vestigingen gelijkblijvend te houden.
4	21	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
4	24	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
4	27	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
4	28	Het aantal lopende re-integratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
5	6	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. De Halt-straft is een interventie voor jongeren van 12 - 17 jaar. Zij komen na het plegen van een licht strafbaar feit onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een Halt-straft. Jongeren komen bij Halt terecht via de politie (soms na expliciete toestemming door het OM), een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), of bijvoorbeeld een leerplichtambtenaar.

5	8	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
5	9	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
5	10	Diefstallen uit woning. Het aantal diefstallen uit de woning dat door de politie is geregistreerd.
5	11	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte.
5	22	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.